

UCHWAŁA NR XII/54/2023

Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim

z dnia 29 września 2023 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w 2022 roku „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026”

Na podstawie art. 19 pkt 1 i art. 112 ust. 12 i ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901) w związku z art. 4 ust. 1 pkt 3 i 3a oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1526 z późn.zm.), uchwala się:

§ 1.

Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji w 2022 roku „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026”, które stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

(-)

Robert Ciżmowski

UZASADNIENIE

„Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” została przyjęta Uchwałą Nr XV/98/2016 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 11 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia do realizacji „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026”.

Przedstawienie Radzie Powiatu sprawozdania z realizacji w 2022 roku „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” jest obowiązkiem Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

„Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” jest dokumentem, który ma inicjować zachowania służące wzmocnieniu postaw aktywnych oraz wspieranie osób, dzieci i młodzieży oraz rodzin zgłaszających się o pomoc w rozwiązywaniu problemów.

Przedstawiona uchwała Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim, zgodna jest z założeniami „Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2015 – 2024” - obszar priorytetowy: Kapitał ludzki i społeczny (P2), Cel strategiczny CS.2.1 Rozwinięty i w pełni wykorzystany kapitał ludzki oraz Cel strategiczny CS.2.2 Wartościowy kapitał społeczny.

Przewodniczący Rady

(-)

Robert Ciżmowski

*Załącznik
do Uchwały Nr XII/54/2023
Rady Powiatu
w Nowym Dworze Gdańskim
z dnia 29 września 2023 r.*

Sprawozdanie z realizacji w 2022 roku

***„STRATEGII INTEGRACJI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
POWIATU NOWODWORSKIEGO
na lata 2016 – 2026”***

**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Nowym Dworze Gdańskim**

Sierpień 2023

Spis treści

Słownik.....	2
Wstęp.....	4
1. Monitoring i ewaluacja.....	7
2. Ocena realizacji wdrażania działań strategicznych.....	8
3. Część sprawozdawcza.....	9
4. Programy.....	42
„Program rozwoju pieczy zastępczej Powiatu Nowodworskiego na lata 2021-2023”.....	42
„Program pomocy dziecku i rodzinie Powiatu Nowodworskiego na lata 2022-2026”.....	54
„Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2022-2026”.....	60
„Program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2022-2026”.....	63
„Program psychologiczno - terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2022-2026”.....	64
„Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2026”.....	65
5. Zakończenie.....	95
Spis tabel.....	98
Spis rysunków.....	98

Słownik

1. **COVID-19**– inaczej koronawirus; od ang.coronavirusdisease 2019 ostra choroba zakaźna układu oddechowego wywołana zakażeniem wirusem **SARS-CoV-2**. Została po raz pierwszy rozpoznana i opisana w listopadzie 2019, w środkowych Chinach (miasto Wuhan, w prowincji Hubei) podczas serii zachorowań zapoczątkowującej pandemię tej choroby.
2. **DPS**- Dom Pomocy Społecznej„MORS” w Stegnie;
3. **GKRPA**-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
4. **GOPS** – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
5. **GUS**-Główny Urząd Statystyczny;
6. **IPU**- Indywidualny Program Usamodzielnienia;
7. **JST**- Jednostki Samorządu Terytorialnego;
8. **KPP**-Komenda Powiatowa Policji w Nowym Dworze Gdańskim;
9. **MGOPS** – Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim;
10. **MOPS** – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krynicy Morskiej;
11. **NEET** - (ang.*not in employment, educationortraining*) – nazwa zjawiska socjologicznego i określana nią grupa społeczna, obejmująca młodzież pozostającą poza sferą zatrudnienia i edukacji, czyli tych którzy jednocześnie nie uczą się, nie pracują ani nie przygotowują się do zawodu;
12. **NGO**- z języka angielskiego "non governmentalorganisations" - organizacje pozarządowe, struktury powstające w wyniku inicjatyw obywatelskich, odpowiadają na konkretne potrzeby czy aspiracje ludzi;
13. **NK**– „Niebieska Karta”;
14. **NZOZ** – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej;
15. **OHP** – Ochotniczy Hufiec Pracy;
16. **OPS**- Ośrodek Pomocy Społecznej;
17. **OREW** - Ośrodek Rehabilitacyjno –Edukacyjno- Wychowawczy;
18. **PCO**- Państwowe Centrum Opieki;
19. **PCPR**- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim;
20. **PFRON**- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
21. **POIK**- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim;
22. **PPP**-Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Dworze Gdańskim;
23. **Powiat** – PowiatNowodworski;
24. **PUP**- Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim;
25. **PZERiI** – Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów;
26. **PZN**- Polski Związek Niewidomych Okręg Pomorski Koło Powiatowe w Nowym Dworze Gdańskim;
27. **SOSW** – Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy im. Ireny Sendlerowej

w Nowym Dworze Gdańskim;

28. **Strategia**- Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026;
29. **SWOT**- nazwa jednej z metod analizy strategicznej, akronim angielskich słów **S** (*Strengths*) – mocne strony, **W** (*Weaknesses*) – słabe strony, **O** (*Opportunities*) – szanse; **T** (*Threats*) – zagrożenia;
30. **WTZ**- Warsztat Terapii Zajęciowej;
31. **ZI**- Zespół Interdyscyplinarny;
32. **ZUS**- Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
33. **ŻKS** – Żuławski Klub Seniora.

Wstęp

Wyrazem zintegrowanego planowania społecznego opartego na dążeniu do rozwiązywania różnorodnych problemów i zagrożeń społecznych mieszkańców powiatu nowodworskiego jest „Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026”. Jest dokumentem przedstawiającym i opisującym społeczność lokalną wraz z jej rzeczywistymi problemami, zagrożeniami oraz potrzebami, oczekiwaniami i dążeniami zmierzającymi do poprawy jakości i warunków ich życia, w szczególności zagrożonych marginalizacją, wykluczeniem społecznym. Zapisy strategiczne są priorytetowym przedsięwzięciem osób i podmiotów powołanych do rozwiązywania problemów występujących w obrębie danej społeczności, mającym na celu budowanie systemu wsparcia, zwiększaniu skuteczności udzielanej pomocy i dążenie do integracji społecznej.

Dzięki wprowadzeniu spójnego i skutecznego systemu wsparcia instytucji administracji samorządowej, organizacji pozarządowych czy innych podmiotów działających w obszarze pomocy społecznej istnieje szansa zminimalizować występowanie zjawisk społecznie niepożądanych w lokalnym środowisku takich jak: uzależnienia, przemoc w rodzinie, bezrobocie czy bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz problemy osób starszych oraz niepełnosprawnych, które pozwolą poprawić jakość życia mieszkańców borykających się z izolacją czy dezintegracją społeczną.

Warto zaznaczyć, iż przemiany jakich oczekuje się po wdrożeniu zdefiniowanych i ukierunkowanych celów w strukturze strategicznej to również wyrównywanie szans rozwoju społecznego i kulturalnego mieszkańców oraz życiowe usamodzielnienie opuszczających pieczę zastępczą, między innymi w zakresie edukacji, ochrony zdrowia, czy dostępu do lokalnego rynku pracy.

Kompleksowa i partnerska współpraca oraz zaangażowanie instytucji społecznych, organizacji pozarządowych jak również samych mieszkańców powiatu przyczyni się do rozwoju wyspecjalizowanej pracy socjalnej i usług, m.in. poradnictwa prawnego, psychologicznego, terapii dla określonych potrzebujących wsparcia w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych grup beneficjentów.

Sprawozdanie ze „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” za rok 2022 ma charakter opisowy. Przedstawia nie tylko stopień realizacji założonych celów przez przedstawicieli samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, ochrony zdrowia, czy policji, ale również efektywność, jakość i rzetelność przeprowadzonych przedsięwzięć.

Misja Powiatu Nowodworskiego cele i kierunki działań wskazane w Strategii pozostają niezmiennie od kilku lat. Określają najważniejsze kwestie zadań polityki społecznej

z uwzględnieniem hierarchii wprowadzanych zmian i działań pomocowych na rzecz społeczności powiatu nowodworskiego ku perspektywicznej szeroko rozumianej poprawie życia mieszkańców.

„POWIAT NOWODWORSKI OTWARTY NA INTEGRACJĘ SPOŁECZNĄ MIESZKAŃCÓW ORAZ WSPIERAJĄCY REALIZACJĘ WSPÓLNYCH INICJATYW BĘDĄCYCH SPRAWNYM I SKUTECZNYM ELEMENTEM SYSTEMU WSPARCIA SPOŁECZNEGO W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH”.

Obszary działań objęte długoterminowym planowaniem strategicznym, a ukierunkowane na wypracowanie spójnego modelu pomocy społecznej oraz na wprowadzenie skutecznych rozwiązań i poprawy jakości życia społecznego, politycznego czy gospodarczego mieszkańców, nie uległy zmianie i brzmią następująco:

1. Minimalizowanie przemocy w rodzinie, szkole, środowisku;
2. Uzależnienia- edukacja, przeciwdziałanie, profilaktyka, zapobieganie, terapia;
3. Integracja środowisk (NGO, seniorzy, młodzież, JST, osoby niepełnosprawne; udrożnienie przepływu informacji);
4. Minimalizowanie skutków bezrobocia (zawieranie partnerstwa, rozwój ekonomii społecznej, rozwój kształcenia ustawicznego i zawodowego, dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy);
5. Rozwój i wspieranie instytucji powiatowych adekwatnie do potrzeb mieszkańców Powiatu Nowodworskiego (współpraca z samorządami gmin, utworzenie środowiskowego domu samopomocy, dziennego domu pobytu);
6. Rozwój rodzicielstwa zastępczego i wspieranie osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą.

Opracowanie i realizacja dokumentu strategicznego uwzględnia lokalne programy, które jako niezbędne instrumenty wspierają tworzenie skutecznego i instytucjonalnego systemu wsparcia, mającego na celu realizację głównych i priorytetowych założeń Strategii, w szczególności w przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, przeciwdziałaniu przemocy, uzależnieniom, bezrobociu oraz wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych i wspieraniu rodziny i system pieczy zastępczej.

W 2022 roku obowiązywały następujące programy:

1. „Program rozwoju pieczy zastępczej Powiatu Nowodworskiego na lata 2021- 2023”;
2. „Program pomocy dziecku i rodzinie Powiatu Nowodworskiego na lata 2022- 2026”;
3. „Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2022- 2026 w Powiecie Nowodworskim”;
4. „Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc

- w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2022-2026”;
5. „Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2022- 2026”,
  6. „Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2026”.

1. Monitoring i ewaluacja

W procesie planowania strategicznego zarówno monitoring jak i ewaluacja stanowią niezbędny element skutecznej kontroli stopnia wdrażania zapisów „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016 - 2026”. Strategia jest dokumentem otwartyma długookresowy, bodziesięcioletni charakter planowania strategicznego w zakresie problematyki społecznej wymaga stałego monitoringu zmian prawnych, gospodarczych, politycznych czy społecznych. Zmiany owe mogą wskazać konieczność podejmowania działań korygujących, czy modyfikację celów w przypadku istotnych zmian, potrzeb i oczekiwań społecznych.

Na skuteczną i rzetelną ocenę realizacji wdrażania zapisów strategicznych składają się w głównej mierze dane dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych instytucji czy organizacji pozarządowych. Forma i jakość współpracy, zaangażowanie oraz determinacja podmiotów partnerów społecznych z pewnością przełożą się na zrównoważony rozwój Powiatu oraz szeroko rozumianą i wymierną poprawę jakości życia mieszkańców regionu.

Nad sprawną realizacją działań związanych z wdrażaniem i monitoringiem „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” czuwa Koordynator- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim, który nadzoruje poziom wdrażania i realizacji poszczególnych celów, kierunków działań oraz programów wskazanych w dokumencie strategicznym zgodnie z pozyskanymi od grup środowiskowych informacjami statystycznymi.

2. Ocena realizacji wdrażania działań strategicznych

Niniejszy dokument sprawozdawczy „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” ukazuje stopień realizacji podejmowanych działań, programów oraz ich wpływu na wszelkie dziedziny życia społecznego mieszkańców powiatu. Priorytetem stały się zadania z zakresu polityki prorodzinnej, pomocy społecznej nastawione na dbałość o bezpieczeństwo wszystkich grup społecznych, ograniczenie zjawiska bezrobocia, wykluczenia społecznego oraz wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych czy seniorów. Podejmowano wielokierunkowe działania naprawcze w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, kulturę, edukację, ochronę zdrowia, sytuację rodzin, dzieci i młodzieży, profilaktykę uzależnień, problematykę przemocy w rodzinie, czy sytuację na lokalnym rynku pracy służące niwelowaniu i ograniczaniu zjawisk patologicznych, społecznie niepożądanych.

Dzięki mobilizacji i aktywności osób pracujących w zasobach instytucjonalnych, organizacjach społecznych, pozarządowych pożytku publicznego udało się w bieżącym roku, na zaproszenie Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim przeprowadzić spotkanie w sprawie podsumowania dotychczasowych osiągnięć z realizacji „Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” oraz wynikających z niej programów. Wymieniono się opiniami i spostrzeżeniami w zakresie dotychczasowych osiągnięć i wypracowanych rozwiązań porównując z wcześniejszymi założeniami Strategii.

Nadmienia się, iż po analizie przeglądu stopnia skuteczności i słuszności podjętych działań, nie wniesiono uwag ani konieczności dokonania zmian i modyfikacji w założeniach dokumentu strategicznego uznając je za zgodne i realizowane konsekwentnie i rzetelnie na miarę sytuacji społeczno-gospodarczej oraz epidemicznej w kraju i regionie.

3. Część sprawozdawcza

CEL STRATEGICZNY 1	
Minimalizowanie przemocy w rodzinie, szkole, środowisku	
Kierunki działań	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Rozwijanie społecznej świadomości i wrażliwości na zjawisko przemocy. 1.2. Wspieranie działalności POIK. 1.3. Wspieranie działań ZI przy OPS (procedura "Niebieskiej Karty"). 1.4. Zwiększanie dostępności do specjalistycznej pomocy. 1.5. Inicjowanie działań w kierunku utworzenia świetlicy socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży. 1.6. Korzystanie z oferty usług świadczonych przez PPP w zakresie pomocy i wsparcia uczniów dotkniętych przemocą. 1.7. Podnoszenie kompetencji zawodowych oraz doskonalenie osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy-udział w szkoleniach i kursach specjalistycznych. 1.8. Kontynuowanie współpracy z KPP. 1.9. Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz rodziny. 1.10. Pozyskiwanie pozabudżetowych środków finansowych m. in. fundusze z Unii Europejskiej.

Przemoc jest zjawiskiem wszechobecnym, które nie traci aktualności. Występuje w różnych środowiskach i różnych sferach życia. W obecnych czasach problem przemocy jest coraz bardziej widoczny, jednak społeczna świadomość i wrażliwość na to zjawisko może być coraz większa ze względu na realizowanie działań informacyjnych, edukacyjnych oraz szkoleniowych przez jednostki organizacyjne miasta i gmin.

W roku 2022 można wyróżnić następujące działania, które wpisały się do celu strategicznego w zakresie podnoszenia świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy:

1. Udzielanie wsparcia i porad dla osób dotkniętych przemocą poprzez konsultacje z psychologiem, przekazywanie informacji o prawach i uprawnieniach dla osób pokrzywdzonych przemocą oraz poradnictwo socjalne;
2. Praca pracowników socjalnych i asystentów rodziny z rodzinami, w których pojawił się problem przemocy, w tym opracowywanie Indywidualnego Planu Działań;
3. Zaangażowanie OPS, PCPR, POIK, KPP w coroczne obchody „Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem” poprzez umieszczenie informacji na

stronach internetowych dotyczących możliwości uzyskania pomocy w formie konsultacji z psychologiem, porad pracowników socjalnych, dyżurów funkcjonariuszy policji, w trakcie których osoby pokrzywdzone przestępstwem mogły uzyskać niezbędne informacje oraz wsparcie. Ponadto instytucje nagłaśniały możliwość uzyskania w Prokuraturze Rejonowej w Malborku wsparcia informacyjnego na temat przysługujących uprawnień oraz sposobu załatwiania spraw związanych z czynami popełnionymi na szkodę osób pokrzywdzonych;

4. W ramach kampanii „Stop Przemocy Wobec Kobiet” ,MGOPS we współpracy z uczestnikami ŻKS oraz uczniów LO, zorganizowano lokalną kampanię informacyjną pn. „U nas Mikołaj jest biały”;
5. Zorganizowanie akcji rozdawania białych wstążeczek w ramach „Tygodnia Białej Wstążki” we współpracy ZS oraz POIK;
6. Spotkanie pracowników MGOPS z młodzieżą nt. „Stop przemocy w szkole” w ramach kampanii „19 Dni Przeciwko Przemocy i Krzywdzeniu Dzieci i Młodzieży”;
7. Przeprowadzenie prelekcji pn. „Przemoc niejedno ma imię” w klasach pierwszych szkół ponadpodstawowych w Nowym Dworze Gdańskim;
8. Zorganizowanie konkursu plastycznego przez PCPR pn. „Przemoc niejedno ma imię” dla uczniów szkół podstawowych na terenie powiatu;
9. Przeprowadzenie 2 prelekcji dotyczących stosowania nieprzemocowych metod wychowawczych pn. „Klaps to przemoc?!” skierowanych do rodziców/opiekunów dzieci z Ukrainy oraz rodziców/opiekunów dzieci objętych wsparciem asystentów rodziny z MGOPS;
10. Zachęcanie do włączenia się w ogólnopolską kampanię pn. „III Pomorski Tydzień Białej Wstążki”;
11. Realizacja na poziomie lokalnym „Gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”;
12. Realizacja programów profilaktyczno-wychowawczych w placówkach oświatowych (np. „Uczenie dostrzegania przemocy w środowisku rówieśniczym”, „Komunikacja wolna od przemocy”);
13. Organizowanie spotkań edukacyjnych przez KPP w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy, agresji i odpowiedzialności karnej za czyny karalne nieletnich;
14. Uroczyste wręczenie nagród w ramach akcji profilaktycznej „Naprawdę#StopPrzemocy”, które odbyło się w siedzibie KPP;
15. Zorganizowanie sympozjum „Profilaktyka zachowań suicydalnych wśród młodzieży” we współpracy Urzędu Miasta Nowy Dwór Gdański z KPP w Nowym Dworze Gdańskim i Dziekanem Wydziału Studiów Społecznych w Gdańskiej Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa;
16. Organizacja warsztatów dotyczących przeciwdziałania depresji i zachowań suicydalnych dzieci i młodzieży;
17. Dystrybucja ulotek i broszur informacyjnych przez jednostki administracji

samorządowej Powiatu (m.in. OPS, PCPR, POIK, placówki oświatowe), zawierające informacje na temat zjawiska przemocy oraz miejsc, do których osoby uwikłane w przemoc mogą się udać i uzyskać wsparcie i pomoc. Dodatkowo publikacja na stronach internetowych oraz w social mediach informacji dotyczących form wsparcia dla osób pokrzywdzonych przemocą.

POIK w Nowym Dworze Gdańskim funkcjonuje z myślą o osobach, które znalazły się w sytuacji kryzysowej, spowodowanej przemocą, problemami alkoholowymi, uzależnieniami, trudnościami związanymi z rozwodem oraz dla osób pragnących rozwiązać problemy rodzinne. Dzięki działaniom specjalistów POIK osoby znajdujące się w kryzysie mogą odzyskać wewnętrzną równowagę psychiczną, kontrolę nad własnym życiem oraz pomoc w uzyskaniu właściwych form pomocy czy też sposobów leczenia. W skład kadry POIK wchodzi trzech specjalistów: pracownik socjalny, psycholog oraz prawnik. Działalność POIK skoncentrowana jest na:

1. Udzielaniu wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, mediacyjnego oraz socjalnego osobom pozostającym w kryzysie oraz osobom doświadczającym przemocy;
2. Udzielaniu pomocy prawnej;
3. Natychmiastowym oddzieleniu osób doznających przemocy od osób stosujących przemoc oraz zapewnienie im bezpiecznego schronienia;
4. Działaniach profilaktycznych, polegających na propagowaniu wiedzy i umiejętności potrzebnych do radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi.

W 2022 roku z porad specjalistów POIK jednorazowo skorzystało **202** osoby. W zakresie porad psychologicznych w statystyce POIK jednorazowo uwzględniono **57** osób, w zakresie porad prawnych **118** osób, natomiast w zakresie poradnictwa rodzinnego prowadzonego przez pracownika socjalnego – **27** osób. W wielu przypadkach konsultacje odbywały się chronicznie, tzn. oferowana pomoc obejmowała porady wszystkich specjalistów z różną częstotliwością. W roku sprawozdawczym 2022 łączna liczba konsultacji w POIK wyniosła – **428**. Osoby zgłaszające się do ośrodka najczęściej przychodziły z problemami dotyczącymi: porad prawnych, problemów emocjonalnych, trudności z funkcjonowaniem w życiu codziennym oraz myślami samobójczymi.

POIK zapewnia również pomoc i schronienie równocześnie dla czterech osób doświadczających przemocy ze strony bliskich. Oferowana pomoc obejmuje udostępnienie całodobowego schronienia w hostelu oraz zapewnienie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych przez okres do 72 godzin. W roku sprawozdawczym 2022 żadna osoba z terenu powiatu nowodworskiego nie skorzystała z możliwości schronienia w hostelu.

Jednym z elementów systemu oddziaływań zmierzających do zatrzymania przemocy w rodzinie jest realizacja „Programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie”. Realizatorem *Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2022-2026* było PCPR

w Nowym Dworze Gdańskim oraz leżący w jego strukturach POIK w Nowym Dworze Gdańskim. Opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie wynika z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Podstawa merytoryczna oraz założenia programu zostały oparte na Modelu Duluth („Education Groups For Men Who Batter – The Duluth Model”) zaadoptowanym do polskich warunków. Głównym założeniem oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych była realizacja działań psychoedukacyjnych ukierunkowanych na zmianę zachowań osób stosujących przemoc, a także edukacja sprawców przemocy. Warunkiem koniecznym, aby wstąpić do programu było bezsporne uznanie przez uczestnika programu faktu stosowania przemocy we własnej rodzinie.

W 2022 roku tylko jednej osobie, która podjęła się uczestnictwu w roku 2021, udało się ukończyć program. Siedem nowych osób zostało skierowanych przez ośrodki pomocy społecznej do POIK w Nowym Dworze Gdańskim do udziału w programie. Trzy z nich wyraziły zainteresowanie udziałem, jednakże ze względu na małą liczebność grupa nie została utworzona. Drugi element systemu oddziaływań zmierzających do zatrzymania przemocy w rodzinie stanowi „Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie”, który ma za zadanie utrwalić zmiany zachowania osiągnięte w wyniku udziału w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych. „Program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2022-2026” stanowił uzupełnienie „Programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie Powiecie Nowodworskim na lata 2022-2026”, dlatego też miał być on realizowany w odniesieniu do tych osób, które wymagają realizacji pogłębionych działań terapeutycznych lub psychologicznych, ponieważ ich uczestnictwem w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych okazało się być niewystarczające.

Program skierowany był wyłącznie do osób, które wcześniej ukończyły „Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie”.

Program psychologiczno-terapeutyczny nie był realizowany w 2022 roku z uwagi na brak osób zainteresowanych udziałem.

Zespoły interdyscyplinarne w myśl ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej stanowią element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. ZI działają przy ośrodkach pomocy społecznej, ich zadaniem jest udzielanie pomocy osobom lub rodzinom, które znajdują się w kryzysie dotyczącym problemu przemocy. W skład ZI wchodzi m.in. przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, oświaty, ochrony zdrowia, przedstawiciele GKRPA oraz kuratorzy sądowi. Dodatkowo w ramach swojej działalności mają za zadanie podejmować aktywność pracy w środowisku i dokumentować wszelkie podjęte działania i efekty.

ZI tworzy grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Członkowie grup roboczych podejmują działania związane z przeciwdziałaniem przemocy poprzez opracowywanie indywidualnych planów pomocy dostosowanych do konkretnej osoby bądź

rodziny oraz regularne monitorowanie ustalonych form pomocy.

Poniższa tabela ukazuje zestawienie dotyczące działalności ZI w 2022 roku, które funkcjonują na terenie powiatu nowodworskiego. Zawarte dane w tabeli zostały przekazane przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu nowodworskiego.

Tabela 1 Dane dotyczące działalności ZI na terenie powiatu nowodworskiego w 2022 roku

Gmina	Liczba posiedzeń ZI	Liczba posiedzeń GR	Liczba wszczętych procedur NK
Krynica Morska	6	1	2
Nowy Dwór Gdański	7	123	41
Ostaszewo	4	24	3
Stegna	5	24	17
Sztutowo	4	15	10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od OPS w powiecie

W ramach działalności ZI w Nowym Dworze Gdańskim, dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zorganizowano dostęp do bezpłatnych konsultacji psychologicznych.

Z konsultacji psychologicznych w 2022 r. skorzystano łącznie 263 razy (w tym: kobiety – 140, mężczyźni – 123). Łączna liczba osób korzystających z konsultacji systematycznie lub jednorazowo wyniosła 43 osoby (w tym: 28 – kobiety, 15 – mężczyźni).

Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działają na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W skład komisji wchodzi specjaliści różnych profesji: pracownik gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policjant, lekarz, lekarz psychiatra, certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień, duchowny, pedagog, itp. Pracownicy komisji podejmują działania mające na celu zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych, podejmować działania na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu, motywują do korzystania z pomocy w celu wyjścia z sytuacji przemocy w rodzinie, a także informują, w przypadku, gdy sprawca jest uzależniony od alkoholu, o możliwości sądowego zobowiązania osoby uzależnionej do leczenia.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzono psychoterapię indywidualną i grupową dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych i ich rodzin w Ośrodku Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Nowym Dworze Gdańskim przy ul. Sienkiewicza 17. Zatrudniony tam psychoterapeuta prowadził psychoterapię indywidualną i

grupową dla osób uzależnionych od alkoholu. Łącznie odbyło się 977 sesji psychoterapeutycznych, w których uczestniczyli mężczyźni oraz kobiety (łącznie liczbą stanowiła: 832 – mężczyźni, 145 – kobiety). W Krynicy Morskiej Gminny Program profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii wiązał się z systematyczną, nieodpłatną pracą terapeutyczną dla osób uzależnionych oraz ich rodzin. Zajęcia były prowadzone przez specjalistów terapii uzależnień o łącznej liczbie 148 dyżurów, czyli 444 godzin konsultacji. Z konsultacji skorzystało 48 osób. Większość rodzin dysfunkcyjnych wymaga jedynie wsparcia i pomocy ze strony instytucji w realizacji swoich podstawowych funkcji, zwłaszcza opiekuńczo-wychowawczej. Instytucje podejmują działania w zakresie organizacji czasu wolnego dziecka, pomocy w nauce, rozwijaniu zainteresowań swoich podopiecznych, organizacji zajęć sportowych, rekreacyjnych i kulturalno-edukacyjnych.

GOPS w Stegnie w 2022 r. wraz z Urzędem Gminy oraz Fundacją Strefa Mocy realizował zadania z programu „Stop wykluczeniu!”. Środki pozyskane na realizację projektu pozwoliły m.in. na prowadzenie czterech placówek wsparcia dziennego na terenie gminy Stegna. Placówki wsparcia dziennego „Klub Emp@tia” znajdują się w miejscowościach: Tujsk, Nowotna, Bronowo oraz Drewnica. Placówki mają na celu przede wszystkim zapewnienie opieki wychowawczej, pokonywanie trudności szkolnych, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków, a także organizowanie czasu wolnego. W ramach realizacji zadań w 2022 r. odbywały się tam zajęcia matematyczne, artystyczne oraz warsztaty robotyki LEGO, a także warsztaty wypiekania pierników wraz z konkursem na „Najpiękniejszego Ciastka”. Dzieci uczestniczyły w różnych wycieczkach. Z okazji Dnia Dziecka placówki zostały wyposażone w sprzęt elektroniczny.

W Krynicy Morskiej prowadzono zajęcia opiekuńczo-wychowawcze o łącznej liczbie godzin 622 przez 156 dni, w których uczestniczyło łącznie 27 dzieci.

Zajęcia w świetlicy profilaktycznej w Nowym Dworze Gdańskim zgodnie z Zarządzeniem Nr 458 Burmistrza Nowego Dworu Gdańskiego w sprawie przeciwdziałania rozpowszechnianiu się wirusa COVID-19 wśród mieszkańców Gminy Nowy Dwór Gdański od 13 marca 2020 r. zostały zawieszane do odwołania. Podobnie na terenie Gminy Sztutowo w 2022 r. nie funkcjonowały placówki wsparcia dziennego, natomiast funkcjonowały cztery świetlice opiekuńczo-wychowawcze prowadzone przez Urząd Gminy w Sztutowie, a finansowane z budżetu gminy i GKRPA w Gminie Sztutowo. Na terenie Gminy Ostaszewo w 2022 r. nie powstały nowe świetlice wiejskie.

Na terenie Powiatu funkcjonuje Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna, której specjaliści (pedagodzy oraz psycholodzy) świadczą usługi w zakresie pomocy i wsparcia dla uczniów. Podczas przeprowadzanych konsultacji najczęściej pojawiły się tematy takie jak: niechęć do nauki po izolacji, zachowania agresywne, wybuchy złości, problemy emocjonalne po rozwodzie rodziców, niedojrzałość społeczno-emocjonalna, nadpobudliwość, uzależnienie od telefonu i komputera, nękanie rówieśnicze, objawy agresji, samookaleczenia, pomoc

dziecku po przejściach traumatycznych, lęk dziecka w sytuacji szkolnej, zaburzenia opozycyjno-buntownicze, wybór szkoły i zawodu, zazdrość o młodszego, trauma związana z samobójstwem kolegi, niewłaściwe funkcjonowanie w środowisku szkolnym, mutyzm wybiórczy, obniżony nastój po powrocie do domu ze szkoły, podejrzenie Zespołu Aspergera, Autyzm, depresja, opóźniony rozwój, wybiórczość pokarmowa czy też poważna choroba rodzica. Dodatkowo pracownicy PPP prowadzili zajęcia z dziećmi oraz uczniami w terenie. Realizowali m.in.: programy (np. Superbohaterowie zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne; Przyjaciele Zippiego; Logopedia na wesoło; Głoski szeregu syczącego, Głoski szeregu szumiącego, Zdolni z Pomorza), warsztaty edukacyjno-profilaktyczne (np. Diagnoza sytuacji w klasie; Tworzymy udany zespół klasowy; Jak radzić sobie z przemocą rówieśniczą?; Środki uzależniające i zagrożenia wynikające z ich spożywania; Techniki skutecznego uczenia się) i inne (np. obserwacje; indywidualne wsparcie uczniów po samobójstwie koleżanki z klasy; indywidualne wsparcie uczennicy z myślami samobójczymi). Ponadto prowadzono zajęcia dla nauczycieli, pedagogów i rodziców w postaci wykładów, prelekcji oraz warsztatów.

Istotnym elementem dla przedstawicieli instytucji oraz innych podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Powiecie Nowodworskim jest poszerzanie poziomu kompetencji. Dzięki specjalistycznym szkoleniom pracownicy, poza umiejętnościami niezbędnymi do skutecznej interwencji, rozwijają wiedzę na temat specyfiki kryzysów, edukacji, szkoleń, konsultacji oraz innych dostępnych form kształcenia.

W 2022 r. pracownicy jednostek organizacyjnych działających na terenie powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy uczestniczyli w szkoleniach, warsztatach i konferencjach, dzięki dzisiejszym możliwościom większość szkoleń odbywała się w formie online, były to m.in.:

1. „Dziecko pokrzywdzone przestępstwem” – 19 ogólnopolska konferencja;
2. „Dzieci same się nie obronią! Reaguj na przemoc”;
3. „Praca z osobą stosującą przemoc”;
4. „Praca z osobą doświadczającą przemocy, praca z osobą stosującą przemoc”;
5. „Praktyczna realizacja przepisów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizacja procedury NK”;
6. „Kontakt z osobami doznającymi przemocy i stosującymi przemoc w ramach pracy Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”;
7. „Rodzina dziecka- ofiary przemocy. Praca interwencyjna nad zmianą”;
8. „Dziecko w roli ofiary i sprawcy przemocy”;
9. „Usunięcie sprawcy przemocy z miejsca zamieszkania”;
10. „Interwencja wobec przemocy w rodzinie”;
11. „Przemoc w rodzinie i procedura Niebieskiej Karty- Planowanie zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy – oficyna profilaktyczna”;
12. „Przemoc wobec osób niepełnosprawnych i jej rodzaje- rozpoznawanie, objawy

i konsekwencje”.

Obok doskonalenia kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie ważne jest także wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc w rodzinie. Jedną z takich form jest superwizja.

W 2022 r. w superwizji uczestniczyło 11 pracowników MGOPS w Nowym Dworze Gdańskim, będących członkami grup roboczych i ZI. Łącznie odbyło się 12 spotkań superwizyjnych. W placówkach oświatowych, w ramach godzin wychowawczych, odbywały się zajęcia z pedagogiem szkolnym, mające na celu minimalizowanie przemocy w środowisku rówieśniczym. Ponadto szkoły brały udział w różnego rodzaju projektach edukacyjnych oraz prowadziły mediacje stron będących w konflikcie.

Minimalizowanie zjawiska przemocy w rodzinie, szkole i środowisku należy również do zadań realizowanych przez pracowników Komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Gdańskim. Funkcjonariusze KPP w roku 2022 przeprowadzili 39 spotkań edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy, agresji odpowiedzialności karnej za czyny karalne osób nieletnich (liczba uczestników 1073) oraz 21 spotkań - indywidualnych rozmów z rodzicami oraz rozmów dyscyplinujących z młodzieżą. Specjaliści KPP pełnili dyżury podczas corocznej ogólnopolskiej kampanii „Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przesłaniem”, w trakcie których osoby pokrzywdzone przestępstwem mogły uzyskać niezbędne informacje i wsparcie.

Niewątpliwie pierwszorzędym rodzajem pomocy adresowanym do osób doznających przemocy w rodzinie jest interwencja kryzysowa. Interwencja kryzysowa jest krótkoterminową pomocą, której czas trwania uzależniony jest od potrzeb klienta. Stosowana jest w nagłych przypadkach i zawsze daje szansę zatrzymania destrukcji w rodzinie, którą wprowadza sprawca. Stwarza możliwości dla ofiary i pozostałych członków rodziny, znalezienia oparcia, pomocy. Udzielanie pomocy osobom doświadczającym przemocy to zbiór oddziaływań (porad, konsultacji i zajęć grupowych), które mają na celu wsparcie ofiary w skutecznym zatrzymaniu przemocy i przywrócenie stanu równowagi psychicznej. Chodzi tu o objęcie osoby lub osób kompleksową pomocą: psychologiczną, prawną, socjalną. Należałoby podkreślić, że specjaliści zajmujący się zatrzymywaniem przemocy w rodzinie spełniają bardzo ważną funkcję w udzielaniu kompleksowej pomocy i wsparcia, ponieważ przemoc jest zjawiskiem wieloaspektowym - niezbędne jest w jej przeciwdziałaniu łączenie kompetencji instytucjonalnych i osobistych.

CEL STRATEGICZNY 2**Uzależnienia****- edukacja, przeciwdziałanie, profilaktyka, zapobieganie, terapia**

Kierunki działań	<p>2.1. Organizowanie kampanii informacyjno-profilaktycznych dla mieszkańców Powiatu dotyczących uzależnień.</p> <p>2.2. Tworzenie grup wsparcia dla uzależnionych i współuzależnionych członków rodziny.</p> <p>2.3. Promowanie działalności punktów konsultacyjnych oraz klubów Anonimowych Alkoholików dla osób uzależnionych oraz inicjowanie powstawania nowych.</p> <p>2.4. Wspieranie działalności Poradni Zdrowia Psychicznego funkcjonującej na terenie Powiatu.</p> <p>2.5. Zwiększanie dostępności osób uzależnionych do korzystania z usług medycznych oraz specjalistów terapeutycznych.</p> <p>2.6. Inicjowanie tworzenia dodatkowych miejsc pracy na stanowisko psychologa na terenie każdej gminy oraz zatrudnienie psychiatry dziecięcego.</p> <p>2.7. Wspieranie działalności świetlic wiejskich oraz rozszerzanie ich ofert.</p> <p>2.8. Dążenie do pozyskiwania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, oraz środków finansowych pozabudżetowych.</p>
-------------------------	--

Profilaktyka uzależnień jest świadomym działaniem nastawionym na jednostki lub grupy społeczne i ma na celu ograniczenie rozmiarów uzależnienia oraz zapobieganie różnorodnym problemom z tym związanym zanim faktycznie wystąpią. W profilaktyce przeciwdziałania uzależnieniom szczególne znaczenie mają systematyczne i pogłębione zajęcia z młodzieżą szkolną, rodzicami i nauczycielami, ale również profilaktyka nastawiona na prowadzenie kampanii społecznych kierowanych do ściśle określonych grup społecznych.

W Powiecie Nowodworskim poszczególne jednostki organizacyjne miast i gmin w 2022 r. przeprowadziły kampanie informacyjno-profilaktyczne, zajęcia psychoedukacyjne i warsztatowe, prelekcje oraz spektakle profilaktyczne organizowane w placówkach oświatowych. Działania, które wpisały się w powyższy cel strategiczny w 2022r., to m.in.:

1. Zorganizowanie wycieczki letniej dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Nowy

- Dwór Gdański (projekt „Półkolonie letnie”, projekt „Kreatywne Wakacje”);
2. Zawarto 2 umowy z organizacjami pozarządowymi na wsparcie zadania w formie dotacji („Wakacyjny obóz sportowo-profilaktyczny dla wychowanków Domu dla Dzieci w Nowym Dworze Gdańskim”; „Letnie Chwile”);
  3. Organizacja festynów wiejskich w miejscowościach: Lubieszewo, Lubiszyn, Kmiecin, Marynowy, Kęпки;
  4. Zorganizowanie 2 wycieczek dla sołectw: Jazowa, Rakowiska, Rakowo, Wierciny, Marzęcino, Powalina, Orłowiec;
  5. Zawarto 3 umowy z organizacjami pozarządowymi w ramach prowadzenia pozalekcyjnych zajęć profilaktyczno-sportowych i edukacyjnych (Ludowy Klub Sportowy „Żuławy na projekt „Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć profilaktyczno-sportowych dla dzieci i młodzieży z Gminy Nowy Dwór Gdański”; Fundacja „Aktywne Szkraby” na projekt „Aktywnie i zdrowo”; Fundacja „Kreatywna Edukacja” na projekt „Wyraź siebie - warsztaty dla młodzieży”);
  6. Przekazanie środków finansowych dla Szkoły Podstawowej w Lubieszewie na zadanie pt. „Akademia Ukulele” oraz dla Szkoły Podstawowej nr 2 w Nowym Dworze Gdańskim na projekt „Cyrkowe Opowieści - warsztaty dla dzieci”;
  7. Przeprowadzono programy, spektakle i warsztaty profilaktyczne („Kubek pomysłami wypełniony”; „Mapa skarbów”; „Nowy trend”; „Cisza”; „Akademia Video Zdrowia”; „Zaczarowany eliksir”; „Na sygnale”; „Przesłuchanie”);
  8. Edukacja młodzieży podczas realizacji zajęć z pedagogiem szkolnym (m.in.: przyczyny i skutki spożywania środków uzależniających, mechanizm powstawania uzależnień, uzależnienia psychiczne i behawioralne);
  9. Współpraca pedagoga szkolnego z rodzicami osób uzależnionych (kierowanie do specjalistów, pomoc i wsparcie w czasie procesu terapeutycznego);
  10. Organizowanie w szkołach akcji profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, promowanie zdrowego trybu życia („Dzień zdrowego odżywiania”; „Dzień sportu”);
  11. Prowadzenie kampanii z zakresu profilaktyki uzależnień („Postaw na rodzinę”; „Narkotyki kradną życie”; „Prawda o alkoholu, co powinieneś wiedzieć”; „Ogranicz dostępność alkoholu”; „Zachowaj trzeźwy umysł”; „Co za dużo to nie zdrowo. Uzależnienia behawioralne”);
  12. Dystrybucja ulotek, broszur informacyjnych, kolorowanek i plakatów przez jednostki samorządowe (m.in. OPS, PCPR, POIK, placówki oświatowe, ośrodki zdrowia), zawierające informacje na temat rodzajów uzależnień, działań profilaktycznych w zakresie uzależnień oraz miejsc, do których osoby uzależnione oraz ich najbliżsi mogą się zgłosić w celu otrzymania pomocy i wsparcia;
  13. Sfinansowanie indywidualnej terapii sensorycznej oraz terapii dla dzieci z grup ryzyka dla rodzin dysfunkcyjnych oraz z problemem alkoholowym (liczba godzin dla dwóch dzieci – 160);
  14. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krynicy Morskiej w ramach realizacji zadania umożliwił klientom konsultacje i poradnictwo psychologiczne w wymiarze 337

godzin, które zostały sfinansowane z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Działania KPP w 2022 roku w zakresie uzależnień przedstawiały się następująco:

1. Ujawniono wykroczenia przeciwko przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi – 729;
2. Nałożono mandaty karne przeciwko przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi – 138;
3. Doprowadzono osoby do wytrzeźwienia – 89 (w tym 81 mężczyzn i 8 kobiet);
4. Przeprowadzono spotkania edukacyjne o tematyce przeciwdziałania narkomanii i skutkom używania dopalaczy – 7.

Na terenie Powiatu funkcjonuje Ośrodek Terapii Uzależnień Współuzależnienia w Nowym Dworze Gdańskim oraz Poradnia Zdrowia Psychicznego w Nowym Dworze Gdańskim. Obie placówki świadczą wyspecjalizowaną pomoc przez wykwalifikowanych i doświadczonych specjalistów terapii uzależnień, psychiatrii i psychologii.

W gminach, mieszczących się w obrębie powiatu nowodworskiego, przy urzędach gminy funkcjonują gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, do których kierowane są osoby uzależnione od alkoholu. GKRPA podejmują wszelkie działania profilaktyczne, które mają na celu przekonać osoby uzależnione do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego. Zdarzają się przypadki, gdy osoby uzależnione nie chcą podjąć dobrowolnego leczenia odwykowego, wówczas kierowane są do punktów konsultacyjnych, gdzie zatrudnieni tam terapeuci ukierunkowują swoją działalność w niesieniu pomocy osobom uzależnionym, rodzinom uzależnionych i ich dzieciom. Na terenie gminy Nowy Dwór Gdański zespół ds. leczenia zaprosił na spotkanie 99 osób uzależnionych i współuzależnionych w celu podjęcia działań zmierzających do podjęcia leczenia, zgłosiło się 47 osób. 19 osób zostało skierowanych na badanie przez lekarza biegłego psychologa klinicznego i biegłego psychiatrę w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, na badanie zgłosiło się 6 osób. Wystąpiono do Sądu Rejonowego w Malborku z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania wobec 31 osób obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Wobec 8 osób Sąd Rejonowy postanowił zobowiązać uczestników postępowania do leczenia odwykowego przeciwalkoholowego i skierować do zakładu leczenia.

Na terenie każdej gminy działają bezpłatne punkty konsultacyjne dla osób uzależnionych. Zatrudnieni tam terapeuci kierują swoją uwagę na niesienie pomocy i wsparcie osobom uzależnionym, rodzinom tych osób oraz ich dzieciom o zróżnicowanych godzinach przyjęć. Gmina Stegna oferuje trzy punkty konsultacyjne mieszczące się w: Stegnie, w Izbiskach oraz w Jantarze. Informacje na temat działania placówek można uzyskać w Urzędzie Gminy w Stegnie, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, na stronie

Tabela 2 Świetlice na terenie powiatu nowodworskiego z podziałem na gminy w 2022 roku

Miasto/Gmina	Liczba świetlic
Krynica Morska	1
Nowy Dwór Gdański	2
Ostaszewo	0
Stegna	4
Sztutowo	3

Źródło: opracowanie własne PCPR na podstawie danych przekazanych przez jednostki organizacyjne

Dzięki wielowymiarowym, interdyscyplinarnym, skoordynowanym i połączonym działaniom instytucji i organizacji pozarządowych możliwa jest efektywna profilaktyka oraz podejmowanie prób rozwiązywania problemów dotyczących uzależnienia w Powiecie. Konstruowanie programów profilaktycznych musi uwzględniać wiedzę o czynnikach ryzyka i mechanizmach ich osłabiania. Bardzo ważnym aspektem działań profilaktycznych jest zbudowanie systemu oddziaływań, który opiera się w głównej mierze o profesjonalizm i skuteczny przepływ informacji podmiotów, które mają za zadanie zapobiegać uzależnieniom i wspierać osoby uzależnione w leczeniu.

CEL STRATEGICZNY 3

Integracja środowisk (NGO, seniorzy, młodzież, JST, osoby niepełnosprawne, udrożnienie przepływu informacji)

Kierunki działań	<p>3.1. Podnoszenie świadomości społecznej na temat funkcjonowania i problemów osób starszych i niepełnosprawnych poprzez akcje i kampanie społeczne.</p> <p>3.2. Rozpowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób starszych i niepełnosprawnych.</p> <p>3.3. Promowanie idei wolontariatu na rzecz pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym na terenie Powiatu.</p> <p>3.4. Dostosowanie i modernizacja istniejących placówek wsparcia osobom starszym i niepełnosprawnym do obowiązujących standardów, w tym likwidacja barier architektonicznych.</p> <p>3.5. Utworzenie bazy wsparcia środowiskowego osób niepełnosprawnych - Dziennego Domu Pobytu.</p> <p>3.6. Stworzenie warunków do utworzenia Centrum Integracji Społecznej oraz Klubu Integracji Społecznej.</p> <p>3.7. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.</p> <p>3.8. Promowanie aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.</p> <p>3.9. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do możliwych form wsparcia ze środków PFRON.</p> <p>3.10. Wdrażanie i realizacja programów na rzecz „wyrównywania szans” osób niepełnosprawnych, w tym pozyskiwanych ze środków PFRON.</p> <p>3.11. Promowanie i wspieranie działalności WTZ na terenie powiatu nowodworskiego.</p> <p>3.12. Organizowanie akcji promujących zdrowy tryb życia wśród osób starszych i niepełnosprawnych.</p> <p>3.13. Podejmowanie działań ku pozyskiwaniu zewnętrznych środków finansowych, w tym od organizacji pozarządowych i sponsorów.</p>
-------------------------	--

Institucje samorządu lokalnego, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia oraz podmioty uczestniczące i wspierające działania na rzecz wprowadzania pozytywnych zmian

społecznych mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców powiatu nowodworskiego, przedstawiły podjęte działania oraz wypracowane osiągnięcia w ramach powyższego celu strategicznego.

Biorąc pod uwagę fakt, iż „Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2016 – 2026” kompleksowo wpisuje się w realizację niniejszego celu strategicznego, to wszelkie szczegółowe informacje o wdrażanych działaniach wynikających z powyższego programu omówiono w dalszej części dokumentu tj. przy ocenie realizacji założeń przytoczonego programu.

Warto podkreślić, iż cele i założenia w całym dokumencie strategicznym są spójne i ściśle ze sobą powiązane, a działania i sposoby rozwiązywania problemów społecznych przenikają się i uzupełniają. Powielanie zatem niniejszych treści we wszystkich rozpatrywanych aspektach niniejszego dokumentu jawi się bezcelowym działaniem.

Poniżej przytoczono przykłady działalności wspólnotowych instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, które swoim wielowątkowym działaniem dążyły do zmniejszenia zjawisk wykluczenia społecznego, marginalizacji, dążąc do wyrównania szans edukacyjnych, zawodowych, zdrowotnych nie tylko grup marginalizowanych czy osób niepełnosprawnych, ale wszystkich grup społecznych zamieszkujących na terenie powiatu nowodworskiego.

Miasto Krynica Morska, w odpowiedzi na zrealizowane przedsięwzięcia w 2022 r., wskazała, iż podjęła działania w obszarze lokalnej integracji społecznej. Infrastruktura miasta pozwoliła uczcić wiele wydarzeń ważnych dla mieszkańców i zorganizować spotkania zarówno w plenerze jak i w przystosowanych do tego zasobach lokalowych. Warto podkreślić, iż od marca 2020 roku w trosce o wspólne bezpieczeństwo zarówno mieszkańców, jak i gości odwiedzających miasto oraz zgodnie z obowiązującymi zaleceniami dotyczącymi zagrożenia epidemicznego w kraju i na świecie, organizacja niektórych wydarzeń kulturowych została wstrzymana bądź ograniczona i realizowana za pośrednictwem mediów społecznościowych. Realizacja zadań odbywała się między innymi poprzez:

- a) zaplanowanie środków w budżecie miasta dla organizacji pozarządowych,
- b) współpracę jednostek podległych Urzędowi Miasta ze stowarzyszeniami i fundacjami w realizację ważnych zadań w obszarze zdrowia, sportu, profilaktyki uzależnień, edukacji, kultury, w tym podawanie do publicznej wiadomości informacji o spotkaniach, naborach do projektów, możliwościach finansowania działalności organizacji NGO,
- c) przekazywanie ważnych informacji, poprzez stronę internetową,
- d) działanie Młodzieżowej Rady Miasta,
- e) organizację wydarzeń i imprez społecznych wspieranych i promowanych przez partnerów na rzecz aktywności mieszkańców i rozwoju Miasta (Rada Rodziców, Miejska Biblioteka Publiczna, Park Krajobrazowy Mierzeja Wiślana, Stowarzyszenie Miłośników Krynicy Morskiej, Fundacja Mierzeja 2200, Fundacja Morze Inspiracji,

Lokalna Organizacja Turystyczna, Ochotnicza Straż Pożarna).

W 2022 roku zrealizowanymi przedsięwzięciami oraz wydarzeniami kulturalnymi były, między innymi:

- a) wspólne świętowanie sylwestra na skwerze w centrum miasta,
- b) udział i zaangażowanie w akcję Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy,
- c) „Krynicki Korowód Niepodległości”,
- d) działanie ogólnodostępnego Centrum Rekreacji wyposażonego w boisko, plac zabaw, kort, siłownię na powietrzu, trampoliny,
- e) działanie Fundacji Mierzeja 2200 organizującej i promującej lokalne formy aktywnego spędzania wolnego czasu;
- f) organizowanie imprez o charakterze plenerowym, zabawowym i sportowym dla mieszkańców, zwłaszcza rodzin z dziećmi np.: żeglarskich;
- g) prowadzenie cyklicznych spotkań, zajęć, warsztatów itp. dla osób z różnych grup wiekowych, np.: konkursy i quizy literackie, plastyczne, zajęcia tematyczne z książką i komputerem, pogadanki, zajęcia taneczno- ruchowe dla dzieci i młodzieży, joga dla dorosłych, gimnastyka dla seniorów, lekcje biblioteczne, słuchowiska, spotkania autorskie, spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki, głośne czytanie, wizyty z książką w krynickim przedszkolu i zerówce, szkolenia komputerowe dla różnych grup wiekowych, zajęcia z dziećmi 0-3 lat projekt „Mała książka-wielki człowiek”, udział w Ogólnopolskich Akcjach: „Narodowym czytaniu”, „Nocy bibliotek”, „Tygodniu Bibliotek”,
- h) prowadzenie „Kalendarza Imprez” umieszczonego na stronie internetowej miasta, promowany w mediach społecznościowych (w okresie sezonu letniego drukowany w formie plakatu),
- i) publikowanie informacji o ważnych uroczystościach, spotkaniach i zaproszeniach na stronie internetowej oraz gablotach Urzędu Miasta,
- j) organizowanie spotkań Burmistrza i Rady Miasta z mieszkańcami, na których poruszano problematykę dotyczącą życia mieszkańców w ważnych kwestiach, takich jak np. przekop Mierzei Wiślanej,
- k) uhonorowanie jubilatów z okazji wieloletniego pożycia małżeńskiego,
- l) kompleksowa pomoc osiedlającym się w Krynicy Morskiej obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie (Biblioteka Miejska- punkt informacyjny, udostępnianie komputerów do wydruku różnorodnych materiałów, wysyłania wniosków 500+, pomoc przy zakładaniu profilu PUE ZUS, nauki języka polskiego, udostępnianie sali do spotkań; Urząd Miasta oraz MOPS- organizacja zbiórki żywności, ubrań, materiałów higienicznych),
- m) organizacja spotkań integrujących „Żółto-niebieskiego Kręgu Przyjaźni”-spotkania dla przyjaciół z Ukrainy.

Nadmienia się, iż działania społeczno-kulturalne były ukierunkowane na pomoc

seniorom i wszystkim grupom społecznym wymagającym wsparcia oraz integrację społeczną mieszkańców regionu, by minimalizować izolację i wykluczenie społeczne.

1. Wspieranie działań na rzecz aktywizacji seniorów miało wyraz w:
  - a) organizowaniu wyjazdów integracyjnych dla seniorów przez Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
  - b) bieżącym informowaniu seniorów o aktualnej ofercie kulturalnej i sportowej przez UM i MBP w formie plakatów, ulotek, ogłoszeń na stronie internetowej,
  - c) działalności Terenowego Koła Emerytów, Rencistów i Inwalidów- organizacja Dnia Kobiet, aktywne uczestnictwo w Wielkiej Orkiestrze Świątecznej Pomocy,
  - d) działalność Klubu Spotkań Seniora „Sami Swoi”-organizacja spotkań z psychologiem oraz prawnikiem,
  - e) działalność konsultacyjna Rady Seniorów.
2. W zakresie rozszerzania oferty wsparcia dla osób starszych w 2022 roku znalazło miejsce:
  - a) udzielanie informacji do Koła Emerytów, Rencistów i Inwalidów o możliwości korzystania z usług opiekuńczych, diagnoza środowiska pod kątem osób samotnych, niemających wsparcia ze strony rodziny,
  - b) świadczenie usług opiekuńczych przez opiekunki Ośrodka Pomocy Społecznej- 4852 godziny dla 31 osób, kontynuowanie programu „opieka 75+”,
3. Współpraca z instytucjami rynku pracy tj. Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim oraz Zakładami Pracy Chronionej zatrudniającego osoby niepełnosprawności w celu aktywizacji zawodowej klientów pomocy społecznej,
4. Współpraca z Bankiem Żywności w Elblągu w ramach programu operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 dostarczano żywność dla najuboższych rodzin,
5. Współpraca z Fundacją Strefa Mocy ze Sztutowa w ramach akcji „PAJACYK” dożywianie ok. 20 dzieci ze Szkoły Podstawowej w Krynicy Morskiej.
6. Współpraca z Polskim Czerwonym Krzyżem w Gdańsku w zakresie dystrybucji odzieży i obuwia dla potrzebujących, a w szczególności dla osób bezdomnych w okresie zimy.
7. Współpraca z Ochotniczą Strażą Pożarną w Krynicy Morskiej w ramach pomocy w dowozie produktów żywnościowych dla podopiecznych ośrodków pomocy społecznych, niezbędnym transportem placówek medycznych, na szczepienia przeciwko COVID 19 itp.

Gmina Stegna w swej działalności nastawiona jest również na aktywność społeczną osób starszych. Aby wzmacniać integrację społeczną, wykluczyć samotność i izolację powołane są Kluby Seniora. Na terenie gminy funkcjonują trzy kluby „Życie zaczyna się na emeryturze” i znajdują się w Drewnicy, Tujsku oraz Bronowie, które zrzeszały łącznie 86 seniorów.

Świetlice stają się miejscem spotkań, służą aktywności społecznej mieszkańców, nawiązywaniu relacji i więzi.

W 2022 r. seniorzy uczestniczyli w wycieczkach między innymi: zwiedzali pracownię garncarską w Chmielnie, ogród botaniczny w Gołubiu oraz Szymbark, zwiedzili Krokowo oraz osadę średniowieczną w Sławutowie. Z okazji Dnia Seniora 46 uczestników udało się na kilkudniowy wyjazd o charakterze historyczno-przyrodniczym do Jastrzębiej Góry. Ponadto, seniorzy spotykali się podczas wakacji na seansach filmowych w nowodworskim kinie „Za Rogiem”, na co dzień zaś uczestniczyli między innymi w zajęciach kulinarnych, artystycznych, lekcjach stylu- metamorfozy, w spacerach- nordic-walking, tańcu zumbi, w spotkaniach z psychologiem czy zajęciach poświęconych chorobom cywilizacyjnymi i profilaktyce zdrowia. W przygotowaniach do świąt, wykorzystując swoje umiejętności kulinarne wsparli świąteczną trasę mikołajkową. Podczas wspólnej Wigilii w jednym z Klubów Seniora każdy otrzymał świąteczną paczkę.

Na terenie gminy Ostaszewo funkcjonowało w 2022 roku koło gospodyń wiejskich, klub emerytów i rencistów, zespół „Żuławianki”. Organizowano imprezy okolicznościowe, szkolenia dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz festyny, które wpływały na integrację społeczności lokalnej.

Główne działania Stowarzyszenia „Sprawni Inaczej” w Nowym Dworze Gdańskim były ukierunkowane na rehabilitację osób niepełnosprawnych w zakresie prowadzenia Warsztatów Terapii Zajęciowej. Realizację zadań określonych w Strategii w 2022 roku można ująć

w następujących punktach:

1. Prowadzenie i wspieranie działalności WTZ;
2. Likwidacja barier architektonicznych w placówce WTZ;
3. Poprawa stanu technicznego oraz wyglądu estetycznego w pracowniach WTZ;
4. Pomoc osobom niepełnosprawnym w wypełnianiu wniosków kierowanych do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności;
5. Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych;
6. Przekazywanie informacji na temat usług medycznych i rehabilitacyjnych;
7. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego;
8. Prowadzenie doradztwa, poradnictwa oraz wsparcia psychologicznego w kwestii niepełnosprawności dla uczestników WTZ i ich rodzin;
9. Współpraca z PUP w Nowym Dworze Gdańskim w zakresie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych;
10. Współpraca z potencjalnymi pracodawcami;
11. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych;
12. Organizowanie szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy i ochrony przeciwpożarowej;

13. Współpraca ze SOS- W, MOPS, GOPS w zakresie osób niepełnosprawnych chętnych do uczestnictwa w terapii zajęciowej;
14. Pozyskiwanie środków finansowych z Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim na wycieczki oraz rehabilitację społeczną uczestników WTZ;
15. Współpraca z PCPR w ramach wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego adekwatnie do indywidualnych potrzeb;
16. Udostępnienie środka transportu do przewozu osoby niepełnosprawnej na wózku inwalidzkim do szkoły;
17. Organizacja szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy dla kadry WTZ z uwzględnieniem pracy z osobami niepełnosprawnymi;
18. Integracja ze środowiskami osób sprawnych;
19. Prowadzenie działań informacyjno-szkoleniowych ze względu na stan epidemiczny w kraju SARS-COV-2.

Stowarzyszenie dla Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” w Marzęcinie podjęło również w 2022 roku działania w kierunku:

1. Promowania idei wolontariatu na rzecz pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym na terenie powiatu- zachęcanie do udziału w imprezach organizowanych przez stowarzyszenie;
2. Przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i podejmowania inicjatywy przez organizacje pozarządowe działające na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i organizowania wspólnych imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, festynów, pikników (organizowanie spotkań integracyjnych z uczestnikami WTZ, udział w imprezach organizowanych przez Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Gdańskim);
3. Rozwoju pracy socjalnej i dążenia do integracji osób niepełnosprawnych z dziećmi, młodzieżą szkolną, osobami pełnosprawnymi- likwidacja barier komunikacyjnych, zwalczanie dyskryminacji osób starszych i niepełnosprawnych (udział w imprezach organizowanych przez Zespół Szkolno-Przedszkolny w Marzęcinie, wyjścia na halę sportową, udział w zawodach, organizacja zajęć integracyjnych dla dzieci z Zespołu Szkolno- Przedszkolnego w WTZ);
4. Zapewnienia osobom niepełnosprawnym dostępu do możliwych form wsparcia, tj. np. rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, wspieranie osób niepełnosprawnych w ramach zadań powiatu finansowych ze środków PFRON poprzez dofinansowanie:
  - a) w zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, (pomoc w wypełnianiu druków na zaopatrzenie ortopedyczne, sprzęt rehabilitacyjny),
  - b) do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym,
  - c) do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (organizacja wyjazdów do kina, teatru, zawody sportowe, wycieczki piesze).

5. Promowania i wspierania działalności WTZ na terenie powiatu nowodworskiego poprzez udział w imprezach okolicznościowych czy wystawach prac artystycznych;
6. Organizowania akcji promujących zdrowy tryb życia wśród osób starszych i niepełnosprawnych poprzez uczestnictwo w biegach i zawodach sportowych;
7. Podejmowanie działań ku pozyskiwaniu zewnętrznych środków finansowych, w tym od organizacji pozarządowych i sponsorów;
8. Pozyskiwanie środków finansowych w ramach 1% dedykowanych organizacjom pożytku publicznego.

Na uwagę zasługuje również działalność Zarządu Oddziału Rejonowego Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów w Nowym Dworze Gdańskim. Na koniec 2022 r. organizacja liczyła 689 członków z czego 28% stanowiły osoby niepełnosprawne. W ramach Oddziału Rejonowego funkcjonuje 5 kół terenowych w: Ostaszewie, Stegnie, Drewnicy, Sztutowie i Krynicy Morskiej. Celem działalności organizacji jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji seniorów w lokalnym środowisku poprzez tworzenie warunków do aktywizacji i integracji społecznej osób starszych. Funkcjonujący przy Związku Klub Seniora stwarza możliwość systematycznych spotkań towarzyskich przy kawie i herbacie, wspólnych wycieczek turystyczno-krajoznawczych i wyjazdów do kina, teatru czy filharmonii. Ponadto, proponuje się seniorom zajęcia z gimnastyki relaksacyjnej 2-3

razy w tygodniu. W 2022 r. odbyło się :

- a) 5 imprez integracyjnych: Bal Karnawałowy, Powitanie Lata w Osłonce, Dzień Seniora w Stegnie i Dzień Seniora w Nowym Dworze Gdańskim oraz Bal Andrzejkowy. Uczestniczyło w nich 796 osób,
- b) 5 wycieczek turystyczno- krajoznawczych: dwie wycieczki w Bieszczady, do Pragi, wycieczka do Skandynawii (Szwecja, Dania), wycieczka po Jurze Krakowsko-Częstochowskiej. Wzięły w nich udział 254 osoby.

Zorganizowano również wyjazdy na koncert A. Koryckiego i D. Żukowskiej w Filharmonii w Gdańsku, koncert Elbląskiej Orkiestry Kameralnej, koncert Warszawskiej Orkiestry Sentymentalnej w Sopocie, wyjazd na dwie sztuki teatralne w Gdyni i Elblągu. Udział wzięło 211 osób. Oszacowano, iż łącznie w zorganizowanych formach spędzania wspólnego czasu w minionym roku uczestniczyło ok. 1550 seniorów. Wiele z przedstawionych atrakcji dla osób starszych było możliwe dzięki wsparciu samorządów gminnych, samorządu powiatowego, PCPR oraz darom rzeczowym i finansowym osób fizycznych i firm prywatnych oraz opłatom samych uczestników. Łączny koszt wymienionych i zrealizowanych przedsięwzięć wyniósł ok. 425 tys. zł.

Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Gdańskim również wpisało się w 2022 r. w realizację działań strategicznych. Wykonano przebudowę Starostwa Powiatowego w części budynku przeznaczonego pod przystań, w pełni przystosowując ją dla mieszkańców regionu

oraz osób starszych czy niepełnosprawnych. Dzięki zastosowaniu rozwiązań takich jak utworzenie podestu przy zejściu do pomieszczeń bosmanatu oraz wyposażenie przystani w schodołaz, osoby z niepełnosprawnością mogą w pełni korzystać z obiektu oraz zaplecza sanitarnego dostosowanego do ich potrzeb. Koszt robót budowlanych całej inwestycji wyniósł 2.098.500.00 zł.

W ramach działalności Samorządu Uczniowskiego, uczniowie Liceum Ogólnokształcącego im. Ziemi Żuławskiej w Nowym Dworze Gdańskim nadal współpracowali w 2021 roku z Zakładem Opiekuńczo Leczniczym w Nowym Dworze Gdańskim. Młodzież przedstawiła w formie online bożonarodzeniowe jasełka, śpiewała kolędy oraz czytała seniorom dzieła literackie. Poprzez organizację zajęć integracyjno-adaptacyjnych dążono do integracji uczniów niepełnosprawnych z rówieśnikami z klasy. Wspólny udział w akcji „Światowy dzień tolerancji” organizowany na terenie szkoły pozwolił na kształtowanie się postaw szacunku, zrozumienia i empatii dla osób niepełnosprawnych oraz integrację uczniów. W ramach wolontariatu szkolnego zorganizowano dwie akcje charytatywne dla rodzin potrzebujących. Opieką objęto 6 rodzin. Przeprowadzono dwie akcje charytatywne dla chorego Antosia mieszkańca z terenu powiatu nowodworskiego. Uczniowie przygotowali ozdoby świąteczne, które zostały wystawione na licytację. Otrzymaną kwotę przekazano na rehabilitację chłopca.

Przytoczone powyżej przykłady są w sposób zasadniczy dowodem na to, iż współpraca instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych wpływała na podjęte działania wspólnotowe podmiotów zaangażowanych w poprawę jakości życia mieszkańców i znalazła odzwierciedlenie w podnoszeniu świadomości społecznej na temat funkcjonowania i problemów osób starszych i niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim.

CEL STRATEGICZNY 4

Minimalizowanie skutków bezrobocia (zawierania partnerstwa, rozwój ekonomii społecznej, rozwój kształcenia ustawicznego i zawodowego, dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy)

Kierunki działań	4.1. Aktywizacja lokalnego rynku pracy - wspieranie działań na rzecz minimalizowania skutków bezrobocia. 4.2. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych. 4.3. Promowanie przedsiębiorczości.
-------------------------	---

Bezrobocie jest zjawiskiem społeczno-gospodarczym, polegającym na tym, że pewien odsetek ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia pozostaje z różnych powodów bez pracy. Bezrobotny jest więc osobą nieprowadzącą działalności gospodarczej i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia (w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy).

W ramach prowadzonej przez państwo polityki rynku pracy rozróżnia się dwa typy programów walki z bezrobociem:

1. Programy pasywne, które pełnią funkcje osłonowe (zasiłki); pasywne formy walki z bezrobociem nie likwidują bezrobocia, lecz zapewniają osobie bezrobotnej dochody na poziomie minimalnej egzystencji;
2. Programy aktywne, zmierzające do łagodzenia skutków bezrobocia przez aktywizację bezrobotnych oraz zwiększanie ich szans na uzyskanie normalnej pracy.

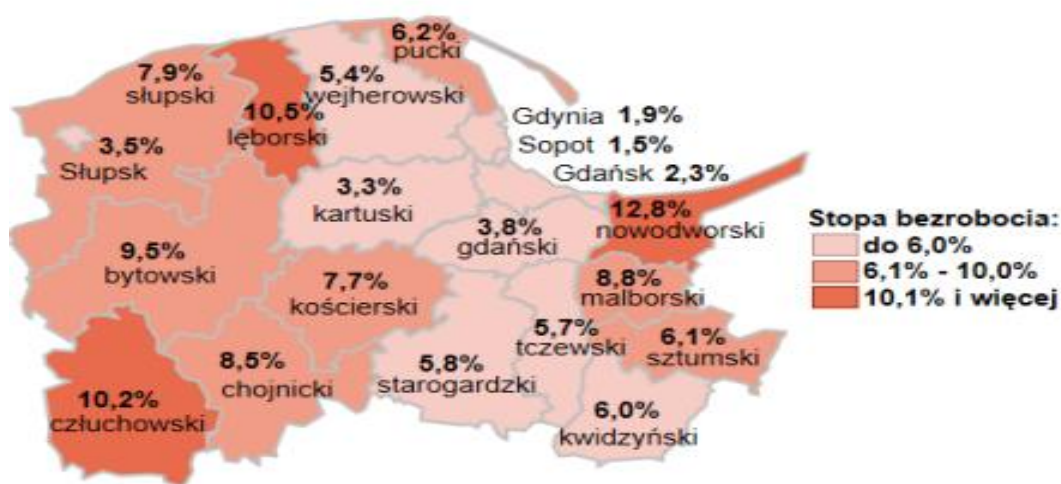
Aktywne formy walki z bezrobociem docelowo mają służyć poprawie sytuacji na rynku pracy. Zaliczamy do nich, takie instrumenty jak:

- a) przekwalifikowania oraz szkolenia dla bezrobotnych, które umożliwiają zdobycie nowych umiejętności oraz podtrzymanie aktywności zawodowej,
- b) pożyczki dla zakładów pracy oraz osób bezrobotnych udzielane w celu utworzenia własnej działalności gospodarczej oraz stworzenia nowych miejsc pracy,
- c) finansowanie zatrudnienia absolwentów, np. staże,
- d) roboty publiczne jako prace na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego jednostek samorządu terytorialnego, które umożliwiają podtrzymanie aktywności zawodowej,
- e) prace interwencyjne jako forma zatrudnienia subsydiowanego, pozwalająca na utworzenie stanowiska pracy przy niskich nakładach finansowych ze strony pracodawcy,
- f) specjalne programy dla osób długotrwale bezrobotnych,
- g) świadczenie usług pośrednictwa pracy.

Ważną rolę w organizacji tych działań odgrywają instytucje rynku pracy, które realizują zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Na terenie powiatu nowodworskiego działania w ww. zakresie realizują, takie instytucje rynku pracy jak: PUP oraz OHP.

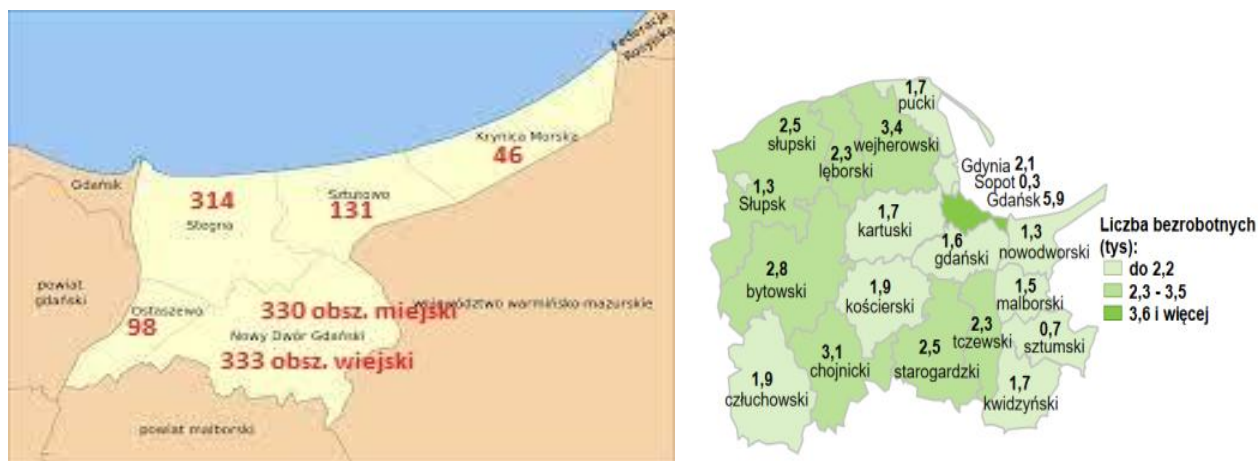
Według stanu na 31 grudnia 2022 roku stopa bezrobocia w powiecie nowodworskim wyniosła 12,8%. Natomiast stopa bezrobocia dla województwa wynosiła 4,6%, dla kraju 5,2%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie wynosiła 212, w tym 105 stanowiły kobiety, tj. 51%, 49% mężczyźni. Poniższe grafiki obrazują ilość osób bezrobotnych oraz stopę bezrobocia w powiecie na tle całego województwa pomorskiego.

Rysunek 1 Stopa bezrobocia w Powiecie Nowodworskim na tle całego województwa pomorskiego

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku

Rysunek 2 Liczba osób bezrobotnych w Powiecie Nowodworskim na tle całego województwa pomorskiego

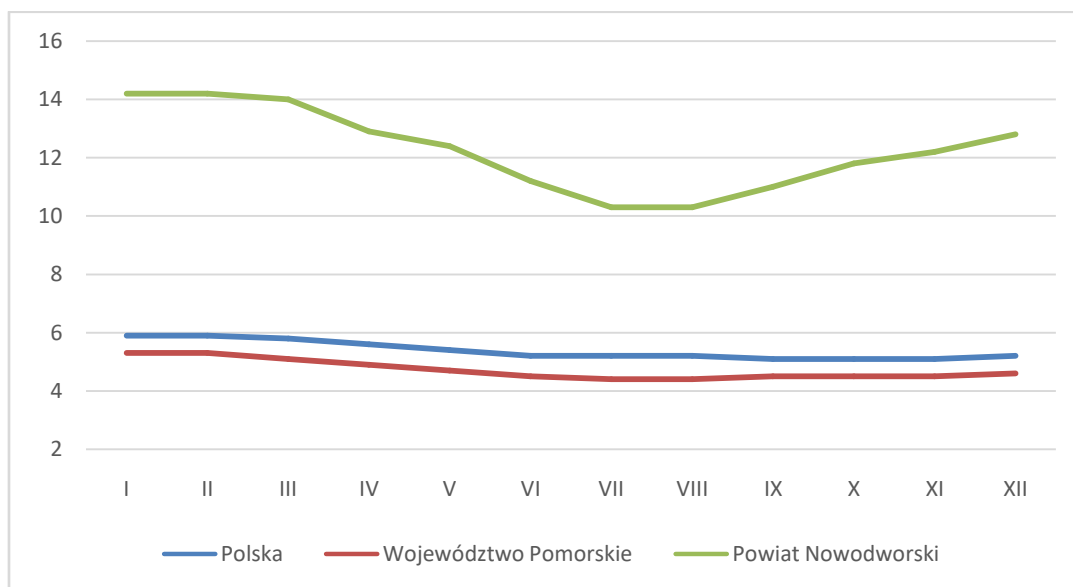

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku

Stopa bezrobocia w powiecie nowodworskim od wielu lat utrzymuje się na najwyższym poziomie w województwie pomorskim. W 2022 roku w stosunku do roku poprzedniego odnotowano spadek o 0,6%.

Poniższy wykres przedstawia w jaki sposób w powiecie nowodworskim zmieniała się stopa bezrobocia w poszczególnych miesiącach 2022 roku i jak to wyglądało na tle województwa i kraju.

Rysunek 3 Stopa bezrobocia w kraju, w województwie i w powiecie w 2022 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku i Głównego Urzędu Statystycznego

Ze statystyk PUP wynika, iż na ostatni dzień 2022 roku liczba zarejestrowanych osób

bezrobotnych wynosiła 1552, w tym 229 pobierało zasiłek dla osób bezrobotnych. W 2022 roku zarejestrowało się łącznie 2128 osób bezrobotnych, w tym 364 osoby po raz pierwszy, a w przypadku 1764 osób była to kolejna rejestracja. Natomiast 2231 osoby w roku 2022 zostały wyłączone z ewidencji osób bezrobotnych.

Rysunek 4 Przyczyny wyłączenia osób z rejestru osób bezrobotnych w 2022 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Nowym Dworze Gdańskim

PUP realizował działania wpisujące się w niniejszy cel strategiczny, m.in. poprzez realizację poniżej wskazanych programów i projektów:

1. Program Regionalny Województwa Pomorskiego pn. Praca dla Pomorzan skierowany do osób w szczególności z obszarów wiejskich, osób w wieku 30-50 lat, osób o niedopasowanych kompetencjach i kwalifikacjach zawodowych. **W ramach programu zaktywizowano 84 osoby (w tym 5 osób z orzeczeniem o niepełnosprawności).** Formy wsparcia: szkolenia indywidualne pod zapewnienie zatrudnienia, staże zawodowe na okres 6 miesięcy, prace interwencyjne na okres 6 miesięcy, dotacja na podjęcie działalności gospodarczej, zwrot kosztów dojazdu do pracy z miejsca zamieszkania do miejsca zatrudnienia.

2. Regionalny Program Operacyjny WP 2014-2020 Oś Priorytetowa 5 Poddziałanie 5.1.1 – dla Powiatowych Urzędów Pracy, skierowany do **65 osób (w tym 4 osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności)** bezrobotnych w wieku powyżej 30 roku życia, w szczególności do: osób długotrwale bezrobotnych, z niskimi kwalifikacjami zawodowymi, osób niepełnosprawnych i 50+. Formy wsparcia: szkolenia indywidualne pod zapewnienie

zatrudnienia, refundacje dla pracowników na stworzenie nowych miejsc pracy, staże zawodowe organizowane u pracodawcy na okres 6 miesięcy, prace interwencyjne na okres 6 miesięcy, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

3. Program Operacyjny Wiedza, Edukacja i Rozwój (PO WER) Oś Priorytetowa 1 Poddziałanie 1.1.1 skierowany do **143 osób** młodych do 29 roku życia, tzw. grupy NEET (w tym 2 osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności). Formy wsparcia: bony szkoleniowe pod potrzeby pracodawcy, szkolenia indywidualne pod zapewnienie zatrudnienia, staże zawodowe na okres 6 miesięcy, prace interwencyjne na okres 6 miesięcy, dotacje na podjęcie działalności gospodarczej, refundacje dla pracodawców na stworzenie nowych miejsc pracy, bony zasiedleniowe dla osób, które zmieniają miejsce zamieszkania w wyniku podjęcia zatrudnienia w odległości co najmniej 80 km od dotychczasowego miejsca zamieszkania, bądź czas dojazdu z miejsca zamieszkania do miejsca wykonywania pracy i powrotem przekracza 3 godziny.

W 2022 roku wpłynęło od pracodawców 9 ofert pracy (na 17 wolnych miejsc pracy) skierowanych do osób niepełnosprawnych. Ogółem w 2022 roku 4 osoby bezrobotne z niepełnosprawnością podjęły zatrudnienie, natomiast w ramach aktywnych form wsparcia zaktywizowanych zostało 11 osób z orzeczeniem o niepełnosprawności ze środków pozyskanych na ww. programy.

Osoby bezrobotne z terenu gminy Stegna w 2022 roku miały możliwość na skorzystanie z prac społeczno-użytecznych, na co zdecydowało się 7 osób. Dodatkowo pracownicy socjalni, w ramach pracy socjalnej, aktywizowali osoby bezrobotne, udzielali informacji o możliwych formach dofinansowania z Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Dworze Gdańskim, a także informowali osoby niepełnosprawne o przysługujących im prawach i formach wsparcia.

GOPS Ostaszewo współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Nowym Dworze Gdańskim celem aktywizacji zawodowej. Pracownicy socjalni w 2022 roku rozpowszechniali informacje o możliwości otrzymywania dodatkowych środków i dotacji dla osób bezrobotnych z Urzędu oraz motywowali do podjęcia działań skierowanych na wyjście z bezrobocia.

Na terenie gminy Ostaszewo organizowane były w 2022 roku prace społecznie użyteczne, w których wzięło udział łącznie 5 osób. Prace wykonywane były w okresie od kwietnia do października i były częściowo dofinansowane ze środków Urzędu Pracy.

CEL STRATEGICZNY 5**Rozwój i wspieranie instytucji powiatowych
adekwatnie do potrzeb mieszkańców Powiatu Nowodworskiego
(współpraca z samorządami gmin, utworzenie środowiskowego domu samopomocy,
dziennego domu pobytu)**

Kierunki działań	<p>5.1. Organizacja kampanii społecznych na temat działalności oraz roli placówek w życiu osób starszych.</p> <p>5.2. Stworzenie systemu informacji „Informatora”.</p> <p>5.3. Stworzenie środowiskowego domu samopomocy oraz dziennego domu pobytu dla osób starszych.</p> <p>5.4. Usprawnianie przepływu informacji między instytucjami pomocowymi umożliwiającą większą koordynację działań w zakresie monitorowania problemów i potrzeb społecznych mieszkańców Powiatu.</p> <p>5.5. Współorganizacja szkoleń i podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników na rzecz lepszego standardu świadczonych usług.</p> <p>5.6. Wzmacnianie kadr socjalnych i roli pracownika socjalnego działającego na rzecz pełniejszej integracji społecznej beneficjentów pomocy społecznej.</p> <p>5.7. Pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych na zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie pomocy społecznej oraz wspierania rozwoju integracji społecznej.</p>
-------------------------	---

Analizując powyższy cel strategiczny warto podkreślić, iż tylko zaangażowanie, wsparcie oraz skoordynowana współpracawszystkich podmiotów biorących udział w systemie pracy socjalnejmoże wpłynąć na sprawną realizację działań zapisów strategicznych. Ocena i sprawozdawczość niniejszego dokumentu pozwoliła skupić się na obszarach życia społecznego jednostek ale i grup społecznych dotkniętych bezrobociem, niepełnosprawnością, będących ofiarami przemocy czy uzależnionych jak również problematyką osób ubogich czy starszych.

Instytucje samorządowe, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe oraz osoby mające wpływ na politykę Powiatu, które reprezentują interesy grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, przyczyniły się do aktywnego wspomaganie i usprawniania przepływu informacji między podmiotami przy wdrażaniu zapisów strategicznych, poprzez wykorzystanie zasobów wiedzy, umiejętności i kompetencji zawodowych wykwalifikowanych pracowników oraz zasobów materialnych jednostek .

Realizacja niniejszego celu ściśle nawiązuje do pozostałych ustaleń strategicznych oraz wynikających z nich programów i nie może być ujednolicona.

Wielokierunkowy model wsparcia psychologicznego, poradnictwa prawnego, pedagogicznego, terapii i wyspecjalizowanej pracy socjalnej odpowiadający potrzebom społeczności lokalnej może doprowadzić do realizacji trwałych i pożądaných zmian społecznych, poprawy warunków życia mieszkańców oraz integracji lokalnej społeczności.

GOPS w Ostaszewie zatrudniał w 2022 roku 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy. Kadra pracowników uczestniczyła łącznie w 4 szkoleniach. Jedna osoba kontynuowała studia magisterskie. Przepływ informacji między jednostkami pomocowymi dotyczący problemów społecznych w opinii pracowników przebiega prawidłowo. Ponadto, beneficjenci pomocy społecznej informowani są na bieżąco o możliwościach i rodzajach uzyskania pomocy.

GOPS w Stegnie w celu podniesienia kompetencji pracowników organizował szkolenia między innymi: „Interwencja wobec przemocy w rodzinie”, „Przemoc w rodzinie i procedura Niebieskiej Karty-Planowane zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy” – oficyna profilaktyczna, Szkolenie dla pracowników powiatowych jednostek wspierania rodziny i pieczy zastępczej-zagadnienie dotyczy opiekuna tymczasowego, ewidencji małoletnich oraz pieczy zastępczej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, Praca dzieckiem z zaburzeniami osobowości, zachowań i rozwoju oraz praca dzieckiem w depresji i zaburzonymi więziami.

CEL STRATEGICZNY 6

Rozwój rodzicielstwa zastępczego i wspieranie osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą

Kierunki działań	6.1. Rozpowszechnianie i promowanie rodzicielstwa zastępczego na terenie powiatu nowodworskiego. 6.2. Objęcie pomocą i wsparciem w procesie usamodzielnienia osoby opuszczające pieczę zastępczą.
-------------------------	--

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim w 2022 roku współpracowało łącznie z **46 rodzinami zastępczymi**, w których przebywało łącznie **126 dzieci**. Kwalifikacji kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka dokonuje Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej. Zespół gromadzi i analizuje dokumentację kandydatów. Pracownicy spotykają się z kandydatami w miejscu ich zamieszkania, oceniają warunki mieszkaniowe oraz socjalno-bytowe rodziny a psycholog wydaje opinię o predyspozycjach i motywacjach do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W 2022 roku w powyższy sposób analizowane były sytuacje **2** kandydatów na rodzinę zastępczą spokrewnioną dla 4 dzieci. Postanowieniem sądu rodzinnego w 2022r. **ustanowiono 2 nowe rodziny zastępcze spokrewnione dla 4 dzieci.**

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej promował ideę rodzicielstwa zastępczego poprzez: rozpowszechnianie ulotek informacyjnych dotyczących warunków, jakie kandydaci muszą spełniać do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, umieszczanie na stronie internetowej informacji o poszukiwaniu kandydatów na rodziny zastępcze. Rodzicielstwo zastępcze było promowane również przez prowadzenie profilu na portalu społecznościowym Facebook oraz zamieszczanie na nim informacji dotyczących pieczy zastępczej.

Z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego został zorganizowany **Piknik rodzinny** na stadionie LKS „Żuławy”- dnia 21.05.2022 roku.

W dniu 30 listopada 2022 roku Dzieci przebywające w pieczy zastępczej uczestniczyły w wycieczce do Drzewiny, gdzie znajduje się **Przystanek Świętego Mikołaja**. Wycieczka została zorganizowana przez Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej, aby pokazać dzieciom piękno świąt. Wizyta rozpoczęła się przywitaniem grupy przez Elfa Pomocnika, który zaprowadził dzieci do fińskiego namiotu Kota, w którym mogły rozgrzać się popijając ciepłą herbatkę przy ognisku. Elf opowiedział niesłychane legendy oraz dostarczył niezbędnej wiedzy na temat Mikołaja, jego pomocników i podróży.

W namiocie sferycznym dzieci obejrzały filmy na temat tradycji świątecznych, podziwiały wielką świąteczną wystawę, uczestniczyły w warsztatach tworzenia ozdób świątecznych. Momentem kulminacyjnym było niezapomniane spotkanie ze Świętym Mikołajem, który opowiedział dzieciom o swoich zwyczajach świątecznych. Wycieczka

zakończyła się wspólnym obiadem podanym przez pomocnika Elfa.

Dnia 15 grudnia 2022 roku zorganizowano **Spotkanie Wigilijne** dla rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka. Przy wspólnym świątecznym stole razem z rodzicami zastępczymi usiedli: Starosta Nowodworski Pan Jacek Gross, Wicestarosta Nowodworski Pani Barbara Ogrodowska, Kierownik Wydziału Obsługi Jednostek Pani Iwona Stokowska, ks.kan. Antoni Mikielwicz, przedstawiciele Domu dla Dzieci w Nowym Dworze Gdańskim oraz Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie Dorota Betkier wraz z pracownikami. W trakcie spotkania mieliśmy ogromną przyjemność wysłuchać kolęd i pastorałek, które wyśpiewali dla nas muzycy z Krainy Otwartej Sztuki „KOS”.

Podniosłe zakończono współpracę z rodziną zastępczą zawodową z wieloletnim doświadczeniem zawodowym, z powodu odejścia na emeryturę. Zorganizowano **uroczysty obiad**, podczas którego Starosta Nowodworski, Wicestarosta Nowodworski oraz Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim złożyli podziękowania za trud i pracę włożoną w pełnienie funkcji opiekunów zastępczych.

Powiat Nowodworski w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, Poddziałanie 6.2.2 Rozwój usług społecznych realizuje grant otrzymany w ramach projektu pn. „**Pomorskie dzieciom**” służący przeciwdziałaniu negatywnych skutków epidemii COVID-19 lub innych chorób zakaźnych. W ramach projektu „Pomorskie Dzieciom” PCPR w Nowym Dworze Gdańskim otrzymało grant na pomoc i wsparcie w walce z epidemią oraz jej skutkami. Wsparcie otrzymały dzieci i młodzież przebywający w pieczy zastępczej, a także wychowankowie opuszczający pieczę, prowadzący rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka. Była to pomoc w formie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, wsparcia psychologicznego oraz psychiatrycznego, warsztatów edukacyjnych dla dzieci (trening umiejętności społecznych, techniki efektywnego uczenia się), socjoterapia dla dzieci, konsultacje pedagogiczne dla dzieci, uczestnictwa rodzin w superwizji, bonów edukacyjnych dla osób opuszczających pieczę zastępczą. Wsparcie otrzymali również pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, którzy pracują bezpośrednio z rodzinami zastępczymi oraz osobami prowadzącymi rodzinne domy dziecka, poprzez zapewnienie im uczestnictwa w superwizji oraz doposażenia ich w sprzęt niezbędny do wykonywania pracy zdalnej.

PCPR w Nowym Dworze Gdańskim w 2022 roku kontynuowało współpracę z Fundacją „**Polki Mogą Wszystko**” w ramach programu „Zobaczyć lepszą przyszłość”. W programie wzięli udział podopieczni z rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka z terenu powiatu nowodworskiego a także wychowankowie placówki opiekuńczo-wychowawczej w Nowym Dworze Gdańskim. Celem akcji jest prawidłowe widzenie dzieci i wyposażenie ich w bezpłatne okulary korekcyjne. Dzięki tej akcji 12 wychowanków pieczy zastępczej otrzymało bezpłatne okulary, wybierając sobie samemu oprawki. Okulary były wydane na

podstawie recepty okulistycznej.

Ponadto, warto wspomnieć o przeprowadzonych szkoleniach, warsztatach w 2022 roku, które zapewniły rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka podnoszenie ich kwalifikacji i kompetencji zawodowych.

Zorganizowano następujące szkolenia oraz warsztaty:

1. „**Masturbacja dziecięca (rozwojowa, eksperymentalna i instrumentalna w wieku przedszkolnym**”. W szkoleniu wzięło udział 15 osób prowadzących pieczę zastępczą;
2. „ **Warsztaty Porozumiewania się Językiem Dialogu**”. Odbyło się 15 spotkań, które składały się z 3 cykli. W spotkaniach udział wzięły 23 osoby prowadzące pieczę zastępczą;
3. „ **Warsztaty dotyczące stymulowania i wspierania rozwoju dziecka przez zabawę**”.

W dwudniowych warsztatach udział wzięło 11 osób prowadzących pieczę zastępczą.

Rodziny zastępcze brały również udział w **Superwizji**, której celem było wsparcie rodzin w ich codziennej pracy oraz podniesienie motywacji do działania. W spotkaniach brało udział 6 osób prowadzących pieczę zastępczą. Rodzice zastępczy oraz osoby prowadzące rodzinne domy dziecka miały też możliwość korzystania z **konsultacji i poradnictwa pedagogicznego**, których celem było wspieranie opiekunów i doradztwo jak radzić sobie z napotykanymi problemami wychowawczymi. Z konsultacji korzystało 30 osób prowadzących pieczę zastępczą. W 2022 roku 6 rodzin korzystało ze stałego wsparcia **psychologa**. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej daje też rodzinom zastępczym i dzieciom w nich umieszczonym możliwość korzystania z porad specjalistycznych w POIK w Nowym Dworze Gdańskim, tj. **porady prawne, pomoc psychologa, pomoc socjalna**. W 2022 roku z tych form pomocy rodziny zastępcze skorzystały łącznie 83 razy.

MOPS w Krynicy Morskiej w ramach omawianego obszaru zamieszczał na stronie internetowej instytucji informacje, dotyczące sposobu pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Ponadto, realizował „Program wspierania rodziny w Gminie Miasta Krynica Morska na lata 2021-2023”, którego adresatami są rodziny i dzieci z terenu Gminy Miasta Krynica Morska, w szczególności te przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz te, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Program ma charakter profilaktyczny oraz interwencyjny, w zależności od celów i zadań niezbędnych do ich osiągnięcia. Jednym z jego celów szczegółowych jest umożliwienie powrotu dzieciom, umieszczonym w pieczy zastępczej, do rodzin biologicznych, a także pomoc w procesie przywracania rodzinom zdolności do prawidłowego funkcjonowania w środowisku poprzez podnoszenie ich umiejętności opiekuńczo-wychowawczej.

GOPS w Ostaszewie w celu prawidłowej realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w lutym 2022 r. zatrudnił asystenta rodziny.

Z jego pomocy skorzystało 5 rodzin. Ponadto, GOPS w roku sprawozdawczym współfinansował pobyt w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo- wychowawczej dla 6 dzieci. Uchwałą nr XXXIX/248/2022 z dnia 20 grudnia 2022 r. przyjęto Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025.

USAMODZIELNIAJĄCY SIĘ WYCHOWANKOWIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Usamodzielnienie jest długotrwałym procesem wychowawczym mającym na celu przygotowanie osoby usamodzielnianej do integracji ze środowiskiem i podjęcia dorosłego życia. Dotyczy osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając na podstawie postanowienia sądu w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Usamodzielnienie młodego człowieka dotyczy Jego życia i planów związanych z przyszłością. Wkraczając w dorosłe życie oczekuje pomocy i wsparcia. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim zapewnia poradnictwo psychologiczne, prawne oraz wsparcie w zakresie interwencji kryzysowej. Współpracując z osobami usamodzielnianymi kadra specjalistów monitoruje i koordynuje przebieg realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia.

Pomoc mającą na celu życiowe usamodzielnienie regulowała w 2022 r. między innymi:

- a) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz.2268);
- b) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2012r., poz. 954);
- c) ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022r., poz.447 t. j.);
- d) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. z 2018 r., poz. 822).

Powiat Nowodworski dysponuje mieszkaniem chronionym treningowym dając młodym ludziom możliwość po opuszczeniu pieczy zastępczej tymczasowego zamieszkania w odpowiednio przystosowanym i wyposażonym lokalu mieszkalnym. Z tej formy pomocy w 2022 roku skorzystało łącznie **5 osób**.

Zainteresowanym wychowankom pieczy zastępczej zapewniono pomoc na

kontynuowanie nauki, usamodzielnienie czy zagospodarowanie.

W 2022 roku przyznano **7** osobom pomoc na kontynuowanie nauki, wystawiono **4** decyzje uchylające pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, dokonano **6** zmian decyzji administracyjnych. Ponadto, przyznano **2** świadczenia pomocy na usamodzielnienie zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz **1** świadczenie na mocy ustawy o pomocy społecznej. Udzielono **2** osobom pomocy na zagospodarowanie, z czego **1** świadczenie wynikało z przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej a kolejne przyznano na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

W 2022 roku udzielono pomocy dla osób usamodzielnianych w łącznej wysokości: **72.797,99 zł**. Przekazano pomoc finansową na kontynuowanie nauki dla łącznie **14** osób w kwocie **49.826,99 zł**, pomoc finansową na usamodzielnienie dla **3** wychowanków w łącznej wysokości **19.352,00 zł** oraz pomoc na zagospodarowanie **2** usamodzielnianym w łącznej wysokości **3.619,00 zł**.

Na podstawie wystawionego w 2022 roku **1** tytułu egzekucyjnego zadłużenie osoby usamodzielnianej z tytułu nieuregulowanych zobowiązań wyniosło w należności głównej łącznie **1.452,73 zł**, oraz z tytułu odsetek wystawionych na dzień sporządzenia niniejszego tytułu na kwotę **52,55 zł**.

4. Programy

„Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016- 2026” stanowi prezentację projektów i kompleksowych działań ukierunkowanych na wypracowanie efektywnego modelu wsparcia dla grup i jednostek znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Programy ujęte w dokumencie strategicznym pozwalają zachować spójność w celu kształtowania polityki społecznej, wdrażane na poziomie lokalnym stanowią nowoczesny instrument w rozwiązywaniu istniejących problemów i zapobieganiu powstawaniu nowych zjawisk społecznie niepożądanych w środowisku.

Poniżej prezentujemy działania, które udało się wypracować w poszczególnych programach w 2022 roku.

„Program rozwoju pieczy zastępczej Powiatu Nowodworskiego na lata 2021-2023”

„Program rozwoju pieczy zastępczej Powiatu Nowodworskiego na lata 2021-2023” został opracowany na podstawie art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2022r., poz. 447).

Program został przyjęty Uchwałą Nr 1/1/2021 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 29 stycznia 2021r. w sprawie przyjęcia do realizacji „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Nowodworskim na lata 2021-2023”.

PCPR w Nowym Dworze Gdańskim w 2022 roku ściśle współpracował z **46 rodzinami zastępczymi**, w których przebywało łącznie **126 dzieci**. Podział rodzin i ilość dzieci w nich umieszczonych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3 Podział rodzin zastępczych według form rodzinnej pieczy zastępczej

Typ rodziny zastępczej	2020		2021		2022	
	Ilość rodzin	Liczba dzieci	Ilość rodzin	Liczba dzieci	Ilość rodzin	Liczba dzieci
spokrewniona	34	53	34	53	33	54
niezawodowa	7	9	7	9	6	10
zawodowa w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	4	18	4	18	5	44
rodzinny dom dziecka	2	16	2	16	2	18
razem	47	96	47	96	46	126

Program wyznacza kierunki rozwoju rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Nowodworskim. Zaplanowane działania służą poprawie sytuacji rodzin biologicznych i zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka, a w szczególności wychowujących się w nich dzieci.

Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej PCPR w Nowym Dworze Gdańskim podejmował działania oparte na założonych w programie celach, kierunkach działań oraz sposobach ich realizacji.

Celem strategicznym programu jest promowanie idei rodzicielstwa zastępczego oraz rozwój pieczy zastępczej w celu zapewnienia dzieciom opieki i wychowania w warunkach zbliżonych do rodziny naturalnej. Urzeczywistnienie tego celu było możliwe dzięki realizacji wyznaczonych celów szczegółowych.

1. Cel szczegółowy: Promowanie i rozwój różnych form pieczy zastępczej

W 2022 roku PCPR w Nowym Dworze Gdańskim podejmowało działania mające na celu stwarzanie warunków do rozwoju i powstawania nowych form pieczy zastępczej. Podejmowano kroki w celu promowania idei rodzicielstwa zastępczego oraz budowania pozytywnego wizerunku systemu pieczy zastępczej.

Tabela 4 Sposoby promowania rodzicielstwa zastępczego oraz pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze

Zadania	Sposoby realizacji	Efekty
Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego	Do wszystkich parafii na terenie powiatu nowodworskiego wysłano informacje promujące rodzicielstwo zastępcze	Z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego został zorganizowany Piknik rodzinny na stadionie LKS „Żuławy”.
	Rozpowszechnianie ulotek promujących informację na temat rodzicielstwa zastępczego	Zorganizowano uroczysty obiad podczas, którego zakończono współpracę z rodziną zastępczą zawodowa z wieloletnim doświadczeniem. Podczas spotkania Starosta Nowodworski, Wicestarosta Nowodworski oraz Dyrektor PCPR w Nowym Dworze

	<p>Aktualizacja strony internetowej, gdzie zamieszczone są informacje na temat rodzicielstwa zastępczego. Ponadto zamieszczono informacje o poszukiwaniu kandydatów na prowadzących rodzinę zastępczą w mediach społecznościowych.</p>	<p>Gdańskim złożyli podziękowania za trud i pracę włożoną w pełnienie funkcji opiekunów zastępczych.</p> <p>Zorganizowano spotkanie wigilijne dla rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka.</p> <p>Dzieci przebywające w pieczy zastępczej uczestniczyły w wycieczce do Drzewiny, gdzie znajduje się Przystanek Świętego</p>
--	--	--

	<p>Organizacja imprez okolicznościowych promujących rodzicielstwo zastępcze</p>	<p>Mikołaja. Wycieczka została zorganizowana przez Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej.</p> <p>Kontynuowano współpracę z Fundacją „Polki mogą wszystko” w ramach programu „Zobaczyć lepszą przyszłość”. W badaniu wzięli udział podopieczni z rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka z terenu powiatu nowodworskiego a także wychowankowie placówki opiekuńczo-wychowawczej w Nowy Dworze Gdańskim. Dzieci zostały wyposażone w okulary korekcyjne. Dzięki nawiązaniu współpracy 12 wychowanków pieczy zastępczej otrzymało bezpłatne okulary korekcyjne, których oprawy wybrali sobie sami.</p> <p>Powiat Nowodworski w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, Poddziałanie 6.2.2 Rozwój usług społecznych realizuje grant otrzymany w ramach projektu pn. „Pomorskie dzieciom” służący przeciwdziałaniu negatywnych skutków epidemii COVID-19 lub innych chorób zakaźnych. W ramach projektu „Pomorskie Dzieciom” PCPR w Nowym Dworze Gdańskim otrzymało grant. Pozyskane środki zostały przeznaczone na realizację następujących działań, które zostały opisane i niniejszym sprawozdaniu tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Specjalistyczne poradnictwo rodzinne - Specjalistyczne wsparcie psychologiczne i psychiatryczne - Warsztaty edukacyjne - Bony edukacyjne W ramach powyższego działania objęto wsparciem 3 wychowanków opuszczających pieczę zastępczą. Dwoje z nich rozpoczęło w lutym 2022 kurs prawa
--	---	--

		<p>jazdy kat. B. Jedna osoba została wyposażona w sprzęt elektroniczny.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Superwizja - Dopuszczenie pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w sprzęt niezbędny do wykonywania pracy zdalnej.
Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze i do prowadzenia rodzinnych domów dziecka	Wysyłanie do parafii na terenie powiatu nowodworskiego informacji na temat prowadzenia naboru kandydatów	Pozyskano 2 kandydatów do- pełnienia funkcji rodziny zastępczej (2 rodziny zastępcze spokrewnione dla 4 dzieci) .
	Umieszczenie na stronie internetowej PCPR oraz Starostwa Powiatowego informacji o poszukiwaniu kandydatów do pełnienia funkcji opiekuna zastępczego	
	Rozprowadzanie ulotek informujących o poszukiwaniu kandydatów do pełnienia funkcji opiekuna zastępczego	
Stworzenie warunków do powstawania nowych rodzin zastępczych	Organizacja specjalistycznego wsparcia dla rodzin zastępczych	Powstały 2 rodziny zastępcze spokrewnione dla 4 dzieci.
	Finansowanie kosztów pobytu dzieci w pieczy	
	Organizacja szkoleń dla kandydatów	

Źródło: opracowanie własne PCPR

W 2022 roku Powiat Nowodworski prowadził placówkę opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego dla 14 wychowanków. Placówka funkcjonowała w ramach zadania zleconego. Prowadzenie placówki zostało zlecone Fundacji „Rodzinny Gdańsk”.

W 2022 r. Dyrektor PCPR w Nowym Dworze Gdańskim, działając z upoważnienia Starosty Nowodworskiego wydał sześć skierowań w celu umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej zgodnie postanowieniem sądu. W roku sprawozdawczym

pięcioro wychowanków opuściło placówkę, ze względu na usamodzielnienie się po osiągnięciu pełnoletności. W całym 2022 roku w placówce opiekuńczo-wychowawczej „Dom dla Dzieci” w Nowym Dworze Gdańskim przebywało łącznie 20 dzieci, z czego na dzień 31.12.2022 r. przebywało 15. Miesięczny koszt utrzymania jednego wychowanka w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego w Nowym Dworze Gdańskim wynosił 4.700,00 zł (słownie: cztery tysiące siedemset złotych 00/100). Całkowity koszt realizacji zadania polegającego na prowadzeniu placówki opiekuńczo – wychowawczej na terenie powiatu nowodworskiego w 2022 r. wyniósł 851.734,71 zł. Łączna kwota przekazanej dotacji wyniosła 826.608,71 zł, z której Fundacja „Rodzinny Gdańsk” dokonała zwrotu kwoty 7.82 zł dnia 30.12.2022 r., stąd dotacja na rok 2022 wynosiła 826.600,89 zł a kwota 25.126,00 zł stanowiła wkład własny Fundacji „Rodzinny Gdańsk”.

2. Cel szczegółowy: Wsparcie i rozwój istniejących form pieczy zastępczej

PCPR w 2022 roku prowadziło szereg działań mających na celu wzmocnienie więzi rodzinnych poprzez: organizowanie spotkań rodzica biologicznego z dzieckiem w POIK w Nowym Dworze Gdańskim, zasięganie opinii z ośrodka pomocy społecznej i wyrażanie zgody na urlopowanie dziecka do domu rodzinnego, wsparcie koordynatora podczas urlopowania.

Tabela 5 Sposoby podnoszenia kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych

Zadania	Sposoby realizacji	Efekty
Podnoszenie jakości funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej	Udzielanie świadczeń finansowych fakultatywnych i obligatoryjnych	Udzielono 1433 świadczeń na łączną kwotę 1.382.815,00 zł.
	Wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	Wszystkie rodziny zastępcze były objęte pomocą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Rodzinny Dom Dziecka współpracował ze specjalistą pracy z rodziną.

	<p>Organizacja szkoleń podnoszących kompetencje</p>	<p>Organizator rodzinnej pieczy zastępczej zorganizował stacjonarne szkolenie dla rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka „Masturbacja dziecięca (rozwijająca, eksperymentalna i instrumentalna) w wieku przedszkolnym”. W szkoleniu wzięło udział 15 osób prowadzących pieczę zastępczą.</p> <p>Opiekunowie zastępczy brali udział w Warsztatach Porozumiewania się Językiem Dialogu. Był to cykl warsztatów dla rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka polegających na poszukiwaniu sposobów na budowanie dobrych relacji z dzieckiem i porozumiewania się językiem dialogu. W 2022 roku przeprowadzono 3 cykle zajęć, każdy cykl składał się z 5 spotkań, co dało łącznie 15 spotkań, w których wzięły udział 23 osoby.</p> <p>Zorganizowano Warsztaty dotyczące stymulowania i wspierania rozwoju dziecka przez zabawę. Odbyły się dwudniowe warsztaty dla rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka. W warsztatach uczestniczyło 11 osób.</p>
--	---	--

	<p>Zapewnienie specjalistycznego wsparcia i poradnictwa</p>	<p>Pomoc psychologa - 70 spotkań</p> <p>Konsultacje prawne- 12 spotkań</p> <p>Pomoc socjalna- 1 spotkanie</p> <p>Superwizja dla rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka .- odbyło się 5 spotkań w których wzięło udział 6 osób.</p> <p>Konsultacje pedagogiczne w których wzięło udział 30 opiekunów zastępczych.</p> <p>Ze stałego wsparciapsychologaskorzystało 6 rodzin.</p>
	<p>Zatrudnienie osób do pomocy przy opiece nad dziećmi oraz przy pracach gospodarskich</p>	<p>5 osób zatrudnionych do pomocy w rodzinach zastępczych zawodowych</p> <p>4 osoby zatrudnione do pomocy w rodzinnych domach dziecka;</p> <p>4 osoby zatrudnione w rodzinie zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego;</p>
	<p>Podpisanie umów o prace z osobami pełniącymi funkcje rodziny zastępczej pomocowej.</p>	<p>Podpisano 8 umów.</p> <p>2 rodziny skorzystały z urlopu wypoczynkowego.</p>
	<p>Zapewnienie badań psychologicznych mających na celu określenie predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej</p>	<p>Wydano 17 opinii o predyspozycjach i motywacjach do pełnienia funkcji rodziny zastępczej</p>
	<p>Zapewnienie badań w kierunku określenia poziomu rozwoju psychofizycznego dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej</p>	<p>Wykonano 23 diagnozy psychofizycznego rozwoju dziecka</p>

Podniesienie jakości usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie	Organizacja spotkań z instytucjami współpracującymi z PCPR	Zorganizowano 199 spotkań dot. oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej
---	--	---

Źródło: opracowanie własne PCPR

Rodzina zastępcza oraz prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymują pomoc finansową w postaci następujących świadczeń:

- 1) na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie spokrewnionej - nie mniej niż **785,00 zł**.
- 2) na częściowe pokrycie kosztów w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka- nie mniej niż **1189,00 zł**.
- 3) dodatek na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności -nie mniej niż **239,00 zł**.

3. Cel szczegółowy: Wspieranie wychowanków pieczy zastępczej

Każdej rodzinie zastępczej udzielana jest pomoc w formie współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. Dodatkowo z rodzinnym domem dziecka współpracuje specjalista pracy z rodziną. Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej również otrzymują to wsparcie. Na bieżąco jest monitorowana sytuacja dzieci, aby móc interweniować w momentach tego wymagających. Pracownicy PCPR udzielają dzieciom wsparcia w formie: rozmów, motywowania do nauki, pomocy w organizacji zajęć pozalekcyjnych dających możliwość rozwoju, organizacji specjalistycznego wsparcia.

Tabela 6 Formy wsparcia wychowanków pieczy zastępczej

Zadania	Sposoby realizacji	Efekty
Udzielanie specjalistycznego wsparcia	Konsultacje psychologiczne	Wychowankowie pieczy zastępczej uczestniczyli w 67 konsultacjach
	Konsultacje i poradnictwo pedagogiczne	Z konsultacji skorzystało 49 dzieci
	Terapia sensoryczna	W terapii wzięło udział 12 dzieci

Trening Umiejętności Społecznych	Zorganizowano 3 cykle zajęć rozwijających umiejętności społeczne dla grup podzielonych ze względu na wiek dzieci. Każdy cykl składał się z 12 spotkań, co dało łącznie 36 spotkań, w których wzięło udział 22 dzieci.
Warsztaty technik efektywnego uczenia się	Przeprowadzono 3 cykle warsztatów dla grup podzielonych ze względu na wiek dzieci. Każdy cykl składał się z 13 spotkań, co łącznie dało 36 spotkań, w których wzięło udział 25 dzieci.
Socjoterapia	Przeprowadzono 3 cykle zajęć dla dzieci, każdy cykl składał się z 15 spotkań, co dało łącznie 45 spotkań, w których wzięło udział 28 dzieci.

Źródło: opracowanie własne PCPR

4. Cel szczegółowy: Wspieranie osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą

Realizacja powyższego celu była możliwa dzięki udzielaniu poradnictwa specjalistycznego pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej w formie pomocy prawnej, psychologicznej oraz socjalnej. Ponadto pracownicy PCPR służyli pomocą w przygotowaniu i realizacji indywidualnych programów usamodzielniania. Pełnoletni wychowankowie mają możliwość korzystania z mieszkań chronionych treningowych znajdujących się w POIK.

Z osobami usamodzielnianymi była prowadzona praca socjalna mająca na celu zwiększenie kompetencji społecznych w zakresie rozwoju osobowego i relacji interpersonalnych poprzez kształtowanie poczucia odpowiedzialności, sprawczości, wiary w siebie i własne możliwości. Ponadto pracownicy zachęcali wychowanków do podejmowania dalszej nauki.

Osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, zwanej dalej „osobą usamodzielnianą”, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu; przyznaje się pomoc na:

- a) kontynuowanie nauki
- b) usamodzielnienie
- c) zagospodarowanie

Pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, która przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej:

3 lat — w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną;

roku — w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną.

Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się osobie usamodzielnianej, jeżeli kontynuuje naukę: w szkole, w zakładzie kształcenia nauczycieli, w uczelni, na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia, u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego. Pomoc na kontynuację nauki przyznaje się na czas nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia. Pomoc przysługuje w czasie trwania odpowiednio roku szkolnego, roku akademickiego, kursu albo przygotowania zawodowego. Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się w wysokości 595,00 zł miesięcznie.

Pomoc na usamodzielnienie oraz pomoc na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, której dochód miesięczny nie przekracza kwoty 1200 zł. W przypadku, gdy dochód miesięczny osoby usamodzielnianej przekracza kwotę 1200 zł, można przyznać pomoc na usamodzielnienie lub pomoc na zagospodarowanie, jeżeli jest to uzasadnione jej sytuacją mieszkaniową, dochodową, majątkową lub osobistą.

Wysokość pomocy na usamodzielnienie wynosi:

- 1) w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną — nie mniej niż 3921 zł, jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej 3 lat;
- 2) w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-wychowawczą:
  - a) nie mniej niż 7839 zł — jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres powyżej 3 lat,
  - b) nie mniej niż 3921 zł — jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat,
  - c) nie mniej niż 1961 zł — jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres roku.

Pomoc na usamodzielnienie może zostać wypłacona, w zależności od ustaleń indywidualnego programu usamodzielniania, jednorazowo lub w ratach, nie później jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26. roku życia. W przypadku, gdy osoba usamodzielniana otrzymuje pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie jest wypłacana po zakończeniu pobierania pomocy na kontynuowanie nauki. W uzasadnionych przypadkach pomoc na usamodzielnienie może zostać wypłacona w trakcie wypłacania pomocy na kontynuowanie nauki.

Pomoc na zagospodarowanie jest wypłacana jednorazowo, nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26. roku życia, w wysokości nie niższej niż 1782 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 3563 zł. Pomoc na zagospodarowanie może być przyznana w formie rzeczowej.

Tabela 7 Formy wsparcia wychowanków opuszczających pieczę zastępczą

Zadania	Sposoby realizacji	Efekty
Poprawne funkcjonowanie społeczne wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	Udzielanie świadczeń dla usamodzielnianych wychowanków	3 świadczenia na usamodzielnienie udzielonych w formie finansowej 19.352,00 zł. 2 świadczenia na zagospodarowanie na łączną kwotę 3.619,00 zł.
	Wspieranie osób usamodzielnianych w kontynuowaniu nauki	Wypłacono 14 osobom świadczenia na kontynuowanie nauki w łącznej wysokości 49.826,99 zł.
	Zabezpieczenie warunków mieszkaniowych w mieszkaniach chronionych	5 osób korzystało z pomocy w formie pobytu w mieszkaniu chronionym treningowym
	Tworzenie i realizacja indywidualnych planów usamodzielnienia	Udzielono pomocy i wsparcia przy tworzeniu 10 nowych indywidualnych planów usamodzielnienia

Źródło: opracowanie własne PCPR

5. Cel szczegółowy: Integracja działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w sposób umożliwiający uregulowanie sytuacji życiowej dziecka, w szczególności pozostanie w pieczy lub powrót do rodziny naturalnej

Pracownicy PCPR w Nowym Dworze Gdańskim dążą do uregulowania sytuacji prawnej dziecka by w jak najszybszym czasie umożliwić powrót dziecka do rodziny biologicznej lub umieszczenie go w rodzinie przysposabiającej. W 2022r. do Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Gdańsku przesłano 2 karty dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W efekcie tej pracy system pieczy zastępczej w 2022 roku opuściło 1 dziecko. Powodem opuszczenia była adopcja. W 2022 roku 3 dzieci powróciło do rodziców biologicznych.

„Program pomocy dziecku i rodzinie Powiatu Nowodworskiego na lata 2022-2026”

„Program pomocy dziecku i rodzinie powiatu nowodworskiego na lata 2022-2026” został zatwierdzony dnia 1 stycznia 2022 roku Uchwałą Nr III/4/2022 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim. Wykonanie uchwały powierzono Zarządowi Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim oraz Dyrektorowi PCPR w Nowym Dworze Gdańskim.

Realizacja programu ma na celu sprawne i trafne realizowanie, przez wspólnotę samorządową Powiatu Nowodworskiego, konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy rodzinie.

W celu realizacji „Programu pomocy dziecku i rodzinie Powiatu Nowodworskiego na lata 2022-2026” wyznaczono cztery podstawowe obszary działania:

I. Tworzenie systemu wspierania rodziny i dziecka w ich naturalnym środowisku w sytuacji kryzysowej

Sposób realizacji:

1. Specjalistyczne poradnictwo oferowane przez ośrodki pomocy społecznej oraz POIK będący w strukturze PCPR;
2. Działalność Zespołów Interdyscyplinarnych na terenie każdej gminy wchodzącej w skład Powiatu Nowodworskiego;
3. Rozpowszechnianie informacji dotyczącej działalności POIK oraz oferowanego wsparcia;
4. Rozpowszechnianie informacji dotyczących realizacji „Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Nowodworskim w roku 2022”. Rozpowszechnianie broszur informacyjnych dotyczących przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie, procedury „Niebieskiej Karty” oraz instytucji świadczących pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy.;
5. Rozpowszechnianie informacji na temat realizacji „Programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim w roku 2022”. Celem programu jest korygowanie zachowań przemocowych osób

stosujących przemoc w rodzinie poprzez pozyskanie umiejętności pozwalających na zmianę zachowań przemocowych i rozwijanie samokontroli oraz właściwego współżycia w rodzinie.;

6. Rozpowszechnianie informacji na temat realizacji „Programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim w roku 2022”. Program skierowany jest do osób, które wcześniej ukończyły program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla stosujących przemoc w rodzinie. Celem programu jest poprawa jakości życia rodzin dotkniętych przemocą, poprzez rozwijanie i utrwalanie kompetencji sprawców przemocy w zakresie komunikacji z osobami najbliższymi, bez stosowania przemocy.
7. Udzielanie porad psychologicznych, prawnych oraz pracownika socjalnego dla rodzin z Powiatu Nowodworskiego, między innymi, poradnictwo specjalistyczne w zakresie wypełniania funkcji rodzicielskich, pomoc w przezwyciężaniu trudności związanych z konfliktami w rodzinie. Ponadto poradnictwo prawne w zakresie pomocy w ustaleniu świadczeń alimentacyjnych, czy pozwów rozwodowych;

II. Wspieranie form rodzicielstwa zastępczego

Sposób realizacji:

1. Prowadzenie kampanii promującej ideę rodzicielstwa zastępczego poprzez rozpowszechnianie broszur, ulotek informacyjnych oraz umieszczanie na stronie internetowej informacji o poszukiwaniu kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Ponadto organizowanie projektów dających możliwość nawiązania wzajemnego kontaktu pomiędzy wychowankami i rodzinami zastępczymi oraz promujących rodzicielstwo zastępcze takich jak:
  - a) z okazji „Dnia Rodzicielstwa Zastępczego” Został zorganizowany Piknik rodzinny na stadionie LKS „Żuławy”,
  - b) współpraca z Fundacją „Polki Mogą Wszystko” w ramach programu „Zobaczyć lepszą przyszłość” w celu przeprowadzenia profilaktycznych badań wzroku wśród wychowanków zastępczych, rodzinnych domów dziecka a także placówki opiekuńczo – wychowawczej funkcjonującej w Nowym Dworze Gdańskim,
  - c) uroczyście zakończono współpracę z rodziną zastępczą zawodową z wieloletnim stażem. Z tej okazji zorganizowano uroczysty obiad podczas którego Starosta Powiatu Nowodworskiego oraz Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie złożyli podziękowania za trud i pracę włożoną w pełnienie funkcji opiekunów zastępczych,
  - d) zorganizowano wycieczkę z okazji Mikołajek dla podopiecznych z pieczy zastępczej do miejscowości Drzewina, gdzie znajduje się Przystanek Świętego Mikołaja,
  - e) zorganizowano spotkanie Wigilijne dla rodzin zastępczych z Powiatu

Nowodworskiego przy udziale Starosty Nowodworskiego wraz z Wicestarostą oraz kadrą Domu dla Dzieci z Nowego Dworu Gdańskiego.

2. Organizacja szkoleń podnoszących kompetencje i kwalifikacje rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka:
  1. „Masturbacja dziecięca (rozwojowa, eksperymentalna i instrumentalna) w wieku przedszkolnym”;
  2. „Warsztaty Porozumiewania się Językiem Dialogu”;
  3. „Warsztaty dotyczące stymulowania i wspierania rozwoju dziecka przez zabawę”.
3. W 2022 roku PCPR kontynuowało realizowanie projektu „Pomorskie Dzieciom”. Uzyskany grant przeznaczyło na pomoc oraz wsparcie w walce z epidemią COVID – 19 oraz jej skutkami dla uczestników projektu tj. dzieci i młodzieży przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w tym również opuszczających pieczę oraz osoby prowadzące rodziny zastępcze a także rodzinne domy dziecka. Wsparcie otrzymali również pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej pracujący bezpośrednio z rodzinami zastępczymi oraz rodzinnymi domami dziecka poprzez wyposażenie w sprzęt do pracy zdalnej. Ponadto pozyskane środki zostały przeznaczone na realizację następujących działań:
  - a) specjalistyczne poradnictwo rodzinne,
  - b) specjalistyczne wsparcie psychologiczne i psychiatryczne,
  - c) warsztaty edukacyjne,
  - d) bony edukacyjne w tym kurs „operator wózków jezdniowych specjalizowanych”, kurs prawa jazdy kategorii „B” oraz sprzęt komputerowy,
  - e) superwizja dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka.
4. Organizacja i zapewnienie badań psychologicznych rodzinom zastępczym oraz osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka.
5. W 2022 roku postanowieniem sądu rodzinnego ustanowiono 2 nowe rodziny zastępcze spokrewnione dla 4 dzieci.
6. W 2022 roku na terenie powiatu nowodworskiego funkcjonowało 46 rodzin zastępczych których było umieszczonych 126 dzieci.

III. Pomoc dzieciom przebywającym w placówkach opiekuńczo –wychowawczych, rodzinach zastępczych oraz opuszczającym zastępcze formy wychowania.

Sposób realizacji:

1. Wsparcie w tworzeniu Indywidualnego Programu Usamodzielnienia, jego zmian, modyfikacji i oceny końcowej;
2. Udzielanie informacji na temat instytucji pomocowych i zakresu udzielanej pomocy;
3. Udzielanie indywidualnego poradnictwa psychologicznego, prawnego;
4. Udzielanie wsparcia w zakresie interwencji kryzysowej;
5. Udzielanie wsparcia w pozyskaniu mieszkania z zasobów gminy dla wychowanków

- opuszczających mieszkania treningowe;
6. Udzielanie pomocy w zakresie ubiegania się o pobyt w mieszkaniu chronionym treningowym;
  7. Wypłata pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.
  8. Prowadzenie mieszkań chronionych treningowych dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej.
  9. Wsparcie pracownika socjalnego w momencie opuszczenia pieczy zastępczej i wkraczaniu w dorosłość osób zamieszkujących w mieszkaniu chronionym treningowym.
  10. Wsparcie pracownika socjalnego w złożeniu wniosków celem otrzymania mieszkania z zasobów gminy dla usamodzielnianych wychowanków.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie w 2022 roku nadal prowadził szeroko rozumianą współpracę z placówkami oświatowymi i kuratorami oraz PCPR, placówkami opieki zdrowotnej oraz Sądem Rejonowym w Malborku i innymi instytucjami zajmującymi się pomocą rodzinie. Według uzyskanych informacji w 2022 roku w GOPS Stegna zatrudniony był 1 asystent rodziny, który objął pomocą i wsparciem 12 rodzin. W ramach podejmowanych działań asystent kontynuował oraz pełnił funkcje wsparcia psychiczno-emocjonalnego, diagnostyczno-monitorującego, opiekuńczego, doradczego, mediacyjnego, wychowawczego, motywująco-aktywizującego do działań rodzin w ich biologicznym środowisku. Zakres zadań asystenta obejmował cztery obszary: bezpośrednią pracę z rodzicami, pracę z dziećmi oraz działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny oraz organizację własnego warsztatu pracy.

Do działań podejmowanych przez pracowników GOPS w Stegnie niezmiennie należało:

1. Podnoszenie i wzmacnianie kompetencji i umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziców poprzez stosowaną edukację w zakresie kształtowania prawidłowych postaw rodzicielskich, wspólnym organizowaniu czasu wolnego dla dzieci, stawiania wymagań oraz granic przy zastosowaniu odpowiedniego systemu kar i nagród.;
2. Udzielanie wsparcia i pomocy w rozwiązywaniu bieżących problemów socjalno-bytowych rodzin;
3. Udzielanie pomocy w zakresie rozwiązywania problemów zdrowotnych dzieci i rodziców, poprzez wdrażanie edukacji w zakresie poprawy i ochrony zdrowia, profilaktyka i leczenie COVID-19;
4. Zachęcanie do aktywizacji zawodowej, zdobywania nowych umiejętności kompetencji na rynku pracy oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
5. Zachęcanie rodziców do uczestnictwa w imprezach okolicznościowych swoich dzieci organizowanych na terenie placówek oświatowych, tj. pomoc przy przygotowaniu

- strojów, pomoc przy nauce ról na przedstawienia itp.;
6. Systematyczna współpraca z nauczycielami, wychowawcami i pedagogami, monitorując na bieżąco postępy w nauce i problemy wychowawcze dzieci;
  7. Informowanie osoby niepełnosprawnej o przysługujących im prawach i uprawnieniach;
  8. Informowanie o pomocy w formie schronienia tymczasowego w placówkach dla osób bezdomnych;
  9. Zachęcanie do korzystania z pomocy prawnej, psychologicznej;
  10. Motywowanie rodziców i dzieci do zmian postaw życiowych, do korzystania z poradnictwa rodzinnego, do udziału w terapii uzależnień i w szkołach dla rodziców, doskonalących umiejętności wychowawcze itp.;

Na terenie gminy Stegna w celu organizacji czasu wolnego dzieciom i młodzieży w ramach projektu „Stop wykluczeniu!-Rozwój usług społecznych na terenie Gminy Stegna” funkcjonowały trzy placówki wsparcia dziennego „Klub Emp@tia”, znajdujące się w miejscowościach: Tujsk, Nowotna oraz Bronowo, których celem było przede wszystkim zapewnienie opieki wychowawczej, pokonywanie trudności szkolnych, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków. W placówkach zajęcia odbywały się zgodnie z programem, a formy pracy i zajęć są następujące: pomoc w odrabianiu prac domowych, głośne czytanie literatury dziecięcej, zajęcia plastyczno- techniczne, gry stolikowe, łamigłówki i układanki, ćwiczenia relaksacyjne, zabawy ruchowe, prace porządkowe i dekoracyjne oraz pogadanki na tematy interesujące i poruszane przez dzieci. W ramach realizacji zadań w 2022 r. odbywały się zajęcia matematyczne, artystyczne oraz warsztaty robotyki LEGO, a także warsztaty wypiekania pierników wraz z konkursem na najpiękniejsze ciastko rozstrzygniętym podczas Trasy Mikołajkowej.

Ponadto, dzieci w ramach organizowanych zajęć uczestniczyły w 2022 roku w wycieczkach podczas których zwiedziły między innymi: Pomnik Obrońców Wybrzeża Westerplatte w Gdańsku, Muzeum Helu, Fokarium w Helu, ZOO w Gdańsku, Park Rekreacyjno-Edukacyjny Sea Park w Sarbsku, Centrum Nauki Experiment w Gdyni. Zorganizowano również 7 wyjazdów do kina. Z okazji Dnia Dziecka dzieci wyjechały na jednodniową wycieczkę. Dopuszczono placówki w tablety, laptopy, drukarki, aparaty fotograficzne. W 2022 r. z tej formy pomocy skorzystało 50 dzieci.

Środki finansowe, które zostały pozyskane z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na realizację niniejszego projektu pozwoliły również na realizację usług opiekuńczych, rehabilitacji domowej dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, funkcjonowaniu trzech Klubów Seniora, czterech Placówek Wsparcia Dziennego, objęcie wsparciem psychologa seniorów oraz opiekunów osób zależnych, oraz zapewnienie porad prawnych dla potrzebujących mieszkańców.

Poza wymienionymi formami pomocy obejmował podopiecznych pracą socjalną i pomocą psychologiczną kierowaną do osób zgłaszających problemy. Ponadto, dzięki współpracy z PUP w Nowym Dworze Gdańskim aktywizowano osoby bezrobotne oraz niepełnosprawne do podjęcia zatrudnienia, informowano ich o przysługujących im prawach

oraz form wsparcia, dzięki czemu 7 osób bezrobotnych skorzystało z formy prac społecznie użytecznych. Udzielano pomocy finansowej oraz pomocy rzeczowej w formie paczek żywnościowych.

W 2022 roku również Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztutowie realizował zadania ujęte w wieloletnich programach, a znajdujące się w niniejszym dokumencie strategicznym z zakresu wspierania rodziny. Działania, tak jak w roku ubiegłym podejmowane przez pracowników socjalnych koncentrowały się przede wszystkim na diagnozowaniu i analizowaniu sytuacji rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi, ustalaniu przyczyn występującego w nich kryzysu. Udzielana pomoc miała na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny oraz wzmocnienie jej w wypełnianych przez nią funkcjach: opiekuńczej, wychowawczej, ekonomicznej, socjalizacyjnej i kulturowej. Działania podejmowane były przez pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny przy współpracy i zaangażowaniu przedstawicieli placówek oświatowych, służby zdrowia, Policji oraz instytucji, działających na rzecz rodziny (kuratorzy rodzinni i społeczni, GKRPA, ZI, PCPR).

W 2022 roku na terenie gminy Sztutowo nie było przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Ogółem gmina Sztutowo ponosi koszty utrzymania 4 dzieci, przebywających w pieczy zastępczej. Troje przebywało w instytucjonalnej formie pieczy zastępczej, tj. placówce opiekuńczo-wychowawczej zaś jedno dziecko przebywało w rodzinnej formie pieczy zastępczej. Całkowity koszt jaki poniesiono na powyższy cel wyniósł w okresie sprawozdawczym **68.016,15 zł**. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej zmniejszyła się, w związku z osiągnięciem pełnoletności 1 osoba opuściła placówkę opiekuńczo-wychowawczą. Pracownicy socjalni i asystent rodziny GOPS

w Sztutowie uczestniczyli w 2 spotkaniach, dotyczących oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Ponadto, kierownik GOPS występował z wnioskiem o ustanowienie tymczasowego opiekuna dla obywateli Ukrainy do Sądu Rejonowego w Malborku. Pracownicy socjalni oraz asystent rodziny prowadzili monitoring w środowisku dotyczącym nadzoru nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego według postanowienia sądowego. Na terenie gminy Sztutowo nie funkcjonowały placówki wsparcia dziennego. Funkcjonowały natomiast 3 świetlice opiekuńczo-wychowawcze prowadzone przez Urząd Gminy w Sztutowie, a finansowane z budżetu gminy i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Asystent rodziny współpracował łącznie z 6 rodzinami, w których przebywało 18 dzieci. Praca skoncentrowana była przede wszystkim na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej rodzin, podnoszenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin czy prowadzenia gospodarstwa domowego.

Istotnym elementem zapewnienia prawidłowego funkcjonowania dziecka w środowisku

jest wsparcie materialne, m.in. w postaci stypendiów i posiłków dla dzieci i młodzieży w przedszkolu i szkole oraz innych świadczeń finansowych z pomocy społecznej. W 2022 r. GOPS Sztutowo przyznał pomoc materialną w postaci stypendiów 24 uczniom, opłacił posiłki dla 43 dzieci z 23 rodzin z terenu gminy Sztutowo. Ponadto, 15 dzieci wyjechało na kolonie letnie do górskiej miejscowości Lesko zorganizowane przez Kuratorium Oświaty w Gdańsku dla dzieci z terenów wiejskich.

„Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie Powiecie Nowodworskim na lata 2022-2026”

„Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2022-2026” został zatwierdzony dnia

31 stycznia 2022 roku Uchwałą Nr III/7/2022 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim. Głównym celem programu jest zwiększenie skuteczności działań prowadzonych przez powiat przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w powiecie nowodworskim. W programie zostały uwzględnione działania z zakresu profilaktyki skierowanej do środowiska lokalnego, pomocy ze strony specjalistów, a także podnoszenie kwalifikacji pracowników w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Działania zawarte w programie wyznaczają cele szczegółowe:

1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doświadczających przemocy w rodzinie;
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie;
4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

W 2022 roku były podejmowane różne działania o charakterze profilaktycznym, m.in.:

Cel szczegółowy 1

Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

1. Rozpowszechnianie ulotek i broszurek informacyjnych na terenie Powiatu Nowodworskiego, dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie, procedury „Niebieskie Karty” oraz instytucji, które świadczą pomoc osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy;
2. Rozpowszechnianie informacji o występowaniu przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałaniu zjawisku przemocy na Facebooku i na stronie PCPR;

3. Rozpowszechnianie informacji na temat działalności POIK na Facebooku i na stronie internetowej PCPR;
4. Członkostwo pracownika socjalnego POIK w ZI w Nowym Dworze Gdańskim;
5. Zacieśnienie współpracy pomiędzy instytucjami udzielającymi wsparcia osobom uwikłanym w przemoc poprzez udział pracownika socjalnego POIK w posiedzeniach grup roboczych, które mają na celu realizację indywidualnych planów pomocy i monitoringu sytuacji rodzin, u których doszło do przemocy.

Cel szczegółowy 2

Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy w rodzinie:

1. Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie poprzez zapewnienie miejsc hostelowych w POIK w Nowym Dworze Gdańskim. Oferowana pomoc polega na udostępnieniu całodobowego schronienia oraz zapewnieniu potrzeb socjalno-bytowych przez okres do 72 godzin. W roku sprawozdawczym 2022 żadna osoba z terenu Powiatu Nowodworskiego nie skorzystała ze schronienia w hostelu;
2. Zapewnienie pomocy specjalistycznej: psychologicznej, prawnej i socjalnej osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. W 2022 roku z porad specjalistów POIK w Nowym Dworze Gdańskim jednorazowo skorzystały 202 osoby, a łączna liczba konsultacji wyniosła 428;
3. Prowadzenie konsultacji telefonicznych przez specjalistów POIK;
4. Informowanie osób doświadczających przemocy o ich prawach i możliwościach uzyskiwania pomocy przez pracowników PCPR oraz POIK.

Cel szczegółowy 3

Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie:

1. Rozpowszechnianie informacji na temat możliwości uczestnictwa w *Programie korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2022-2026* na stronie internetowej PCPR oraz w mediach społecznościowych;
2. Realizacja *Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim lata 2022-2026*. W roku 2022 siedem osób zostało skierowanych przez ośrodki pomocy społecznej do Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim celem wzięcia udziału w programie. Trzy z nich wyraziły zainteresowanie udziałem, jednakże ze względu na małą liczebność grupa nie została utworzona. Tylko jedna osoba, z roku poprzedniego, ukończyła program;
3. Wzajemna komunikacja przedstawicieli instytucji, zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, dotycząca kierowania oraz kwalifikacji sprawców do udziału w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Cel szczegółowy 4

Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług:

W 2022 roku pracownicy jednostek organizacyjnych, działających na terenie Powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy uczestniczyli w wielu szkoleniach i warsztatach w formie on-line, m.in.:

1. *Rodzina dziecka- ofiary przemocy. Praca interwencyjna nad zmianą;*
2. *Przemoc wobec dziecka wrażliwość na sygnały świadczące o nadużyciu;*
3. *Dziecko w roli ofiary i sprawcy przemocy;*
4. *Usunięcie sprawcy przemocy z miejsca zamieszkania;*
5. *Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – prawo i praktyka;*
6. *Przemoc wobec osób niepełnosprawnych i jej rodzaje – rozpoznawanie, objawy i konsekwencje;*
7. *Dziecko pokrzywdzone przestępstwem;*
8. *Dzieci same się nie obronią! Reaguj na przemoc.*

„Program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2022-2026”

Realizowany w 2022 r. *Program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2022-2026* na mocy Uchwały Nr III/6/2022 z dnia 31.01.2022 r., to program interwencyjny, który ma na celu realizację działań psychoedukacyjnych ukierunkowanych na zmianę zachowań osób stosujących przemoc, a także edukację sprawców przemocy. Warunkiem koniecznym, aby wstąpić do programu było bezsprzeczne uznanie przez uczestnika programu faktu stosowania przemocy we własnej rodzinie.

Program realizowany był w dwóch częściach: edukacyjnej i korekcyjnej. Część edukacyjna, tj. teoretyczna służy przekazaniu wiedzy dotyczącej przemocy. Natomiast część korekcyjna koncentruje się na zdobyciu umiejętności zaprzestania stosowania przemocy, treningu umiejętności społecznych i asertywności oraz konstruktywnego rozwiązywania problemów. Realizatorem *Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2022-2026* jest PCPR w Nowym Dworze Gdańskim oraz leżący w jego strukturach POIK w Nowym Dworze Gdańskim. Podstawa merytoryczna oraz założenia programu zostały oparte na Modelu Duluth („Education Groups For Men Who Batter - The Duluth Model”) dostosowanym do polskich warunków. W założeniu program powinien odbywać się w formie spotkań grupowych, wspieranych indywidualnymi konsultacjami z psychologiem, jednakże ze względu na małą liczbę osób zainteresowanych udziałem, w roku 2022 program realizowany był poprzez indywidualne konsultacje z psychologiem, które odbywały się regularnie.

W roku 2022 siedem osób zostało skierowanych przez ośrodki pomocy społecznej do POIK w Nowym Dworze Gdańskim celem wzięcia udziału w programie. Trzy z nich wyraziły zainteresowanie udziałem, jednakże ze względu na małą liczebność grupa nie została utworzona. Tylko jedna osoba, z roku poprzedniego, ukończyła program, jednak nie wyraziła chęci uczestniczenia w dalszym cyklu programu, tj. „Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2022-2026”.

„Program psychologiczno - terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2022-2026”

„Program psychologiczno- terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2022-2026” został zatwierdzony dnia 31 stycznia 2022 roku Uchwałą Nr III/5/2022 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim.

Realizacja oddziaływań psychologiczno- terapeutycznych wobec sprawców przemocy w rodzinie ma na celu zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, poprzez oddziaływania psychologiczno-terapeutyczne. Do celów szczegółowych należy zaliczyć:

1. Zmianę postaw oraz wzorców zachowań;
2. Zmianę sposobu myślenia, własnych przekonań, stereotypów utrudniających budowanie relacji partnerskich;
3. Odpowiedzialność za własne uczucia i zachowania;
4. Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych;
5. Nabywanie i doskonalenie umiejętności wychowawczych;
6. Zdobywanie lub poszerzanie przez uczestników wiedzy i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych;
7. Utrwalanie wyuczonych pozytywnych zmian u osób, które ukończyły Program Korekcyjno-Edukacyjny;
8. Kształtowanie umiejętności psychospołecznych (asertywność, rozpoznawanie i wyrażanie emocji, radzenie sobie w trudnych sytuacjach, np. konfliktowych);
9. Rozwijanie zdolności samoakceptacji;
10. Poszerzanie samoświadomości, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych;
11. Uwrażliwienie, odkrywanie empatii i wzmacnianie zachowań prospołecznych.

„Program psychologiczno- terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2022-2026” zmierza do zmiany wzorców zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie i stanowił uzupełnienie „Programu oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie Powiecie Nowodworskim na lata 2022-2026”, stąd też miał być on realizowany w odniesieniu do tych osób stosujących przemoc, u których zostanie wykazana konieczność realizacji pogłębionych działań terapeutycznych lub psychologicznych, a uczestnictwo w programie korekcyjno- edukacyjnym okazało się niewystarczającą formą oddziaływań. Adresatami oddziaływań są osoby, które wyrażą gotowość do osobistej, pogłębionej pracy psychologiczno-terapeutycznej w obszarze zmiany postaw i zachowań w relacjach z bliskimi.

W roku 2022 program psychologiczno-terapeutyczny nie był realizowany z uwagi na brak uczestników zainteresowanych cyklem programowym.

„Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2026”

W dniu 29 marca 2016 r. Uchwałą Nr XVI/107/2016 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim zatwierdzono „Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2026”.

Celem głównym programu jest wyrównanie szans i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim. W ramach celów strategicznych w 2022 roku podejmowano liczne działania, których realizacja została przedstawiona poniżej.

Cel strategiczny 1

Podjęcie działań na rzecz integracji środowiska lokalnego z osobami niepełnosprawnymi i ich rodzinami

Kierunki działań:

1. Współpraca między instytucjami samorządowymi i wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
2. Podejmowanie inicjatyw przez organizacje pozarządowe działające na rzecz integracji osób niepełnosprawnych w organizacji wspólnych imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, festynów, pikników;
3. Wspieranie i promowanie działalności klubów seniora;
4. Propagowanie zatrudnienia asystenta osoby niepełnosprawnej;
5. Dążenie do integracji osób niepełnosprawnych z dziećmi młodzieżą szkolną osobami pełno sprawnymi – likwidacja barier komunikacyjnych, zwalczanie dyskryminacji osób starszych i niepełnosprawnych;
6. Promowanie idei wolontariatu na rzecz pomocy osobom niepełnosprawnym;
7. Likwidacja barier architektonicznych, w szczególności w obiektach pożytku publicznego a także dostosowanie infrastruktury technicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych;
8. Podnoszenie świadomości społecznej na temat funkcjonowania i problemów osób niepełnosprawnych poprzez akcje i kampanie społeczne;
9. Podejmowanie działań zmierzających do rozwoju pracy socjalnej na rzecz integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym;
10. Inicjowanie tworzenia ośrodków wsparcia – Środowiskowego Domu Samopomocy, Dziennego Domu Pobytu, Centrum Integracji Społecznej oraz Klubu Integracji Społecznej.

L.p.	Działania
------	-----------

1.	<p>Koło Powiatowe PZN w Nowym Dworze Gdańskim powstało w 1976 r., obejmuje swoją działalnością mieszkańców z terenu powiatu nowodworskiego. Jako stowarzyszenie prowadzi swoje działania w oparciu o Statut Polskiego Związku Niewidomych, uchwalony na Nadzwyczajnym Krajowym Zjeździe Delegatów PZN w Warszawie, zarejestrowany w Sądzie Rejonowym dla m. stołecznego Warszawy.</p> <p>Koło zrzesza ogółem 41 członków, z czego 25 to osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności a 14 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, 2 osoby to członkowie nadzwyczajni współpracujący przy realizacji zadań Koła Powiatowego. W Kole są 24 kobiety i 17 mężczyzn. Wszyscy członkowie posiadają orzeczony stopień niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku. Członkowie Zarządu są wolontariuszami zaangażowanymi od wielu lat w pracach społecznych, wybierani są na czteroletnią kadencję, udzielają wsparcia Członkom Związku, pomagają w rozwiązywaniu problemów i zaspokajaniu potrzeb osobom, które o taką pomoc się zwracają.</p> <p>Celem działalności stowarzyszenia jest m.in.: poradnictwo w zakresie rehabilitacji, leczenia, zaopatrzenia w specjalistyczny sprzęt ułatwiający funkcjonowanie, organizowanie szkoleń dla osób niewidomych i słabowidzących z zakresu samodzielnego i bezpiecznego poruszania się oraz obowiązujących przepisów w zakresie ulg i uprawnień; prowadzenie działalności integracyjnej wewnątrz i zewnątrz środowiskowej poprzez organizowanie imprez okolicznościowych, wspólnych wyjazdów i spotkań; prowadzenie działalności informacyjno – biurowej w załatwianiu indywidualnych spraw członków Koła; pomoc w napisaniu pism; pomoc w wypełnianiu różnego rodzaju dokumentów kierowanych do odpowiednich urzędów a także współpraca z różnymi instytucjami na rzecz osób niepełnosprawnych w rozwiązywaniu różnych problemów swoich członków. W roku 2022 odbyło się wiele szkoleń i spotkań m.in.: przeprowadzone zostało szkolenie w zakresie obsługi komputera oraz w zakresie posługiwania się komórką telefoniczną, która posiada oprogramowanie dla osób niewidomych; korzystania z urządzeń gospodarstwa domowego, przyrządów medycznych i optycznych przystosowanych dla osób niewidomych i słabo widzących. Ponadto prowadzone były szkolenia indywidualne dla członków całkowicie niewidomych, przede wszystkim nauka poruszania się w terenie z białą laską i wędrowanie na orientację.</p> <p>Do realizacji powyższych celów organizowane są spotkania członków Związku z udziałem przedstawicieli władz samorządowych, instytucji, fundacji i organizacji współpracujących. Zarząd Koła PZN w roku 2022 wraz z wolontariuszami zorganizował spotkania integracyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Piknik na wesoło” wspólne biesiadowanie przy ognisku i grillu w miejscowości Żelichowo, w którym uczestniczyło 25 osób; - „Międzynarodowy Dzień Białej Laski” – jest to święto dla osób niedowidzących i niewidomych, podczas którego przypominają zdrowej części społeczeństwa, że istnieją, że chcą żyć tak jak wszyscy inni obywatele kraju i świata, bez ograniczeń. W spotkaniu
----	---

uczestniczyło 39 osób, byli to członkowie stowarzyszenia wraz z przewodnikami, przedstawiciele władz samorządowych, instytucji i organizacji współpracujących. Dla wszystkich przygotowany był poczęstunek i upominki. Uroczystą oprawę zapewnił młodzieżowy zespół działający przy ŻOK;

- „Wigilia” - uroczystość wigilijno – opłatkowa odbyła się z zachowaniem tradycji Bożonarodzeniowych, wspólne świętowanie i kolędowanie członków wraz z przewodnikami oraz zaproszonymi gośćmi: przedstawiciele władz samorządowych i instytucji współpracujących. Z koncertem kolędowym wystąpił Zespół KOS działający przy ŻOK. Uczestnicy Wigilii kolędownali przy wspólnym stole, każdy otrzymał świąteczny upominek. Ogółem udział wzięły 42 osoby

Zorganizowanie spotkań było możliwe dzięki dotacjom ze Starostwa Powiatowego, Urzędu Miejskiego, PCPR, Oddziału Pomorskiego PZN, darowizn od sponsorów oraz 1% OPP a także dzięki pracy wolontariuszy. Zarząd Koła PZN urządza w każdy czwartek od godz. 9.00-12.00 w budynku Szkoły Podstawowej Nr 1 przy ul. 3-go Maja 7.

2.	<p>Nowodworski Oddział PZERI na koniec roku 2022 liczył 689 członków, z czego około 190 to osoby niepełnosprawne. W ramach Oddziału Rejonowego funkcjonuje 5 kół terenowych w: Ostaszewie, Drewnicy, Stegnie, Sztutowie i Krynicy Morskiej. Celem działalności PZERI jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizowanie Seniorów w środowisku. Zmiany demograficzne i stale starzejące się społeczeństwo to wyzwanie dla powyższej organizacji, aby tworzyć warunki do aktywizacji i integracji społecznej osób starszych. Członkowie aktywizowani są m.in. poprzez: organizację wycieczek turystyczno-krajoznawczych, imprez integracyjnych, wyjazdów do kina, teatru czy filharmonii i wiele innych. W ten sposób PZERI przyczynia się do: integracji z lokalnym środowiskiem, poprawy aktywności fizycznej czy też wzbogacenia wiedzy na temat zwiedzanych regionów naszego kraju czy innych państw.</p> <p>W roku 2022 udało się zorganizować dla swoich członków, wiele imprez integracyjno - kulturalnych m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> -5 spotkań integracyjnych -Bal karnawałowy, Powitanie lata w Osłonce, Dzień Seniora w Stegnie, Dzień Seniora w Nowym Dworze Gdańskim oraz Bal Andrzejkowy. Uczestniczyło w nich ogółem 796 osób; - 5 wycieczek turystyczno-krajoznawczych, w tym: 2 wycieczki w Bieszczady; wycieczka do Pragi; wycieczka do Skandynawii /Szwecja, Dania; wycieczka po Jurze Krakowsko – Częstochowskiej. Wzięły w nich udział 254 osoby; - koncert A. Koryckiego i D. Żukowskiej w Filharmonii w Gdańsku , Koncert Elbląskiej Orkiestry Kameralnej, Koncert Warszawskiej Orkiestry Sentymentalnej w Sopocie, wyjazd na dwie sztuki teatralne w Gdańsku i Elblągu. Udział wzięło 211 osób. <p>Szacuje się, że w zorganizowanych formach w roku 2022 wzięło udział około 1550 Seniorów.</p> <p>Ponadto w każdy czwartek w Żuławskim Ośrodku Kultury odbywają się spotkania Seniorów, średnio bierze w nich udział około 15 osób.</p> <p>Wiele z tych form działalności jest możliwe dzięki wsparciu samorządów gminnych, samorządu powiatowego, PCPR oraz darom rzeczowym i finansowym osób fizycznych i firm prywatnych, a także opłatom uczestników. Łączny koszt w/w przedsięwzięć wyniósł blisko 425.000 zł.</p>
----	--

3. Uczniowie Liceum Ogólnokształcące im. Ziemi Żuławskiej w Nowym Dworze Gdańskim w ramach działalności Samorządu Uczniowskiego współpracują z zakładem Opiekuńczo – Lecznicznym w Nowym Dworze Gdańskim. Młodzież przedstawiła bożonarodzeniowe jasełka, śpiewała kolędy oraz czytała seniorom dzieła literackie (ze względu na Covid -19 w formie online). Poprzez organizację zajęć integracyjno – adaptacyjnych szkoła dąży do integracji uczniów niepełnosprawnych z rówieśnikami z klasy. Wspólny udział w akcji „Światowy dzień tolerancji” organizowany na terenie szkoły pozwala na kształtowanie postawy szacunku, zrozumienia i empatii dla osób niepełnosprawnych oraz wzajemną integrację wszystkich uczniów. Przeprowadzono dwie akcje charytatywne dla chłopca z niepełnosprawnością – mieszkańca powiatu nowodworskiego. Na ten cel uczniowie przygotowali ozdoby świąteczne, które zostały wystawione na licytację. Otrzymaną kwotę przekazano na rehabilitację chłopca.

4.	<p>M-GOPS w Nowym Dworze Gdańskim w roku 2022 na rzecz osób starszych i osób niepełnosprawnych realizował następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - program pn. „Asystent osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022, program finansowany ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Celem Programu jest wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Osoby te mają możliwość skorzystania z pomocy asystenta m.in. przy wykonywaniu codziennych czynności, załatwieniu spraw urzędowych czy podejmowaniu aktywności społecznej. Program ma na celu również przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie im uczestnictwa w wydarzeniach społecznych, kulturalnych czy sportowych. W ramach programu zatrudniono 5 asystentów osobistych osoby niepełnosprawnej oraz objęto wsparciem 19 osób niepełnosprawnych w wymiarze do 60 godzin asystentury miesięcznie. - Żuławski Klub Seniora (ŻKS) działający w strukturach Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim kontynuował swoją działalność w 2022 r. ŻKS zapraszał mieszkańców miasta i gminy Nowy Dwór Gdański powyżej 60 r. ż. do aktywnej formy spędzania czasu wolnego i uczestnictwa w zajęciach organizowanych w klubie. Liczba uczestników wynosiła do 20 osób. W ramach działań Żuławskiego Klubu Seniora zaproponowane zostały seniorom m.in. następujące działania: zajęcia warsztatowe kulinarne, plastyczne, rękodzieło, warsztaty ceramiczne, kroju i szycia, psychologiczne, ćwiczenia ruchowe (joga), spotkania integracyjno – edukacyjne, spotkania tematyczne z przedstawicielami instytucji, placówek i organizacji pozarządowych, spotkania okolicznościowe, integracja międzypokoleniowa z udziałem młodzieży 11 – 18 Hufca Pracy w Nowym Dworze Gdańskim, Koła Caritas działającego przy SP Nr 1 w Nowym Dworze Gdańskim i Stowarzyszenia Aktywne Szkraby – AS. W celu zwiększenia aktywności seniorów w ramach wolontariatu lokalnego, będących uczestnikami zająć Żuławskiego Klubu Seniora w Nowym Dworze Gdańskim na rzecz osób wymagających wsparcia tj. osób starszych i niepełnosprawnych objętych usługami opiekuńczym z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim zrealizowany został projekt socjalny Senior w Akcji - Pomocne torby. W ramach projektu uszytych zostało 100 toreb, które posłużyły do zapakowania produktów spożywczo-przemysłowych przekazanych dla osób potrzebujących - osób starszych i niepełnosprawnych objętych usługami opiekuńczymi z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim.
5.	<p>Na terenie powiatu nowodworskiego remontowane są nawierzchnie chodników, jednocześnie wykonywane są obniżenia krawężników przy przejściach dla pieszych, co ułatwia osobom niepełnosprawnym sprawniejsze poruszanie się.</p>
6.	<p>Na terenie miasta Krynica Morska większość obiektów użyteczności publicznej jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.</p>

7.	Budynek Urzędu Gminy w Sztutowie dostosowany jest do obsługi osób niepełnosprawnych. Posiada podjazd dla wózków inwalidzkich, w związku z tym osoby niepełnosprawne obsługiwane są przez pracowników Urzędu Gminy jak i również przez pracowników GOPS na parterze budynku Urzędu Gminy.
8.	W budynkach WTZ na bieżąco likwidowane są bariery architektoniczne oraz znoszone są bariery w komunikowaniu się zgodnie z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

Cel strategiczny 2

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Kierunki działań:

1. Wspieranie osób niepełnosprawnych w ramach zadań powiatu finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych poprzez dofinansowanie:
  - a) uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych;
  - b) zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze;
  - c) likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami;
  - d) usług tłumacza języka migowego, tłumacza – przewodnika;
  - e) sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
2. Wdrażanie i realizacja programów na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, ze środków pozyskiwanych m.in. z PFRON, UE;
3. Prowadzenie wsparcia specjalistycznego, w tym: psychologicznego, prawnego i socjalnego dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin;
4. Promowanie i wspieranie działalności warsztatów terapii zajęciowej na terenie Powiatu Nowodworskiego.

L.p.	Działania
------	-----------

1.	<p>PCPR w Nowym Dworze Gdańskim dofinansowuje ze środków PFRON uczestnictwo w turnusie rehabilitacyjnym dla osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów. W roku 2022 liczba ubiegających się o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym ogółem wynosiła 165 osób (w tym 39 opiekunów). Wypłacono dofinansowanie dla 140 osób (w tym 32 opiekunów) na łączną kwotę 198.154 zł, z czego: dla 126 osób dorosłych (w tym 25 opiekunów) na kwotę 179.268 zł oraz dla 14 dzieci i młodzieży (w tym 7 opiekunów) na kwotę 18.886 zł.</p> <p>W siedzibie PCPR w Nowym Dworze Gdańskim udostępniano osobom indywidualnym zgromadzone oferty i rejestr ośrodków uprawnionych do organizowania turnusów rehabilitacyjnych z udziałem dofinansowania z PFRON. Przedstawiano możliwości skorzystania z tej formy rehabilitacji, udzielano indywidualnej pomocy uczestnikom w kompletowaniu wniosków o przyznanie dofinansowania.</p> <p>Na bieżąco współpracowano z organizatorami turnusów w zakresie prawidłowego rozliczenia się z przekazanego dofinansowania (na podstawie faktury lub innego dokumentu potwierdzającego zakup usługi przez osobę niepełnosprawną).</p>
2.	<p>Do PCPR, ramach dofinansowania ze środków PFRON do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego zostały złożone 2 wnioski na łączną kwotę 3.159 zł. Zawarto 2 umowy na kwotę 3.040 zł natomiast rozliczono na kwotę 3.039 zł. Dofinansowano zakup: rower rehabilitacyjny stacjonarny (2) oraz wioślarz magnetyczny (1). Obie umowy zostały zrealizowane i rozliczone.</p> <p>W ramach dofinansowania do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych złożono 329 wniosków - wypłacono środki finansowe PFRON w wysokości 280.306 zł, z czego: 210.536 zł dla niepełnosprawnych osób dorosłych (138 osób złożyło 279 wniosków) oraz 69.770 zł dla niepełnosprawnych dzieci i młodzieży do 24 roku życia uczącą się i niepracującą (16 osób złożyło 50 wniosków).</p> <p>W ramach powyższego zadania wpłynęło 329 wniosków od osób indywidualnych na kwotę 408.135 zł.</p>

3.	<p>PCPR w Nowym Dworze Gdańskim realizuje zadanie dotyczące likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, które finansowane jest ze środków PFRON. W ramach likwidacji wyżej wymienionych barier zostało złożonych 25 wniosków na łączną kwotę 118.211 zł. Zawarto 23 umowy na łączną kwotę 114.100 zł, zrealizowanych zostało 20 umów na łączną kwotę 98.770 zł, w tym: 4 umowy na likwidację barier architektonicznych na kwotę 42.670 zł oraz 10 umów na likwidację barier technicznych na kwotę 41.300 zł a także 6 umów na likwidację barier w komunikowaniu się na kwotę 14.800 zł</p> <p>W ramach powyższego zadania dofinansowano: przystosowanie łazienki do potrzeb osób niepełnosprawnych (3); podjazd (1), podnośnik sufitowy (1), schodołaz gaśnicowy (1), łóżko rehabilitacyjne (5), podnośnik wannowy (1), rower trójkołowy (3), laptop (4), tablet wraz z Mówikiem (2), drukarka (1). Wszystkie umowy zostały rozliczone.</p> <p>Celem likwidacji barier architektonicznych i technicznych jest umożliwienie osobie niepełnosprawnej samodzielnego korzystania z urządzeń, ciągów komunikacyjnych, swobodnego poruszania się itp. W zależności od rodzaju niepełnosprawności oraz indywidualnych potrzeb wybierane są sposoby likwidacji istniejących utrudnień. Natomiast likwidacja barier w komunikowaniu pozwoli osobom niepełnosprawnym na sprawniejsze porozumiewanie się, a także uczestniczenie w życiu społecznym. Maksymalne dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych wynosi do 95 % kwoty zadania i nie może przekroczyć piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.</p>
4.	<p>Do PCPR w ramach zadania - Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych – zostały złożone 3 wnioski (2 - PZN oraz PZERiE) na łączną kwotę 5.920 zł. Do realizacji przyjęto wszystkie wnioski, na które przeznaczono kwotę w łącznej wysokości 5.920 zł. W ramach dofinansowania PZN zorganizował „Międzynarodowy Dzień Białej Laski” oraz „Wigilię”, natomiast PZERiI zorganizował „Dzień Seniora”. We wszystkich uroczystościach uczestniczyło 95 osób niepełnosprawnych.</p>

5.	<p>W 2022 roku, podobnie jak w latach wcześniejszych Powiat Nowodworski realizował pilotażowy program „Aktywny samorząd” finansowany ze środków PFRON. W ramach powyższego programu Powiat Nowodworski otrzymał 322.635,55 zł na realizację programu, w tym bezpośrednio 302.944,25 zł przeznaczono na bezpośrednią pomoc dla osób niepełnosprawnych. Pozostała kwota została przekazana na pokrycie kosztów związanych z obsługą, promocją i ewaluacją programu. Realizacją programu zajmuje się PCPR, a jego głównym celem jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.</p> <p>Do PCPR w Nowym Dworze Gdańskim wpłynęło 35 wniosków na łączną sumę 344.067,05 zł.</p> <p>Zawarte zostały 34 umowy na łączną kwotę 302.624,25 zł, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w ramach „Modułu I” – 17 umów na łączną kwotę 241.499 zł; - w ramach „Modułu II” – 17 umów na łączną kwotę 61.125,25 zł. <p>W ramach zawartych umów wypłacono dofinansowanie w łącznej wysokości 299.903,66 zł, z tego: Moduł I – 238.778,41 zł, Moduł II – 61.125,25 zł</p> <p>Osoby niepełnosprawne w roku 2022 w ramach powyższego programu otrzymały dofinansowanie Moduł I: A1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (1), A2 -pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu (1), B4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementy oraz oprogramowanie – osoba z dysfunkcją słuchu i mowy (1), C2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (4), C 3 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości (3), C5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego (2), D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (5) a także Moduł II pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (17).</p>
----	---

6.	<p>W roku 2022 Powiat Nowodworski przystąpił do programu pn. „Program wyrównywania różnic między regionami III”.</p> <p>Celem strategicznym programu jest wyrównanie szans oraz zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących regiony słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie.</p> <p>W 2022 r. złożono do PFRON Oddziału Pomorskiego w Gdańsku wniosek na 1 projekt (obszar D) oraz wystąpienie na 2 projekty – (obszar B – 1 projekt oraz obszar F – 1 projekt). Jeden projekt został rozpatrzony negatywnie, natomiast dwa projekty zostały przyjęte do realizacji i podpisane zostały umowy pomiędzy PFRON Oddział Pomorski w Gdańsku a Powiatem Nowodworskim. Realizacją programu zajmuje się PCPR.</p> <p>Wobec powyższego pozyskano dofinansowanie na dwa złożone projekty na łączną kwotę 247 854,04 zł z tego:</p> <p>Powiat Nowodworski – obszar D</p> <p>120.000 zł – „Mobilność to wolność” - Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim – (zakup Busa)</p> <p>Stowarzyszenie Przyjaciół Niepełnosprawnych „DAR” w Jantarze – obszar F</p> <p>127.854,04 zł - „Remont WTZ w Jantarze” - (remont dachu, pracowni, biura w budynku warsztatu terapii zajęciowej).</p>
----	--

7.	<p>Powiat Nowodworski w 2022 roku przystąpił do programu pn. „Samodzielność – Aktywność – Mobilność”, który obejmuje programy mieszkaniowe: „Dostępne mieszkanie” oraz „Mieszkanie dla Absolwenta”. Powiat otrzymał łącznie na oba programy 96.233,36 zł, z czego: 42.102,10 zł na Dostępne mieszkanie oraz 54.131,26 na Mieszkanie dla absolwenta. Realizacją programu zajmuje się PCPR.</p> <p>„Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” – Dostępne mieszkanie</p> <p>Program zakłada dofinansowanie do zmiany mieszkania na pozbawione barier architektonicznych, znajdujące się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku, aż do poziomu zero przed budynkiem.</p> <p>Skierowany jest do osób do 65 roku życia, posiadających orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu znacznym (w przypadku dziecka do 16r.ż orzeczenie o niepełnosprawności) z tytułu niepełnosprawności narządu ruchu uniemożliwiającej poruszanie się bez użycia wózka. Wysokość dofinansowania zależna jest od lokalizacji, w której nabywane jest mieszkanie i stanowi różnicę pomiędzy ceną mieszkania nabywanego i sprzedawanego.</p> <p>„Samodzielność-Aktywność -Mobilność!” - Mieszkanie dla absolwenta</p> <p>Celem Programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności beneficjenta. Beneficjentem programu może być osoba, która posiada status absolwenta szkoły, uzyskany w okresie 36 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku oraz osoba z niepełnosprawnością, która posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, a w przypadku osób z niepełnosprawnością narządu słuchu, także w stopniu umiarkowanym. Beneficjent musi złożyć oświadczenie o braku możliwości zamieszkania w miejscowości realizowania aktywności zawodowej. Dofinansowanie jest udzielane maksymalnie na okres 36 miesięcy.</p>
8.	<p>POIK zapewnia osobom niepełnosprawnym pomoc psychologa, prawnika oraz pracownika socjalnego.</p>

9.	<p>Na terenie powiatu nowodworskiego swoje siedziby mają trzy warsztaty terapii zajęciowej, w których uczestniczy 66 osób niepełnosprawnych. Na ich działalność i funkcjonowanie przekazano ze środków PFRON 1.709.136 zł oraz 189.904 zł środków Powiatu Nowodworskiego.</p> <p>Warsztaty powstały przy Stowarzyszeniach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - WTZ w Nowym Dworze Gdańskim - Stowarzyszenie „Sprawni Inaczej” w Nowym Dworze Gdańskim - WTZ w Marzęcinie – Stowarzyszenie dla Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” w Marzęcinie, - WTZ w Jantarze – Stowarzyszenie Przyjaciół Niepełnosprawnych „DAR” w Jantarze. <p>WTZ to wyodrębniona organizacyjnie i finansowo placówka, która stwarza osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy zawodowej możliwość udziału w rehabilitacji zawodowej i społecznej poprzez terapię zajęciową zmierzającą do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, niezbędną do samodzielnego i aktywnego życia w środowisku na miarę jego potrzeb i możliwości.</p> <p>Do uczestnictwa w terapii w ramach warsztatów terapii zajęciowej przyjmowane są osoby, które w orzeczeniu Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności mają wskazanie do rehabilitacji w warunkach warsztatu terapii zajęciowej. Realizacja terapii zajęciowej prowadzona w warsztacie terapii zajęciowej odbywa się między innymi poprzez: ogólne usprawnianie; rozwijanie umiejętności, w tym wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej; przygotowanie do życia w środowisku społecznym, w szczególności poprzez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz rozwój innych umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej i fizycznej; rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy; rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających podjęcie pracy w zakładzie aktywności zawodowej lub innej pracy zarobkowej, albo szkolenia zawodowego.</p> <p>Nadmienić należy, że każdy z uczestników realizuje indywidualny program rehabilitacji i terapii, który jest tworzony i weryfikowany na podstawie zgromadzonych dokumentów, wywiadów środowiskowych, obserwacji, działań i zachowań w warsztacie.</p> <p>WTZ jest placówką pobytu dziennego. Czas trwania zajęć dla uczestników wynosi 7 godzin dziennie od poniedziałku do piątku (35 godzin tygodniowo). Uczestnicy warsztatów dowożeni są busami zakupionymi przez Stowarzyszenia prowadzące warsztaty terapii zajęciowej, w ramach programu pn. „Program wyrównywania różnic między regionami III” dofinansowanych ze środków PFRON.</p> <p>W WTZ w Nowym Dworze Gdańskim przebywa 21 uczestników. Zajęcia terapeutyczne odbywają się w czterech pracowniach tj.: gospodarstwa domowego, plastyczna, włókienniczo – komputerowa oraz papieru czerpanego i przygotowania zawodowego.</p> <p>W WTZ w Marzęcinie przebywa 20 uczestników. Zajęcia terapeutyczne odbywają się</p>
----	---

w czterech pracowniach: dziewiarsko – plastyczna, ogrodniczo – artystyczna, stolarsko – malarska, gospodarstwa domowego. Natomiast w WTZ w Jantarze jest 25 uczestników. Zajęcia terapeutyczne odbywają się w czterech pracowniach: stolarska, plastyczno – komputerowa, rękodzieła oraz ogrodnicza. Formą zajęć w warsztatach są m.in.; biblioterapia, kinezyterapia, artreterapia, ergoterapia, socjoterapia, muzykoterapia, silwoterapia, ludoterapia, kulturoterapia, rehabilitacja ruchowa, terapia pedagogiczna i zajęcia plastyczne.

Ważnym aspektem rehabilitacji jest trening ekonomiczny. Wielu uczestników WTZ po raz pierwszy otrzymuje własne pieniądze, traktując je jako samodzielnie zarobione. Rada Programowa warsztatu ustala miesięczną wysokość kwoty jaką otrzymuje uczestnik, który ma prawo wydać tę kwotę wedle swoich potrzeb. Celem treningu ekonomicznego jest m.in: opanowanie umiejętności określania podstawowych potrzeb związanych z wydatkowaniem środków materialnych, odróżnianie nominałów banknotów od bilonu, poznanie podstawowych operacji matematycznych pozwalających na odliczanie reszty czy też sumowanie wydatków oraz prawidłowa umiejętność zachowania się w sklepie oraz werbalizacji potrzeb.

Uczestnicy warsztatów w ramach integracji ze środowiskiem biorą czynny udział w różnego rodzaju imprezach i wyjazdach integracyjnych, m.in.: „Dzień Matki”; „Dzień Ojca”; „Dzień Kobiet i Dzień Chłopaka; Dzień Mężczyzny; zabawa Walentynkowa; zabawa Andrzejkowa; bale karnawałowe; wycieczka do Malborka (Marzęcino); wycieczka do Sobieszowa oraz Małego Holendra (Jantar); wyjazdy nad morze; wyjazdy do lasu; zabawy ruchowe i relaksacyjne na powietrzu i wiele innych. Każdego roku uczestnicy warsztatów przygotowują i uroczystie obchodzą Święta Wielkanocne oraz Święta Bożonarodzeniowe. Biorą również czynny udział w Powiatowej Wigilii odbywającej się przed budynkiem Starostwa i ŻOK. Wszystkie warsztaty biorą udział w licznych wystawach i kiermaszach, podczas których sprzedawane są wyroby wykonane przez uczestników. Dochód ze sprzedaży przeznaczany jest m.in.: na wycieczki, wyjazdy do kina, imprezy integracyjne itp. Udział w takich przedsięwzięciach szeroko promuje sport, rekreację, kulturę i turystykę wśród osób niepełnosprawnych, jak i osób pełnosprawnych. Wszystkie stowarzyszenia, przy których funkcjonują warsztaty terapii zajęciowej, współpracują ze sobą oraz innymi organizacjami pozarządowymi, lokalnymi instytucjami, służbą zdrowia i oświatą w zakresie rehabilitacji, opieki medycznej, pedagogicznej oraz przyuczenia do zawodu. W ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych kadra warsztatów uczestniczyła w szkoleniach m.in.: „Schizofrenia – charakterystyka i metody wsparcia”; „Aktywizacja zawodowa niepełnosprawnych-trudna sztuka motywowania podopiecznych do pracy i współpracy”; „Praca z osobą niepełnosprawną ze sprzężeniami z uwzględnieniem ustawy „Za życie”, „Techniki rozładowywania napięcia i zapobieganie wypaleniu zawodowemu pracowników”. Każdy z warsztatów na bieżąco, w miarę swoich możliwości poprawia stan techniczny budynku oraz dba o jego wygląd estetyczny a także pracowni, w których odbywają się zajęcia terapeutyczne.

Cel strategiczny 3

Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych

Kierunki działań:

1. Prowadzenie i finansowanie szkoleń i przekwalifikowań stosownie do potrzeb osób niepełnosprawnych w celu podniesienia kwalifikacji oraz podjęcia zatrudnienia;
2. Przystosowanie i tworzenie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych;
3. Organizacja staży zawodowych u pracodawcy celem zdobycia doświadczenia zawodowego;
4. Kierowanie osób niepełnosprawnych do wykonywania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych na rzecz gminy;
5. Wsparcie finansowe dla osób niepełnosprawnych rozpoczynających działalność gospodarczą;
6. Promowanie wśród pracodawców informacji o preferencyjnych warunkach zatrudnienia osób niepełnosprawnych;
7. Wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie aktywizowania zawodowego osób niepełnosprawnych;
8. Prowadzenie doradztwa i poradnictwa zawodowego;
9. Wspieranie oraz zachęcanie do powstawania podmiotów ekonomii społecznej – spółdzielni socjalnych zatrudniających osoby niepełnosprawne, Zakładów Aktywności Zawodowej;
10. Udział Powiatu w programach na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

L.p.	Działania
-------------	------------------

1.	<p>Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim w roku 2022 realizował na rzecz osób bezrobotnych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, w tym osób z orzecznym stopniem niepełnosprawności następujące programy i projekty:</p> <p>1. Program Regionalny Województwa Pomorskiego pn. <i>Praca dla Pomorzan</i> skierowany do osób w szczególności z obszarów wiejskich, osób w wieku 30-50 lat, osób o niedopasowanych kompetencjach i kwalifikacjach zawodowych. W ramach programu zaktywizowano 84 osoby (w tym 5 osób z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności)</p> <p><u>Formy wsparcia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - szkolenia indywidualne pod zapewnienie zatrudnienia, - staże zawodowe na okres 6 m-cy, - prace interwencyjne, - dotacja na podjęcie działalności gospodarczej, - zwrot kosztów dojazdu do pracy z miejsca zamieszkania do miejsca zatrudnienia. <p>2. Program Operacyjny Wiedza, Edukacja i Rozwój (PO WER) Oś Priorytetowa 1 Poddziałanie 1.1.1 skierowany do osób młodych do 29 roku życia, tzw. grupy NEET.</p> <p><u>Formy wsparcia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - bony szkoleniowe pod potrzeby pracodawcy, - bony stażowe 6 m-czne, po których następuje zatrudnienie na okres kolejnych 6 m-cy, - szkolenia indywidualne pod zapewnienie zatrudnienia, - staże zawodowe, - dotacje na podjęcie działalności gospodarczej, - bony zasiedleniowe dla osób, które zmieniają miejsce zamieszkania w wyniku podjęcia zatrudnienia w odległości co najmniej 80 km od dotychczasowego miejsca zamieszkania bądź czas dojazdu z miejsca zamieszkania do miejsca wykonywania pracy i z powrotem przekracza 3 godziny. <p>W projekcie wzięły udział 143 osoby, w tym 2 osoby z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności.</p> <p>3. Regionalny Program Operacyjny WP 2014-2020 Oś Priorytetowa 5 Poddziałanie 5.1.1 – dla Powiatowych Urzędów Pracy, skierowany do 65 osób (w tym 4 osoby ze stopniem niepełnosprawności) bezrobotnych w wieku powyżej 30 roku życia, w szczególności do: osób długotrwale bezrobotnych z niskimi kwalifikacjami zawodowymi, osób niepełnosprawnych i 50+</p> <p><u>Formy wsparcia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - szkolenia indywidualne pod zapewnienie zatrudnienia, - refundacje dla pracodawców na stworzenie nowych miejsc pracy, - staże zawodowe organizowane u pracodawcy na okres 6 m-cy, - prace interwencyjne, - jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej <p>W 2022 r. wpłynęło od pracodawców 9 ofert pracy skierowanych do osób z niepełnosprawnością na 17 wolnych miejsc pracy. Ogółem w 2022 roku 4 osoby bezrobotne z niepełnosprawnością podjęło zatrudnienie, natomiast w ramach aktywnych</p>
----	---

form wsparcia zaktywizowanych zostało 11 osób z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności ze środków pozyskanych na ww. programy.
--

Cel strategiczny 4

Wyrównywanie szans w zakresie edukacji osób niepełnosprawnych

Kierunki działań:

1. Wspieranie rozwoju dzieci z niepełnosprawnością poprzez terapię pedagogiczną, psychologiczną i logopedyczną;
2. Udzielanie kompleksowej pomocy dzieciom niepełnosprawnym i ich rodzinom w ramach zajęć wczesnego wspomagania rozwoju dziecka;
3. Wspieranie niepełnosprawnej młodzieży w podejmowaniu decyzji edukacyjno – zawodowych;
4. Zapewnienie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej dostępu do edukacji na wszystkich szczeblach nauczania;
5. Wspieranie niepełnosprawnej młodzieży i osób dorosłych w podejmowaniu edukacji na poziomie wyższym;
6. Wspieranie działań z zakresie integracji, wyrównywania szans życiowych i przeciwdziałanie dyskryminacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej;
7. Szkolenie kadry pedagogicznej z zakresie pracy z osobami niepełnosprawnymi.

L.p.	Działania
-------------	------------------

1.	<p>PPP w Nowym Dworze Gdańskim w roku szkolnym 2021/2022 wykonała ogólnie 1754 badań diagnostycznych (były to badania psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne oraz przesiewowe). Poradnia wydała 151 orzeczeń z różnym rodzajem dysfunkcji i niepełnosprawności (m.in.: niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym, autyzm(+Asparger), niepełnosprawność ruchowa (+ afazja ruchowa), niepełnosprawność sprzężona, wczesne wspomaganie, słabe słyszenie, słabe widzenie). PPP prowadziła działalność doradczo – wspierającą polegającą na konsultacjach na wniosek rodzica w PPP (178 osób) oraz poradach wspomagających rozwiązanie problemu zarówno dla rodziców, nauczycieli oraz pracowników instytucji (170 osób). Łącznie wzięło udział 799 osób. Tematami konsultacji i porad były m.in.: różne formy kształcenia, zachowania atypowe, dziecko jękające się, tiki, depresja, lęk separacyjny, opóźniony rozwój, ukierunkowanie pracy terapeutycznej, samookaleczania, trudności z koncentracją uwagi, zaburzenia emocjonalne w pandemii, zagrożenie niedostosowaniem społecznym, procedury orzeczeń, mutyzm wybiórczy, słabe słyszenie, wady wymowy, afazja i wiele innych. PPP dla dzieci, rodziców i nauczycieli na terenie poradni organizowała terapię oraz zajęcia m.in.: zajęcia korekcyjno-kompensacyjne/terapia pedagogiczna (20 osób), terapia logopedyczna (56 osób), terapia psychologiczna (82 osoby), spotkania z rodzicami dzieci objętych terapią logopedyczną (56 osób), spotkania z rodzicami dzieci objętych terapią pedagogiczną (19 osób), spotkania z rodzicami uczniów objętych terapią psychologiczną (75 osób), sieć pedagogów i psychologów szkolnych (18 osób), oraz inne (Interwencja kryzysowa, Mediacje, Porady dla młodzieży bez badań, Zdolni z Pomorza (23 osoby). Terapią oraz zajęciami ogółem objętych zostało 349 osób.</p> <p>PPP prowadziła także zajęcia oraz warsztaty na terenie innych placówek oświaty m.in.: dla dzieci i uczniów, w których udział wzięło 1090 osób – Programy (Superbohaterowie I, II – zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne dzieci 5 i 5/6 letnich; Przyjaciele Zippiego, Logopedia na wesoło, Zdolni z Pomorza), Warsztaty edukacyjno – profilaktyczne (Budujemy relacje oparte na empatii; Radzenie sobie z przykrymi emocjami; Jak radzić sobie ze stresem przed egzaminacyjnym; Niebezpieczna strona Ponadto, PPP organizowała wykłady, warsztaty a także prelekcje na różne tematy zarówno dla rodziców (91 osób) - (m.in. Dziecko zdolne mity i fakty – Zdolni z Pomorza, Przedstawienie założeń programu „Zdolni z Pomorza w roku 2021/2022; Co jest normą , a co wadą u dziecka 4-5 letniego; Dobry start; Jak rozumieć dojrzałość emocjonalną dziecka we wczesnym wieku szkolnym?; Rozwój dojrzałości emocjonalno-społecznej dziecka w wieku przedszkolnym) jak i nauczycieli oraz pedagogów (24 osoby) – (Co jest normą, a co wadą wymowy u dziecka 4-5 letniego, Spotkania w ramach programu: Logopedia na wesoło, Seplenienie głosek szeregu syczącego, Seplenienie głosek szeregu szumiącego; Konstruowanie IPET dla dziecka 6-letniego i inne).</p>
----	--

2.	<p>Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim od roku 2017 jest realizatorem rządowego Programu kompleksowego wsparcia rodzin pn. „Za życiem”. Pierwsza edycja realizowana była w latach 2017-2021, obecna rozpoczęła się w 2022 a kończy się w grudniu 2026 r. W ramach programu organizowane są zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz zakupione zostały pomoce dydaktyczne. Na realizację programu w latach 2022-2026 została przyznana dotacja w wysokości 295.050 zł i przekazywana jest w pięciu transzach. Wysokość przyznanej dotacji w ramach I transzy programu wyniosła 30.787,79 zł. W roku 2022 wsparciem zostało objętych 23 dzieci (w tym dzieci do 3 r.ż.), z którymi 15 specjalistów przepracowało 404 godzin. Głównym celem pracy z dziećmi było m.in.: usprawnienie w zakresie dużej i małej motoryki, usprawnianie koordynacji, rozwijanie zainteresowań otoczeniem, wzmocnienie mięśni posturalnych, normalizacja napięcia mięśniowego, kształtowanie nawyku prawidłowej postawy, kształtowanie schematu ciała i orientacji w przestrzeni, zapobieganie pogłębiania przykurczy, poprawa zakresu samoobsługi, kształtowanie funkcji równoważnych, stymulowanie ich rozwoju i funkcjonowania we wszystkich sferach życiowych za pomocą metod aktywizujących, kształtowanie sposobu komunikowania się z otoczeniem. Dzieci uczestniczyły w następujących zajęciach:</p> <p>z logopedą (6 godz.)- (w tym: neurologopeda, surdologopeda), z pedagogiem (21 godz.)- (w tym: oligofrenopadagogiem, surdopedagogiem, tyflopodagogiem), Integracji sensorycznej (3 godz.), rehabilitacji ruchowej (16 godz.), zajęć terapii ręki (39 godz.), Tomatisa i innych zajęć słuchowych (184 godz.), komunikacji alternatywnej (97 godz.), kynoterapii (4 godz.), Metoda dobrego startu (2 godz.), Sali doświadczenia świata (11 godz.), arteterapii – plasykoterapii (11 godz.), Terapii Snoezelen (10 godz.). Zajęcia specjalistyczne przyczyniły się do podniesienia poziomu umiejętności niezbędnych w procesie uczenia się. Stymulowano bazowe systemy zmysłowe, usprawniano aparat mowy, prowadzono trening komunikacyjny. Zajęcia prowadzone były w oparciu o Indywidualne Systemy Komunikacyjne dzieci z wykorzystaniem dodatkowych pomocy z zakresu AAC.</p> <p>W trakcie zajęć pracowano nad poprawą stanu fizycznego, emocjonalnego, społecznego i poznawczego uczestnika, usprawniano manualnie, pobudzano i rozwijano wyobraźnię, aktywizowano werbalnie i niewerbalnie.</p> <p>W ramach programu prowadzone było również poradnictwo dla rodziców, z którymi w roku 2022 przepracowano 33 godziny.</p>
----	--

3.	<p>Powiat Nowodworski otrzymał dofinansowanie w kwocie 1.502.375 zł na utworzenie Ośrodka Wsparcia i Testów (OWiT), który powstał w ramach programu PFRON „Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością”. OWiT został uruchomiony w październiku 2021 realizowany jest w Specjalnym Ośrodku Szkolno—Wychowawczym im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim. Otrzymane środki przeznaczone m.in. na zakup specjalistycznego sprzętu dla osób niepełnosprawnych w celu ich testowania w warunkach domowych oraz na szkolenia i warsztaty dla personelu zaangażowanego w realizację projektu. Projekt jest realizowany od listopada 2021 i potrwa do 31 grudnia 2024 roku.</p> <p>W ramach zadań OWiT świadczone są kompleksowe usługi informacyjne i doradcze dla wszystkich zainteresowanych osób z niepełnosprawnością oraz ich otoczenia, a także usługi eksperckie mające na celu optymalne zaopatrzenie osób z niepełnosprawnościami w technologie asystujące, w tym bezpłatne wypożyczanie i testowanie sprzętu, urządzeń oraz oprogramowań ułatwiających osobom niepełnosprawnym i ich otoczeniu codzienne życie. W OWiT wsparcie uzyskują osoby z różnymi rodzajami niepełnosprawności (wzrok, słuch, mowa, ruch) oraz osoby posiadające skierowanie PFRON na udzielenie wsparcia.</p> <p>W roku 2022 wsparcie uzyskały 74 osoby niepełnosprawne i 73 osoby z otoczenia osób niepełnosprawnych w zakresie porad, instruktażu, szkoleń, testowania i wypożyczenia urządzeń.</p>
----	---

4.	<p>W Specjalnym Ośrodku Szkolno Wychowawczym im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim w roku 2021 utworzono Specjalistyczne Centrum Wspierające Edukację Włączającą (SCWEW) w ramach grantu pn.: „Pilotażowe wdrożenie modelu Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą (SCWEW)”. Projekt będzie realizowany do 30 czerwca 2023 r.</p> <p>W ramach projektu wsparciem zostało objętych 7 placówek oświatowych z powiatu nowodworskiego i malborskiego, w tym: Zespół Szkół w Nowym Dworze Gdańskim, Liceum Ogólnokształcące im. Ziemi Żuławskiej w Nowym Dworze Gdańskim, Szkoła Podstawowa w Lubieszewie, Zespół Szkolno — Przedszkolny w Kmiecinnie, Zespół Szkolno — Przedszkolny w Marzęcinie, Zespół Szkół w Stegnie, Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Twardowskiego w Kończewicach.</p> <p>Nauczyciele z powyższych placówek otrzymują wsparcie w postaci spotkań z ekspertami, szkoleń, dostępu do wypożyczalni specjalistycznego sprzętu, konsultacji eksperckich, superwizji koleżeńskich, sieci współpracy.</p> <p>W 2022 r. zespół SCWEW przeprowadził:</p> <ul style="list-style-type: none"> 14 rad szkoleniowych mających na celu podniesienie kompetencji nauczycieli, 7 konsultacji mających na celu podniesienie kompetencji w zakresie użytkowania zakupionego w ramach projektu sprzętu, 14 konsultacji kadry pedagogicznej szkół objętych wsparciem w zakresie pracy z dziećmi, 84 godziny konsultacji indywidualnych dla dyrektorów/koordynatorów szkół objętych wsparciem, 6 konsultacji w tworzeniu IPET dla dzieci z niepełnosprawnością, indywidualnego trybu nauki, 4 spotkania konsultacyjne związanych z opracowaniem i dostosowaniem programów oraz nauczania z uwzględnieniem potrzeb zróżnicowanej grupy/klasy, 14 obserwacji wspierających dla szkół, 28 konsultacji eksperckich indywidualnych i grupowych dla nauczycieli i specjalistów, 41 modelowych zajęć na terenie szkół, 21 działań doradczo — szkoleniowych w zakresie podniesienia kompetencji pracowników szkół w zakresie podejmowania działań interwencyjnych, 28 spotkań dot. wsparcia specjalistycznego dla rodziców i dzieci/uczniów, 6 spotkań w ramach sieci współpracy i samokształcenia. <p>Wszystkie powyższe działania SC WEW umożliwiają weryfikację opracowanych zasad funkcjonowania i wzmacniają kompetencje kadry pedagogicznej.</p>
----	---

5.	<p>Fundacja „Wróć” w Jantarze w roku 2022 kontynuowała prowadzoną od wielu lat działalność związaną z rehabilitacją, edukacją i terapią na rzecz mieszkańców niepełnosprawnych z powiatu nowodworskiego. Szczególne miejsce w tych działaniach stanowiła działalność Ośrodka Rehabilitacyjno- Edukacyjno- Wychowawczego w Jezierniku. Przebiegała ona w sposób systematyczny, konsekwentny. Działalność placówki była realizowana oraz modyfikowana stosownie do potrzeb uczestników oraz możliwości wynikających z dostępu do nowoczesnych technologii oraz metod rehabilitacyjnych i terapeutycznych.</p> <p>Do prowadzonej od 2008 roku placówki uczęszcza prawie czterdzieścioro osób, głównie z głęboką niepełnosprawnością ale również ze znaczną i umiarkowaną niepełnosprawnością intelektualną ze sprzężeniami. Ośrodek skupia specjalistów z zakresu oligofrenopedagogiki, tyflopedagogiki, surdopedagogiki, logopedii, psychologii, pedagogiki specjalnej, rehabilitacji i specjalistycznych terapii (mikropolaryzacji, C-Eye, Tomatisa, PODO itp.). Podnoszą oni systematycznie swoje kwalifikacje, dzięki czemu pomimo ogromnego zróżnicowania potrzeb, placówka zapewnia zindywidualizowane, kompleksowe i wieloprofilowe wsparcie dla każdego uczestnika. Dla każdego z uczestników opracowano indywidualny program terapeutyczny, indywidualny program zajęć, wielospecjalistyczną ocenę funkcjonowania ucznia uwzględniający wyniki diagnozy opracowanej przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, badania lekarzy specjalistów, informacje od rodziców/ opiekunów prawnych. Ponadto zespół terapeutyczny placówki dla każdego uczestnika, w każdym roku szkolnym opracowuje okresowe oceny funkcjonowania, oceny efektywności udzielonego wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, oceny z zachowania, oceny efektywności porozumiewania się. Program rewalidacyjny, wychowawczy oraz edukacyjny placówki, w okresie od stycznia do grudnia – z wyłączeniem wakacji letnich – z wyłączeniem wakacji letnich.</p> <p>Fundacja angażuje się także w realizację zadań PFRON. W roku 2022, w ramach projektu „Zamiast murów-mosty”, 22 pracowników Fundacji udzieliło 21 osobom z niepełnosprawnościami ponad 6200 godzin wsparcia terapeutyczno-rozwojowego, w dziedzinach: Animaloterapia z hipoterapią (1202 godz.), Terapia motoryki ręki i koordynacji wzrokowo-ruchowej (506 godz.), Terapia wad postawy i chodu (1236 godz.),</p> <p>Terapie komunikacji i porozumiewania się (AAC) (2125 godz.), Terapie poznawcze i rozwoju społecznego (2145 godz.), Terapie wodne i techniki relaksacyjne (1267 godz.) Ponadto, w ramach Pilotażowego programu PFRON „Rehabilitacja 25 plus”, 7200 godzin przeznaczono na działania terapeutyczne dla dziewięciorga absolwentów OREW. Program obejmował m.in. Rehabilitację funkcjonalną, Trening aktywnego wypoczynku z elementami ekoterapii i technik relaksu, Trening higieny i zdrowego żywienia, Terapie komunikacyjne, Terapie społeczno – kulturową oraz Terapie poznawcze</p> <p>W związku ze zgłaszanym zapotrzebowaniem, specjaliści Fundacji realizowali także specjalistyczne diagnozy dla innych, niż stali beneficjenci działań Fundacji osób</p>
----	--

niepełnosprawnych (szczególnie dzieci). Fundacja zapewnia dowozy do placówki oraz na wszystkie realizowane przez Fundację zajęcia.
--

Cel strategiczny 5

Zwiększenie dostępności w zakresie rehabilitacji leczniczej i usprawniającej

Kierunki działań:

1. Edukacja zdrowotna i propagowanie zdrowego stylu życia;
2. Zwiększenie dostępności do rehabilitacji stacjonarnej poprzez zwiększenie miejsc wczesnej i późnej rehabilitacji w jednostkach ochrony zdrowia;
3. Rozwój wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego;
4. Zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych dla osób niepełnosprawnych (dom pomocy społecznej, zakład opiekuńczo – leczniczy itp.);
5. Wspieranie rehabilitacji prowadzonej przez organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych;
6. Rozwój usług opiekuńczych, specjalistycznych i teleopieki w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych;
7. Wspieranie programów rehabilitacji medycznej.

L.p.	Działania
1.	PCPR udostępnia nieodpłatnie używany sprzęt rehabilitacyjny osobom niepełnosprawnym który składowany jest w WTZ w Nowym Dworze Gdańskim. W wypożyczalni znajdują się: wózki inwalidzkie, chodziki, balkoniki, kule.
2.	Fundacja „WRÓĆ” w Jantarze na terenie OREW w Jezierniku prowadzi odpłatnie wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego. W zasobach wypożyczalni znajdują się m.in.: łóżka rehabilitacyjne z automatycznym sterowaniem, koncentratory tlenu, wózki inwalidzkie, artroskop itp. Wypożyczony sprzęt jest dowożony i odbierany do wypożyczającego przez Fundację.

3. Gmina Ostaszewo dąży do stworzenia optymalnych warunków do życia dla osób starszych i osób niepełnosprawnych, jednak dostępność niektórych usług możliwa jest wyłącznie w większych miastach. Osoby starsze mają możliwość skorzystania z podstawowej formy opieki zdrowotnej, którą zapewnia lokalny Ośrodek Zdrowia. W miarę dobre połączenia komunikacyjne pozwalają na uzyskanie specjalistycznej opieki medycznej w sąsiednich nieopodal położonych miastach. Należy nadmienić, że z powodu pandemii Covid – 19 bezpośrednie leczenie było bardzo ograniczone. GOPS w Ostaszewie udziela pomocy finansowej osobom starszym w tym, także osobom niepełnosprawnym w formie: zasiłku stałego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego oraz opiekunom w formie wypłacanych zasiłków dla opiekunów. Wykwalifikowana pielęgniarka neuropsychiatryczna oraz opiekunki domowe, zatrudnione w GOPS świadczyły pomoc na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w domach podopiecznych. Pomimo pandemii osoby starsze miały zapewnioną ciągłość opieki. W 2022 roku z usług opiekuńczych korzystało 12 osób, natomiast ze specjalistycznych usług opiekuńczych 6 osób. Pracownicy socjalni ośrodka na bieżąco monitorują sytuację osób niepełnosprawnych poprzez wizyty środowiskowe, rozmowy telefoniczne a gdy sytuacja tego wymaga udzielają wsparcia finansowego w formie zasiłków celowych, specjalnych zasiłków celowych lub żywności z Banku Żywności w Elblągu. W 2022 roku z powodu niepełnosprawności udzielono pomocy w formie finansowej oraz pracy socjalnej łącznie 64 rodzinom.
4. GOPS w Sztutowie realizował wypłaty świadczeń rodzinnych dotyczących wsparcia osób niepełnosprawnych takie jak: dodatki do świadczenia rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna a także wypłaty świadczeń z pomocy społecznej tj.: zasiłek stały, zasiłek okresowy. W rejestrach GOPS znajduje się 137 osób niepełnosprawnych, w tym: 75 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 39 osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz 23 dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością. Z osobami niepełnosprawnymi prowadzona jest ciągła praca socjalna. Na terenie Gminy Sztutowo od roku 2014 działa system Telefonicznej Opieki Domowej PCO (Teleopieka). Zapewnia on szybki dostęp do pomocy medycznej dla osób z grupy podwyższonego ryzyka, w tym osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie gminy. W roku 2022 z tej formy pomocy skorzystało 6 osób. Całkowity koszt usługi ponosi Gmina Sztutowo. GOPS w Sztutowie realizował Program „Opieka wytchnieniowa – edycja 2022”, której celem głównym jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami zależnymi poprzez możliwość uzyskania doraźnej, krótkotrwałej przerwy w sprawowaniu opieki oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w zakresie opieki nad tymi osobami. Tą formą pomocy zostało objętych 5 osób.

5.	<p>GOPS w Stegnie udziela wsparcia osobom niepełnosprawnym w postaci: finansowej, usług opiekuńczych , pracy socjalnej, pomoc psychologa, prawnika.</p> <p>GOPS w Stegnie częściowo finansował usługi opiekuńcze ze środków unijnych dzięki realizacji projektu „STOP WYKLUCZENIU! – rozwój usług społecznych na terenie gminy Stegna”, który jest skierowany do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym . Z powyższego projektu finansowane były również usługi rehabilitacyjne – skorzystało 12 osób. Na terenie gminy Stegna był realizowany Program „Opieka Wytchnieniowa – edycja 2022” poprzez świadczenie usług opiekuńczych lub pobytu całodobowego - z tej formy pomocy skorzystała 1 osoba.</p> <p>GOPS dążąc do podwyższenia bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców, przystąpił do Programu Korpus Wsparcia Seniora, co umożliwiło dostęp do systemu teleopieki. Mieszkańcy gminy korzystali z urządzeń najnowszej generacji Polskie Centrum Opieki, które umożliwiały pozostanie w swoim środowisku seniorom, osobom mieszkającym samotnie i wymagającym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, bez konieczności przeprowadzenia się do placówki opiekuńczej. Usługi monitoringu przez wyspecjalizowane centrum teleopieki, gdzie w systemie całodobowym odbywa się odbiór alertów z opaski teledygnalnej i udzielenie odpowiedniego wsparcia (teleporada, kontakt z opiekunem, wezwanie odpowiednich służb ratunkowych). Urządzenia wyposażone były w: przycisk SOS oznaczony alfabetem Braille’a- natychmiastowe powiadomienie o zagrożeniu życia, zdrowia i bezpieczeństwa; detektor upadku- automatyczna informacja o wykryciu upadku przesyłana do opiekuna / Ratownika; lokalizację GPS i aGPS użytkownika- identyfikacja obszaru przebywania w momencie naciśnięcia przycisku SOS lub upadku; komunikaty głosowe- informowanie użytkownika o naciśnięciu przycisku SOS, wykryciu upadku, o konieczności zażycia leków oraz o uruchomieniu, naładowaniu i rozładowaniu opaski; czujnik zdjęcia opaski- komunikat przesyłany do opiekuna / Ratownika w przypadku nienoszenia lub nieprawidłowego założenia opaski; dwustronną komunikacją głosową- nawiązywanie połączeń głosowych z poziomu opaski z opiekunem / Ratownikiem oraz możliwość dzwonienia na opaskę. Z tej formy pomocy skorzystało 28 osób.</p> <p>GOPS w roku 2022 przyznał pomoc w formie świadczeń z tytułu niepełnosprawności dla 91 rodzin, w których przebywało 111 osób.</p>
----	---

6.	<p>MOPS w Krynicy Morskiej realizował działania pomocowe dla rodzin, w której są osoby z niepełnosprawnościami. Udzielał pomocy finansowej osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, w tym osobom niepełnosprawnym poprzez zasiłki celowe, zasiłki okresowe, zasiłki stałe oraz specjalne zasiłki celowe, a także: kontynuował program „Opieka 75+”, udzielano wsparcia finansowego przewidzianego ustawą o świadczeniach rodzinnych dla rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym oraz ustawą o pomocy społecznej, udzielano wsparcia rodzinom w ramach rządowego programu „Za życiem” oraz w ramach prac społecznie – użytecznych.</p> <p>W zakresie rozszerzenia ofert wsparcia dla osób starszych, w tym osób niepełnosprawnych miało miejsce: organizacja 4.852 godzin usług opiekuńczych świadczonych przez opiekunki ośrodka pomocy społecznej w środowisku (31 osób); przekazywanie informacji do Koła PZERiI o możliwości korzystania z usług opiekuńczych; diagnoza środowiska pod kątem osób samotnych, nie mających wsparcia ze strony rodziny.</p> <p>Ośrodek kontynuuje współpracę z Bankiem Żywności w Elblągu w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, dzięki któremu dostarczana jest żywność dla rodzin najuboższych w tym dla rodzin, w których są osoby z niepełnosprawnościami.</p> <p>MOPS prowadzi nieodpłatnie wypożyczalnie sprzętu rehabilitacyjnego i urządzeń pomocniczych. Sprzęt wypożyczany jest nieodpłatnie w roku 2022 z wypożyczalni skorzystało 8 osób.</p>
----	---

7.	<p>MGOPS w Nowym Dworze Gdańskim w roku 2022 na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych realizował m.in., następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Pomoc taka przysługuje osobom samotnym, które ze względu na wiek, choroby, niepełnosprawność lub innej przyczyny wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Tą formą pomocy objętych zostało 63 osoby, - specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w tym dla osób z autyzmem). Usługi specjalistyczne realizowane są na podstawie umowy zawartej pomiędzy Gminą Nowy Dwór Gdański a Fundacją „Wróć” w Jantarze, w wymiarze zgodnym z zaleceniami specjalistów. W roku 2021 specjalistycznymi usługami opiekuńczymi zostało objęte 1 dziecko. <p>Ponadto MGOPS realizował niżej wymienione programy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022”, Program Rządowy przeznaczony dla potrzebujących wsparcia w zakresie pomocy przy sprawowaniu opieki nad osobami z orzeczonym znacznym stopniem niepełnosprawności. Program skierowany jest do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Usługi opieki wytchnieniowej mogą służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby niepełnosprawnej w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków. W ramach realizacji powyższego programu zatrudniono na umowę zlecenie 7 osób, które świadczyły opiekę wytchnieniową dla 10 osób, - „Teleopieka” - w ramach umowy pomiędzy gminą Nowy Dwór Gdański i Polskim Centrum Opieki umożliwiono dostęp do systemu Teleopieki dla mieszkańców a w szczególności dla seniorów i osób przewlekle chorych na terenie gminy Nowy Dwór Gdański. Z tej formy wsparcia skorzystała 1 osoba, - „Opieka 75+” - strategicznym celem programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych zarówno dla osób samotnych, jak również pozostających w rodzinach będących w wieku 75 lat i więcej. Wsparciem w ramach programu zostało objętych 9 osób. Dzięki programowi „Opieka 75+” gmina zwiększyła liczbę godzin usług dla seniorów.
8.	<p>Fundacja „Wróć” podjęła współpracę z MGOPS w Nowym Dworze Gdańskim i realizuje specjalistyczne usługi opiekuńczo wychowawcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym z autyzmem na około 45 godz. w stosunku miesięcznym,</p>

9.	Na terenie powiatu nowodworskiego znajdują się ośrodki rehabilitacyjne, które organizują dla osób niepełnosprawnych z różnymi dysfunkcjami 14 - dniowe turnusy rehabilitacyjne dofinansowane ze środków PFRON.
10.	W placówkach opieki zdrowotnej organizowane były różnorakie badania specjalistyczne dla mieszkańców z terenu powiatu nowodworskiego.
11.	W poradni ortopedycznej oraz innych placówkach opieki zdrowotnej na bieżąco wypisywane są wnioski dotyczące zaopatrzenia ortopedycznego, oraz środków pomocniczych, typu: wózki inwalidzkie, chodziki, obuwi ortopedyczne itp.

Cel strategiczny 6

Rozpowszechnianie wiedzy o problematyce związanej z niepełnosprawnością oraz umożliwienie dostępu osobom niepełnosprawnym do informacji

Kierunki działań:

1. Inicjowanie tworzenia punktów informacyjnych dla osób niepełnosprawnych;
2. Dostosowanie stron internetowych jednostek organizacyjnych powiatu i gmin do potrzeb osób niepełnosprawnych;
3. Opracowanie informatora, ulotek dla osób niepełnosprawnych na temat przysługujących im praw i uprawnień;
4. Poradnictwo z zakresu ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym;
5. Zaangażowanie lokalnej prasy, mediów do współpracy w zakresie poszerzenia informacji skierowanej na problematykę osób niepełnosprawnych;
6. Szkolenie kadr zajmujących się obsługą osób niepełnosprawnych.

L.p.	Działania
1.	Pracownicy PCPR w Nowym Dworze Gdańskim oraz OPS na bieżąco udzielali informacji osobom niepełnosprawnym na temat możliwości dofinansowania i dostępności do usług rehabilitacyjnych oraz na temat ulg i uprawnień, jakie im przysługuje. Pracownicy powyższych instytucji pomagają także osobom i ich rodzinom w podjęciu działań w celu uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności czy też prawa do renty z organów emerytalno – rentowych. Informują również na temat przysługujących świadczeń w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy społecznej. Pomagają również w wypełnianiu stosownych dokumentów.
2.	Na tablicy ogłoszeń PCPR na bieżąco zamieszcza się informacje dotyczące osób niepełnosprawnych.
3.	Pracownicy PCPR wykonali ulotki dotyczące działalności jednostki oraz możliwości uzyskania różnych form pomocy przez osoby niepełnosprawne. Ulotki zostały rozesłane do instytucji oraz szkół na terenie powiatu nowodworskiego.

4.	PCPR na bieżąco aktualizuje stronę internetową (dostosowana do osób niepełnosprawnych), na której znajdują się m.in. wnioski do pobrania na dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym; likwidacji barier; sprzętu rehabilitacyjnego; przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych ze środków PFRON; wnioski do orzecznictwa celem uzyskania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności; karty parkingowej jak i również legitymacji dla osoby niepełnosprawnej. Na stronie znajdują się także procedury realizacji złożonych wniosków, informacje o programach ogłaszanych przez PFRON.
5.	PUP propaguje możliwość dokonania zapisów do rejestracji jak i samej rejestracji w urzędzie pracy przez Internet.
6.	MGOPS w Nowym Dworze Gdańskim dystrybuował na terenie gminy „Informator dla Seniora” również w formie PDF (dostępny na stronie internetowej www.mgopsndg.pl). Powyższy informator zawiera w swojej treści m.in., telefony alarmowe, wykaz poradni na terenie gminy, wykaz aptek, informacje na temat dostępnych form wsparcia dla seniorów i instytucji na terenie gminy, które zrzeszają wokół siebie seniorów oraz organizują dla nich czas wolny.
7.	W Urzędzie Miasta oraz Miejskiej Bibliotece Publicznej w Krynicy Morskiej, na bieżąco są umieszczane informacje dotyczące aktualnej oferty kulturalnej i sportowej w formie plakatów, ulotek, ogłoszeń na stronie internetowej.
8.	Strona Internetowa Urzędu Gminy w Sztutowie dostosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych.
9.	Pracownicy PCPR brali udział w szkoleniach organizowanych przez PFRON. Szkolenia dotyczyły SOW – System Obsługi Wsparcia dla Osób Niepełnosprawnych.

5. Zakończenie

Z analizy dokumentu „*Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026*” wynika, iż jest on dostosowany do zidentyfikowanych potrzeb społecznych naszego powiatu. Na spotkaniu zorganizowanym przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim podmioty uczestniczące w realizację zadań strategicznych dokonały w bieżącym roku podsumowania podejmowanych działań oraz dotychczasowych osiągnięć. Nie wniesiono uwag ani konieczności dokonania zmian i modyfikacji w założeniach dokumentu strategicznego uznając tym samym, iż w miarę możliwości optymalnie wykorzystuje się potencjał ludzki, własne zasoby instytucjonalne oraz finansowe partnerów działających na różnych szczeblach zarządzania do udzielania pomocy osobom, rodzinom i grupom społecznym oczekującym wsparcia. Podejmowano inicjatywy mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa lokalnej społeczności, wolnej od zagrożeń i problemów społecznie niepożądanych, a dzięki rozwojowi form pomocy w postaci poradnictwa prawnego, psychologicznego, terapii, warsztatów czy wyspecjalizowanej pracy socjalnej pracowano nad zmniejszeniem skali zjawiska wykluczenia społecznego, wzmocnienia rodzin oraz wyrównywaniem szans osób niepełnosprawnych i osób w podeszłym wieku.

Sprawozdanie ma charakter opisowy i z pewnością skoncentrowany jest na wieloaspektowym podejściu do potrzeb i problemów społecznych lokalnej społeczności. Biorąc pod uwagę sytuację społeczno-gospodarczą oraz epidemiczną w kraju i regionie wszystkie lokalne instytucje, organizacje pozarządowe systematycznie i nieprzerwalnie współpracowały ze sobą nad sprawną, skuteczną i efektywną polityką społeczną. Podejmowano działania nie koncentrując się wyłącznie na wsparciu materialnym,

ale włączano się w rozwiązywanie problemów i eliminowanie zjawisk społecznie niepożądanych działając ku poprawie standardów i jakości życia mieszkańców powiatu w obszarze edukacji, kultury, wypoczynku czy ochrony zdrowia i zatrudnienia.

Z niniejszego raportu wynika, iż w kontekście podniesienia poziomu bezpieczeństwa na terenie powiatu nowodworskiego podejmowano liczne działania profilaktyczno-edukacyjne, do których warto się odnieść: działania prewencyjne prowadzone przez policję, działania w placówkach oświatowych w których przedstawiono między innymi bogatą ofertę dostępu do alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i dorosłych.

Wielokierunkowe działania mają zapewnić zmiany w poniższych i niezmiennych dla Powiatu zakresie:

1. Wzmocnienia pozycji rodziny w społeczności lokalnej;
2. Poprawy warunków rozwoju dzieci i młodzieży;
3. Podniesienia skuteczności w kształceniu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin;
4. Poprawy skuteczności oddziaływań profilaktycznych i terapeutycznych wobec osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień, dotkniętych przemocą;
5. Wzrostu aktywności życiowej i zawodowej osób bezrobotnych, dzięki rozwojowi adekwatnych i zindywidualizowanych form pomocy i wsparcia;
6. Zwiększenia liczby miejsc pracy na lokalnym rynku pracy;
7. Poprawy jakości życia osób starszych, poprzez wspieranie ich aktywności życiowej, podnoszenie jakości usług opiekuńczych środowiskowych i stacjonarnych oraz rozwój inicjatyw pomocowych;
8. Poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych, dzięki wspieraniu ich samodzielności życiowej i zawodowej oraz rozwój form opieki środowiskowej i instytucjonalnej;
9. Poprawy warunków organizacyjnych i bazy materialnej instytucji pomocowych;
10. Wzrostu jakości i profesjonalizmu świadczonych usług działających w obszarze integrującej polityki społecznej.

Dzięki raportowi, w oparciu o dostępne dane, można zauważyć sprawność działań wspólnotowych opartych na długotrwałej skoordynowanej współpracy, determinacji w zakresie realizacji zadań i możliwości budżetowych Powiatu oraz pozyskiwania środków rządowych

i unijnych. Cele i działania strategiczne realizowane są na bieżąco w zadowalającym stopniu co pozwala prognozować, iż wprowadzane zmiany na trwałe wpiszą się w działania na różnych obszarach pomocy społecznej poprawiając jakość warunków życia mieszkańców ich integrację i bezpieczeństwo.

Koordynatorem działań i prac związanych z opracowaniem i monitoringiem „Strategii

integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim. Dane sprawozdawcze przedstawiające charakterystykę w ramach poszczególnych celów i programów pozyskano nie tylko od partnerów uczestniczących w realizacji niniejszego dokumentu, ale również od lokalnych podmiotów zaangażowanych w rozwój życia mieszkańców. Zatem za kształt i realizację powyższego dokumentu odpowiadają wszyscy przedstawiciele samorządu lokalnego, instytucji publicznych, organizacji działających na terenie powiatu. Informuje się, iż niniejsze sprawozdanie zostało opracowane dzięki otrzymanym materiałom, które przetworzono, zmodyfikowano i wykorzystano na potrzeby niniejszego dokumentu strategicznego.

Do współpracy nad realizacją sprawozdawczości „Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” przyczyniły się:

1. Fundacja „Wróć” w Jantarze;
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krynicy Morskiej;
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowym Dworze Gdańskim;
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostaszewie;
5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stegnie;
6. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztutowie;
7. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostaszewie;
8. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie;
9. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztutowie;
10. Komenda Powiatowa Policji w Nowym Dworze Gdańskim;
11. Liceum Ogólnokształcące im. Ziemi Żuławskiej w Nowym Dworze Gdańskim;
12. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krynicy Morskiej;
13. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim;
14. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy w Nowym Dworze Gdańskim;
15. Polski Związek Niewidomych Koło Powiatowe w Nowym Dworze Gdańskim;
16. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Dworze Gdańskim;
17. Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim;
18. Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Gdańskim;
19. Stowarzyszenie Dla Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” w Marzęcinie;
20. Stowarzyszenie Przyjaciół Niepełnosprawnych „Dar” w Jantarze;
21. Stowarzyszenie „Sprawni Inaczej” w Nowym Dworze Gdańskim;
22. Urząd Miejski w Nowym Dworze Gdańskim;
23. Zespół Szkół Nowym Dworze Gdańskim.

Dokument opracował i przygotował zespół pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim pod kierownictwem Dyrektora –Doroty Betkier.

Spis tabel

<i>Tabela 1 Dane dotyczące działalności ZI na terenie powiatu nowodworskiego w 2022 roku..</i>	<i>13</i>
<i>Tabela 2 Świetlice na terenie powiatu nowodworskiego z podziałem na gminy w 2022 roku..</i>	<i>21</i>
<i>Tabela 3 Podział rodzin zastępczych według form rodzinnej pieczy zastępczej .....</i>	<i>42</i>
<i>Tabela 4 Sposoby promowania rodzicielstwa zastępczego oraz pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze .....</i>	<i>43</i>
<i>Tabela 5 Sposoby podnoszenia kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych .....</i>	<i>47</i>
<i>Tabela 6 Formy wsparcia wychowanków pieczy zastępczej .....</i>	<i>50</i>
<i>Tabela 7 Formy wsparcia wychowanków opuszczających pieczę zastępczą .....</i>	<i>53</i>

Spis rysunków

<i>Rysunek 1 Stopa bezrobocia w Powiecie Nowodworskim na tle całego województwa pomorskiego.....</i>	<i>31</i>
<i>Rysunek 2 Liczba osób bezrobotnych w Powiecie Nowodworskim na tle całego województwa pomorskiego.....</i>	<i>32</i>
<i>Rysunek 3 Stopa bezrobocia w kraju, w województwie i w powiecie w 2022 roku.....</i>	<i>32</i>

Rysunek 4 Przyczyny wyłączenia osób z rejestru osób bezrobotnych w 2022 roku 33